

RAISA BOIANGIU

INSULA TĂCERII

Raisa Boianiu

INSULA TĂCERII

**Confesiuni , povestiri și schițe despre vise ,
medici , boli și ... accidente**

Motto :

“ ... purtăm în noi toate bolile

de

ne **care ne – am vindecat și ele nu**
părăsesc niciodată . “
(Emil Cioran
)

*****

Vegetam la un capăt de lume , la o margine de răbdare , într-un nesfârșit tunel în care întunericul măcina psihicul cu sfârșiri de nesuportat .

Un gol și-o nostalgie de altceva într-o Insulă a tăcerii , cu gândul sfârtecat de întrebări :

Ce va fi ?

Cum va fi ?

Întâlnirea cu medicii a fost de bun augur . Ei au înțeles forța vindecătoare a frumuseții și mi-au dăruit din energia lor tămăduitoare . Astfel m-am putut retrage din entropia cotidiană în scris . De aceea mi-am permis să le dedic această carte .

O dedicație de suflet se cuvine și soțului meu care , cu tenacitate fără egal , mi-a dăruit Dragostea – suprema forță pământească .

Iar cititorilor le mulțumesc pentru onoarea ce mi-o fac prin lecturarea acestei cărți .

*****

3

Partea întâi

” Mai întâi de toate este tăcerea “

(Neagoe , Învățăturile)

VI SE CU NĂDU F

1. *Visul* ce mi-apare pe ecranul amintirilor , devenit mascotă a anilor trecuți

este o uriașă și interminabilă *cădere într-o prăpastie* ca-n filmele americane cu șerifi și lupte cu cai și eu , precum o pasăre rănită , gâfâi icnit , așteptând impactul cu ceva indefinibil și absurd .

Trupul meu agățat de bălării îngălbenite , într-un balans nefiresc , primește în față fulgi , frunze dure și nisip , ca-ntr-o groapă insipidă , la malul unui râu sătesc , cu zdrențe și pene aruncate anapoda .

Prăpastia pământie – gălbuie , absorbindu-mă și păstrându-mă în același timp , parcă pentru a prelungi o stare la nesfârșit ... Prometeu neînlănțuit rezist , fără un efort special . Spațiul , unde mă aflu , nu-i nici Vale a Plângerii , nici Infernul lui Dante , deși s-ar putea să fie și una și alta .

Nu plâng , nu cer nimic . Nu strig după ajutor .

Starea trăită e *pură așteptare* ...

Spațiul arid , lănced nu diferențiază ființa umană , ci o egalizează cu sine , *o_uniformizează* parcă , dorind astfel să o păstreze într – o *eternă pendulare* .

Singurătatea este absolută . N-adeie vânt , nici pasăre nu trece .

De atâta *tăcere* , câmpul auzului percepe sunete estompate , amețitoare . Cenușiul prăfuit al peisajului nu proiectează lumina zilei decât ca printr-un filtru des .

Soarele pare că nu mai există .

Nu mai există ?

E un spațiu indiferent cu potența zero . De la el s-ar putea porni , dacă eu-l și-ar pune probleme , s-ar vrea viu .

Din mine (eu-l care n-am dorinți conturate) s-au scurs trăirile zvâcnitoare .

Totul e în interior , dar nici acolo , *interiorul* având un alt interior mult mai adânc , ca straturile diferite ale pământului , până ajungi la cărbune .

La cărbunele meu neaprins nu se poate ajunge încă . Nici stâncă nu voi ajunge .

Nici bunăvoința (cui ?) nu mă poate ajuta . Doar *antipatia răuvoitoare* . Sau ironia . Dar cui s-o adresez ? Pământului dur și sfârâmicios dimprejurul meu ? El , cu indiferența lui placidă , neprimitoare / și acaparatoare în același timp , nu poate simți pericolul situației . Cum poți păstra o ființă umană într-*un nesfârșit balans* ?

4

Vis cu năduf . Respirație încetinită . Lentoarea ei nefiind boală , ci posibil o așezare întru ființă , o pregătire pentru *tăcerea necârtitoare – tăcerea* . Salt spre necunoscut , așteptarea unui dincolo prezent și absent totodată . Imposibil de exprimat .

Undeva , privirea observând totul . Privirea observând observatorul . O dublă reflectare perpetuată la nesfârșit . Visul acesta , ci potențele lui multiple : orice putând să apară în cadrul lui , orice să dispară , chiar și viața suspendată .

Virtualitatea așteptării poate fi benefică ? În ce sens se poate vorbi de o finalitate , de un program înscris , care-și fixează prin acest vis , piatra de temelie sau piatra filosofală ?

Un simplu vis și totuși , cu obsesiva lui revenire poate fi semnul unei stări febrile sau fertilizatoare .

Scrisul ca ”desfătare seacă “ își are sălaș în asemenea locuri aride , de-acolo-și trage seva ? Dar , ce are rost într-o lume de semne ? Între semnul palid și realitatea înspăimântătoare , de necuprins , ce preferi ? Dacă s-ar putea răspunde așa , simplu . Imaginea visului , cu *trupul în balans , în dreptul unei prăpastii* mă urmărește cu realitatea lui terifiantă , calmând stările de agitație (oarecum) , încercând o informare , o structurare ca-ntr-o fotografie în alb-negru pe o hârtie subțire , de o nesferată durabilitate , nealterată de

trecerea timpului , sedimentată ca un *tezaur* , cu toată aparența fadă și neinteresantă .

2. Se făcea că mă aflam într-o *mulțime foșgăitoare* ,fremătând fără oprire , mulțime preocupată de un start eliberator , într-o competiție amețitoare .

Cine va câștiga ?

Startul și goana prin locuri aride , spații fără pământ ferm sub picioare , în care numai *gravitatea* acționa ocrotitor .

Vântul prădalnic usca buzele , zburătăcea părul încărcat de frunze , omizi , fluturi albi , iar praful năpădea gura și nările cu scrâșnet de nisip sâcâitor . Ciorile nesătute croncăneau impasibil , zburând peste capetele mulțimii , care alerga bulucindu-se , împiedicându-se , târându-se-n genunchi cu privirea spre cerul de plumb , cerșind parcă mila cuiva , care nu mai venea .

Trupurile erau înnebunite de goana prin pustiu . Soarele avea un corp de cuptor devorator , prăfos și înecăcios , năclăit .

Câțiva rămași în picioare călcau peste trupurile foșgăitoare , de parcă asta era legea competiției : să calci cât mai multe trupuri ca să-ți dovedești propria existență .

După cavalcada istovitoare dimprejurul meu , rîndurile se arătau rărîte . Mă mișcam mai lejer , deși simțeam c-am parcurs un drum lung , care nu știam încotro duce .

De ce mă zbuciumam atât (Cum zbârnâie în creier visul !) :

că eram într-o competiție a tuturor , obligată ca om ,
că spațiul altfel m-ar fi înghițit , lepădându-se de mine ,
că aveam un *rost* , care urma să mi se dezvăluie pe parcurs ,
că oricum trebuia să *eliberez energie* ca să pot să fiu ,
că

în drumul meu rămâneam tot mai singură și *singurătatea* îmi dădea un sentiment ciudat de cuprindere , dar și de excludere : intram într-un spațiu care nu mai fusese explorat , spațiu cu *aer rarefiat* . Liniști țiuitoare stimulau *tăcerea* din mine . Trupul meu , sentimentele mele , până și gândul deveneau spațiu rarefiat , absurd de neomenesc și totuși , lume . Deveneam o entitate plutitoare , integrându-mă unui tot fără hotar .

Împrejurul meu erau tot mai puțini , iar eu aveam în mine o *sfâșiere inexplicabilă* , poate regretul că aproape ajunsesem la capăt : nu mai aveam energie sau drumul acela nelimitat avea niște popasuri ucigătoare ?

Tristețea n-avea gustul unei tristeți omenești sforăitoare , gata de destăinuire . Era o tristețe ancestrală a unei primordialități eternizate și , dacă n-ar fi fost croncănitul ciorilor , aș fi crezut că am ajuns la capăt și m-aș fi lăsat lin plăcerii sublim-dure-roase de a fi uitat tot , de a nu mai fi , de a reîncepe de acolo exprimarea a ceea ce sunt .

Privirea mea înapoi , fără teama împietririi , eliberarea , dar și regretul desjugării , din mulțimea cărtoare mă singulariza , dar mă și lega de ceilalți , iar marșul meu năucitor căpăta parcă niște attribute semnificante în “ imperiul de cenușă ” .

6

3. O *lumină roșie* mă purta în spații . Aspiram aerul pur , odihnitor . Se făcea că

tot trupul mi-era moale , de gelatină . Mă mișcam ca o moluscă și-mi strângeam pleoapele să pot vedea mai bine . Acolo , sub pleoape , undeva într-un roșu pigmentat cu alb , se afla o imensă *carte de telefon* închisă . Voiam s-o ating , dar ea se îndepărta chemătoare . Cum s-o cuprind ? Gândeam că gestul meu e inutil , dar trebuia să-l fac . O forță mai presus de mine mă chema sfâșietor , de parcă acolo ar fi fost condensată viața , în esența ei . Brațul meu întins părea un obiect izolat de trup , care-și dorea altceva decât apartenența la un trup inert . Așteptam efectul , el trebuia să apară .

Un glas brutal îmi porunca :

- Ce stai ? Ce stai ? Mișcă-te ! Îmi mișcam trupul , sărind peste brațele mele , mă avântam caraghioasă fără oprire .

- Nu-i asta , mai caută , nu-i asta !

Ce să caut ? M-am oprit derutată , amețită . O plăcere nefirească mă cuprinsese .

Trupul meu își trăia dorința de dăruire ? Tinerețea mea se volatilizase astfel în spațiu ? Plângeam sedusă de mișcările epuizante , n-aveam alte dorinți , când cartea de telefon a început să-și desfacă foile pe rând peste mine .

Parcă voia să-mi comunice ceva . Tot *alfabetul* trecea prin fața ochilor mei uimiți . Cartea de telefon era o piesă misterioasă care avea graiul ei pe care eu trebuia să-l decodex ? Trupul mi se purifica de toxine , eliberat . Spațiul avea lumi galbene , negre , cu dungi albe , strălucitoare . Deveneam și eu acel spațiu , în care nu răzbătea nici un zgomot , nici un fâlfâit de aripă . Numai culori dense , avides de substanță , armonioase , înfiorând fiecă moleculă cu nebănuite plăceri . Mă topeam în aceste lumi , fără gust pământean , *spațiu pur* al perfecțiunii . Mă consideram o privilegiată a sorții : să fii astfel , *acolo* . Ce licori mi se strecurau prin vine de mă îmbătau ? Gustam din băutura zeilor , ambrozie și starea mea era mai presus de condiția mea pământeană . Cum să vreau să renunț la ea ? *Scriam* . Când n-apucasem să scriu ? O desfătare dură îmi zgândărea trupul , urechile , nasul , porii , venele , viscerele , ochii , respirația , toate se îmbulzeau : *imagini incendiare* mă azvârleau în eter ca-ntr-un leagăn uriaș . Culorile alergau cu mine . Și eram acolo și nu mai voiam să revin la realitate : *scriam* în acea carte imensă care cuprinde tot alfabetul vieții în esențe .

4. Cineva cu o *maskă de tigru* mă brutaliza . Nu reacționez , ferindu-mă de

lovituri cu brațele . Mă aplecam spre pământ , cu spinarea încovoiată . Priveam printre degete . Cine era cel care mă lovea ? Eram lângă o băltoacă neagră gata să mă-nno-roiez . Stropii de noroi veneau pe fața mea în rafale , manipulate de biciul șuierător al monstrului fără identitate clară .

5. *Carte albăstrie* cu foi imense , zburătăcite de un vânt stâlcitor– ființă hidoasă .

Foi cu litere stinghere plutind , litere de cocă uscată , înnegrită , urât mirositoare ...

Cartea acoperindu-mi trupul chircit . Forța ei presupusă , colțurile ei ascuțite .

“ Ferește capul ! ”

Cine zice în mine , în afară ?

“ Capul la cutie ! ”

Cine vrea parcă să sară peste trupul meu , ca-n jocurile copilăriei ?

Cartea mă strivește cu greutatea ei . Mă mutilează , scrijelindu-mi pe spate , ca

pe o tulpină însemne dureroase , cu *text misterios* , în limbi necunoscute . Vin gheare muiate în miere , ademenind . Gheare blânde ca trestii înfipite în mълuri . Un sunet reverberat ca-ntr-un lăcaș sacru , o toacă țipătoare clamând .

Urechile acoperite cu palma zvâcnesc cu dureroasă inervare .

Oh ! reluarea asta , iar de la capăt : același țipăt , mereu aceeași tonalitate , reverberare la nesfârșit ...

“ Să se termine odată ! ”

Și când țipasem în mine , strângând de pavilionul urechii , sunetul nu mai avea același efect . Era , dar nu mai venea agresiv . Îl acceptam ca pe o realitate :

el răsună , n-am ce-i face ! Când se va sfârși ? Când ?

Cartea plutea într-un spațiu incandescent . Filele ei pълpăiau ușor , scoteau fum . Eram învăluită în fum . Nu zăream decât cenușa fumegoasă . Tușeam de mama focului și credeam că mă trezisem .

Fumul mă gonea . Pluteau litere de cocă înegrită : A , C , L , N , pe deasupra pomilor descărnați , într-un dans sălbatic , nemaipomenit , litere încârligate , formând un text indescifrabil . *Text* .

Ce scria oare ? Cum să descifrezi ? Ochii lăcrimau . Tusea nu mai contenea , se amestecase cu fumul .

Textul venea aproape de ochi . Când să-l surprind , se învălmășea iar .

Totul era confuz – într-o strălucire de haos .

Tușeam ... gълhъ , gълhъ ... gълhъ...gълhъ ...

6. Se făcea că lângă mine era un *fir de iederă* : lung , subțire , cu frunze abia

ivite , un fir rece , învălitor , care *voia să mă lege* , ca pe Gulliver , piticii . Mă mișcam , fiind conștientă de primejdie . Dădeam din brațe . Firul de iederă îmi cuprindea gâtul și mă strângea ușor , insinuant , îmi încolăcea mijlocul și mă trăgea înspre o margine periculoasă . Trebuia să mă –ncordez să nu dispar . Știam că mă pot volatiliza . Cineva urla , țopăia , tropotindu-mă pe creier , amețindu-mă , chipuri cu măști roșii jucau , jucau , undeva într-un spațiu înnegrit . Măstile rânjeau , cu lacrimi desenate , cu buze carmin pictate , atingându-mi ochii , gata să mă rănească .

Iedera devenea plasă , atât de ingenios se încolăcea : nu-i mai găseam capătul , *nu mă mai puteam salva* . Năvodul *voia să-mi cuprindă și capul și-l trăgea într-un spațiu de mirosuri fetide , pestilențiale* . Mă feream cu greu , murmurând :

“ Nu , nu asta . “ Ceva îmi scinda ființa : o parte din mine se revolta , în timp ce alta se lăsa manevrată de un fir de iederă tare , ca o curea din piele usturătoare . Carnea mea era brutalizată cu săgeți nevăzute care-mi permiteau să mai trăiesc , știam asta , dar mă mutilau , își făceau jocul perfid . De ce tocmai trupul meu era brutalizat ? Împrejur umbre , fără trupuri . Eram străvezie și săgețile își făceau cu mine *turul de noapte* . Nu mă vedeau : treceau prin mine ca prin brânză .

- Ha , ha , ha ! Râdeam ca de un gădilat dureros , absurd . Cine mă râcăia , scormo-nindu-mi epiderma până la sânge ?

Capul îmi amortise într-o poziție imposibilă : în jos , cât mai jos . Năvodul cu iederă dură , inflexibilă mă sufoca , mă-mpiedica să respir (februarie , 1989) .

Partea a doua

„Și ce este *boala*, dacă nu o trezire din somnul materiei“

(Emil Cioran)

FIORI ȘI VOLUPTĂȚI

1. OPERAȚIA DORITĂ

Adolescentă cu aparență fragilă, dispuneam de *o sănătate greu de suportat*. Cum să rezisti? *Chemam boala*, nu venea. Stăteam desculță în zăpadă, nimic, nici măcar un guturai. Auzisem de cretă că ajută, poți face febră. Înghițisem, mărunțită, o cretă întreagă: nu-și făcuse efectul scontat. Ajunsesem la o stare ce se putea numi *disperare*: dacă nici creta n-avea nici un efect, voi fi nevoită să merg la școală în fiecare zi, să stau cinci – șase ore într-o poziție de amorțeală, fără ca ceva din cele zise acolo să – mi trezească interesul, poate doar lecțiile unicului nostru profesor, căruia paradoxal, pentru urâtenia lui îi ziceam „Frumusețea nor-dului“, dar la care învățam de rușine, având toate, vreo patruzeci de fâtoaie, numai note de nouă și zece. Asistam la „adunări pilduitoare“, alergam la crosuri dedicate păcii, recitam prin sate versuri cunoscute de toți:

„La masa verde față-n față,

Cer unii moarte, alții viață.“,

cântam la căminele culturale, dansam jocuri populare, interpretam roluri, care nu mi se potriveau, eram uneori chiaburoaică și caricaturizam personajul, mâncând cu lăcomie un praz lung, eram grasă cu perini puse, făceam gesturi de om sui și spectatorii râdeau: reușeam să devin caraghioasă.

Dar orice aș fi făcut, nimic nu mă satisfăcea. Îmi trebuia altceva, mult mai mult, mult mai... Găsisem: *să-mi dărui viața!* Ce păcat, nimeni nu mi-o cerea. Implicarea mea n-avea consistență. Mă perpeleam căutând și ... descoperisem.

Dacă războiul se încheiase,

dacă în munți nu participam și “ sabotorii “ n-aveau nimic cu mine ,
atunci , eu trebuia să-mi dovedesc că sunt în stare de o *faptă*
nemaiîntâlnită .

Nu mă speriasem prea tare de bombardamente , trăisem cutremurul din '40
fără să mă cutremur (abia iesisem din găoace) ; eram “ pornita “ care trebuia
să devin vizibilă , să prind relief , ieșind poate astfel din copilărie .

... găsisem : *mă voi opera !* Quelle idée ? Voi merge la policlinică și-mi voi
exprima

11

dorința . Febră nu făceam . Apendicele nu mă supăra , rareori splina , când
exageram cu săriturile în înălțime , în fundul curții , peste sfoara legată de doi
pomi .

Și totuși , simțeam că trupul meu trebuie să sufere o *modificare* , o mutilare ,
ca să mă maturizez mai degrabă .

Aveam pașii aceia hotărâți :
mergeam la război , războiul meu !
O afecțiune aveam : *amigdalita* . Evrika !
Nu făceam febră ,
dar ele , amigdalele îmi făceau feste :
înghițeam greu .

Trebuia s-o conving pe bunica , cu mama n-aveam probleme , era și mult
timp plecată de acasă , în satul unde profesa ca învățătoare . Tată n-aveam ,
fusese deportat în Siberia , așa că , în general îmi eram propriul meu stăpân ,
trăiam cam după capul meu . Verișoarele mai apropiate ca vârstă aveau
codul impus al tatălui . Mie nimeni nu îmi poruncea , deși păream foarte
supusă .

Mai erau două mătuși care locuiau cu noi , refugiate și ele din Basarabia ,
văduve de război .

Și ... ce-i cu asta ? Ele nu-mi erau tată , deși , uneia care juca zilnic cărți
într-un grup eterogen , îi ziceam pipo (adică tată ?) , dar nu-mi impunea nici
ea prea tare punctul de vedere , în ceea ce mă privește . Fusese învățătoare ,
acum pensionată și n-avea în gând , presupuneam , educația mea .

Eu , sălbatica ce zăboveam deseori în grădina din spatele casei , mă
pregăteam să fac gestul salvator : *amigdalele* mele urmau să fie *extirpate* , la
voința mea expresă .

De ce să mă doară gâtul , chiar dacă nu fac febră ?

Bunica reacționase cu blândețe fermă :

- Fără amigdale îți va fi și mai greu . Lasă-le acolo unde sunt . Fiecare
parte a corpului își are rolul ei în organism .

Încercam s-o conving :

- Nu mai pot suporta cartofii ăștia în jurul gâtului . Nu mai pot .

Bunica dezarmase :

- Dacă ții tu cu tot dinadinsul .

Triumfasem , știam eu că n-am oponenți asidui . Voința mea putea să se concre-tizeze ... Alter egoul meu se ivea . Constiența mea urma să se nască în mine printr-un sacrificiu . Astfel îmi dovedeam că exist , că exist plinar . Îmi pregătisem minuțios starea sufletească . Înghițeam în sec . Îmi imaginam cele mai dureroase intervenții operatorii posibile . Îmi ziceam : realitatea nu poate întrece forța durerii suportate prin imaginație . Caraghioasă . Atunci de ce nu renunțam la operația în fapt ? Era vorba de participarea directă la un eveniment . Implantarea în realitate . Știam , vârsta mi-o spunea : numai reveria nu e totul . Numai modelul abstract , nu-i suficient . Eu , cu constiința mea trebuia să trec Rubiconul , să-mi găsesc locul meu real , să mă aflu . O atare dorință . Strada cu denivelări exista în mod concret . Vântul bulucit în toamna târzie trăgea din mine hrăpăreț . Bluza mea străvezie , fusta

12

mea cam scurtă , nu-mi erau suficiente . Câte o privire cu rânjet mă incita . Mutilarea mea va însemna un plus de armonie în ființa mea . Miel . Mergeam la sacrificiu nesilită de nimeni . Isaac fusese dus de tatăl său Abraham ; nici nu știa adevărul . Eu , concreta mă duceam singură să sacrific o parte din mine (poate putredă) , *pentru a rămâne pură* ca-ntr-un botez . Trupul meu era pregătit să suporte sacrilegiul , căci mi se părea un sacrilegiu . Fată tânără , integră , cu o sănătate de invidiat : rumenă-n obraji , cu o exaltare prost înțeleasă (poate) , doream mutilarea . Trebuia să fiu însemnată , deci cu semn . Lumea trebuia să știe că sunt în stare (care lume ?) . Gestul meu avea ceva eroic , cel puțin pentru mine , atunci , oarecum tragic , aproape de sublim . Aveam o privire încrâncenată : eroină din piesele tragicilor greci , de care auzisem la istorie în anul I de gimnaziu . Toate forțele malefice mă trăgeau înapoi , concretizate într-un vânt de pomină . Nici un Manole nu se ruga pentru mine . Biciuirea sălbatică era însoțită de stropi mititei , repeziți . Nu-mi păsa , trebuia s-ajung la destinație . Picioare zdrelite în pantofi incomozi , bășici , transpirație rece , obraz încins cu coșuri pământii . Puteam fi imperfecta . Medicul va vedea partea urâtă din mine . Dar fizicul meu lipsit de strălucire îi va arăta , posibil , *energia dăruitoare* , *curajul* meu de adolescentă (la doisprezece ani neîmpliniți) , aterizând singură la medic pentru a-i propune extirparea amigdalelor . Mi se părea un gest de nedescris , deși în fond era o naivitate . Ajunsă la policlinică , medicul remarcase :

- Și-ai venit *singură* , fetițo , chiar vrei să te operez ?

La semnul meu afirmativ , cu capul aplecat înainte , a urmat examinarea atentă a amigdalelor .

- Da , sunt destul de voluminoase , hm .

Părea impresionat , ușor ezitând , dar eram sigură că nu mai întâlnește așa ceva . Asta doream să cred . *Operația* : gura mare parcă prinsă în șuruburi . Era vorba de o cauterizare cu o lingură (cum s-o fi chemând ?) . Unde-i cuțitul feroce pe care mi-l imaginasem înainte ? Lingura aceea ca un căuș de

apă mi se părea un instrument inofensiv . Ce rău îmi putea face ? Și nici medicul . Mă abandonasem lui cu totul . Nu mă rugam îngerului să mă scape de tăiere , deși știam de la bunica rugăciunea către el :

„ Înger , îngerășul meu ,
ce mi te-a dat Dumnezeu , ... ”

Așteptam destul de liniștită extirparea răului din mine . Apăsam cu unghia degetului mare , în pielea degetului mic, până când toată atenția mea se îndrepta către acel punct provocat - dureros . Îngerășul meu putea să dispară , dispărea : mă purificam , *mă maturizam* . Deveneam eroina tăcută , perseverentă , hotărâtă . În acele momente așa gândeam . Orice s-ar întâmpla , sunt aici și suport singură consecințele gestului meu . Eu , fragila stângace care nu reușeam să duc nici măcar un pahar cu apă , fără să se verse , săvârșisem ceva mult mai de preț : îmi dovedisem curajul nu în competiție cu altcineva , nu doream neapărat competiția , îmi dovedisem mie însămi că sunt în stare de ceva , *că sunt* . După operație țineam gura închisă . *Tăceam* cu o

13

mândrie încrâncenată . Nu era înfumurare , nici poză . Eram eu alta și mă întâm-pinam ca la o întâlnire . Uite că sosisem . Mă regăseam cu sensibilitatea mea neterfelită . Aveam ceea ce se cheamă *demnitate* . Nu mă lăudam cu ea . Era fireas-că . În mine . Exista . Eram după o descoperire epocală și ... *tăceam* . În toate celu-lele , în toate moleculele , în toate spațiile locuite ale trupului meu se mișca în voie *bucuria* . Dar nu explodam . Trebuia să acționez normal , să-mi temperez ieșirile . Anticii în cugetul meu ? (Ha, ha, ha!)

Mă cunoșteam , recunoșteam pe mine însămi . Și în timp ce difuzorul trans-mitea vești despre „ eroismul ” celor din munți , eu mă descopeream pe mine *eroica* existând cu noua - vechea mea identitate , vânturată cine știe când , în perioada războiului – refugiu . Dispariția tatălui era cât de cât compensată de gestul meu .

Medicul îmi propusese și extirparea polipilor . Curajul meu n-a mai funcționat :

- Nu m-am gândit la asta .

Nu-mi imaginasem durerea pe care ar fi urmat s-o suport la operarea polipilor , deci nu mă puteam aventura , nu , asta nu ! Mai era puțin și toată poza mea de ființă temerară s-ar fi dărâmat . Trebuia să dispar cât mai curând din fața medicului . Și am făcut-o . Mi-am luat tâlpășița , cum se zice , pășind fără sfială . Mi se părea că am crescut și în înălțime . Ceva în gândirea mea era mai serios , mai împlinit . Strada parcă venea cu mine . Pomii rămâneau în urmă foșnitori , cu frunze căzătoare . Doream ca acasă totul să fie în ordine . Mătușa Nina să nu fie în hâră cu mama , iar mama să nu transmită scânteii din ochii ei plângă-cioși . Eram gata să iau atitu-dine : nu mai eram copil , nu ? Dar dacă acasă nimeni nu va admite maturizarea mea ?

Nu-mi puteam schimba funcția de pion ? Pentru asta ar fi trebuit ca și ale mele să fi suferit o modificare , dar ... slabă speranță . Ele se schimbau mai încet decât mine (vârsta?) , în timp ce , eu puteam să iau în stăpânire propriul meu teritoriu – corp , dispunând de el , cum credeam de cuviință .

Oftam , înțelegând cât de efemeră e această stăpânire , cică . Dar fără această au-

toiluzionare , cum să trăiești ? Eu ,, pornita ”, cum îmi zicea mătușa Nina , trebuia să fiu , trebuia să mă nasc cu adevărat atunci . Câte nașteri sunt într-un trup de om ? Oricum , ceva se reazeza în mine . Se pare că voința mea corectase realul care mă apăsa . Scăpasem și de primejdia unei puerilități prelungite . Cu zvâcniturile inimii normalizate , puteam înfrunta pe tanti Nina , zeflemisind-o , iar când vorbele scânteii porneau să se aprindă , în dialogul dintre mama și tanti Nina , puteam eventual, executând pași de dans , să potolesc , pentru un timp efemer , conflictele fără temei ale ființelor din jurul meu , încercând să înțeleg , cât puteam , că natura umanului e conflictualul . Spaima mea teribilă de vorbele lor înțepătoare , fierbinți , scuipate îmi apăreau cu realitatea lor . Încercam să mă apăr , scoțând la vedere jurnalul , cu mo-destie orgolioasă , din ascunzișul lui , iar lor le apărea ca o armă secretă .

Brusc tanti Nina devenea circumspectă :

- Ce-ai acolo ?
- Nimic , un registru .

14

- Și ce mâzgălești acolo ?
- Nu mâzgăles : vă scriu .

Temeritatea mea ironică , șfichiuind vulgaritatea vorbelor rostite în încăperea suprasaturată de mirosuri fetide : patru femei și fiecare cu desuurile sale . Covorul peticit , ros de îndelunga folosință , dulapul cu încrustații , cumpărat de la talcioc , refugiul și războiul cu consecințele lor vizibile , nu numai în obiectele desperecheate din încăpere , ci și din felul de a fi al oamenilor : semne ale alienării timpurii , toate acestea erau prezente .

Tanti Nina cu glasul ei intempestiv , voce de patefon prăfuit se insinua cu rău-tate:

- Doar nu vei fi vrând să te faci scriitoare ?

Nu răspundeam tonului imposibil . Continuum să notez cu îndârjire , în timp ce vor-bele țipate dimprejur mă ameteau .

- Mi-ai luat agrafele , să-ți fie rușine ! zicea mama . Iar tanti Nina răspundea cu arțag:

- Să-mi mănânci că..... și-și arăta cu demnitate țățească părțile voluminoase ale trupului flasc , cu inflexiuni vulcanice . Uneori nemaiputând

suporta sunetele isteriza-te , răspundeam cu aceleași sunete , uitând de tăceri armonice , de liniști trudnic căpă-tate.

- Ce ai ? Te-ai țicnit și tu ca mă-ta ? Ești pornită , ce mai , istericăăă !
Râsul lui tanti Nina , care-mi stârnea plânsul .

- De ce , de ce , de ce ? Simțeam atunci inutilitatea ființei mele . La ce ajută scrisul ? Nimic nu mai conta ? Ce mă putea liniști ? Cine ?

Doar bunica schița câte un gest vag :

- Lasă , taci .

Să tac , când în mine răsuna hărmălaia vocilor întăritate ?

- Mănânci pâine degeaba și tu și mă-ta .

Glasul meu neexperimentat , dând replici palide , anoste , fără ecou :

- De ce , de ce , de ce mă chinuiți ?

Și totuși , după operație , *Speranța* . Amigdalele nu mai existau , răceam mai des , mai lipseam și de la școală , iar acasă aceleași absurde hârâieli care zdreleau armo-nia eu-lui ce-și căuta ieșirea pașnică în lume ...

Dar , în grădina din spatele casei , învăluită de boarea dimineții , cu cer străve-ziu , mă visam undeva departe de lumea dezlănțuită , mirosind pământul cu ierburi timpurii .

Îngerul meu căpăta trup de adolescent cu ochi săgetători ce mă înfiorau ca într-o presimțire de voluptăți viitoare ... îmbucurându-mă ...

2. TÂNĂRUL PE DUCĂ

Revăd paginile scrise de adolescenta care mă iveam și tot zbuciumul formării mele în vecinătatea lui Eros .

Redau (modificând ici-colo) pagini din jurnal :

„ Am ochi ciudați : unul se uită la slănină și altul la făină ? Oglinda mă arată

șleampătă , neinteresantă , urâtă , ce mai tura-vura . Mi-a ieșit un chist la mâna stângă și tot crește și tot crește , oare nu se mai oprește ? Mă uit la el : pare inofensiv , nu mă doare . E aproape de încheietura mâinii . Ce să fac ? L-am împins cu un ban le-gat pe el . L-am mărunțit ca pe un usturoi pentru saramură . Degeaba . El nu dispa-re . Ce brânză-I fac ? Poate doar să-l pap , dar cum ? Să-l tai . Să mă duc la spital , să mă *operez* . Zis și făcut .

În spital oameni mulți , ca la baia publică , unii cu cârje , alții cu un fel de
cărui ; unii slabi ca țarul , alții grași , cu carnea lăbărțată pe ei . Colindam prin saloa-ne . De atâta alb parcă nu mai vedeam clar lucrurile dimprejurul meu .

Așteptam să-mi vină rândul la *operație* . Curios , dar îmi plăcea acolo . Aveam mâncarea asi-gurată și hainele . Ce , e puțin lucru ?! Auzeam de câte unul c-a murit , dar nu prea aveam habar de asta . *A muri* , un cuvânt la ordinea zilei . *A muri* în război , a muri după terminarea războiului . Ce-aveam eu cu războiul , dar câte n-aveam : tata , refu-giul , ehe ! Nu voiam să mai știu de asta . Râdeam , vorbeam , alergam . Medicii nu se-mpiedicau de mine . Aveam un spațiu de plimbare . Prin salonul eu nu intram decât la culcare . Într-un salon am observat un tânăr cu fes roșu , cu ciucuri . Mi s-a părut ciudat , diferit . Avea o față pământie de mongol . I-am atins fesul și a tresărit mahmur , crunt :

- Lasă-mă-n pace !

Și-a tras pătura până peste cap și mi-a întors spatele . Ce urâcios ! Voiam să plec . Și-a scos un braț ca de sperietoare . Ochii cu cearcăne mă țintuiau . Hm , ce privire !

- Cine ești ? Întrebasem ca să-mi dau curaj .

- Cine sunt ? Ce importanță are ?! Sunt un om sau ce-a mai rămas dintr-un

om ...

Broboane de transpirație pe frunte , ochi înroșiți , moliciune tristă .

- Ce ochi interesanți ai , zisese prinzându-mă de mână .

- Da , unul se uită la făină și altul la slănină .

- Păi , tocmai ăsta-i farmecul tău .

Îmi vorbise patern , mie care nu mai aveam tată ... Îmi vorbise fratern , mie , care îmi pierdusem fratele din prima căsătorie a tatei . Ce mai , mă dăduse gata , pe mine anexa unor mătuși isterizate de neîmpliniri .

- Farmec , eu și farmec .

Râdeam și plângeam . Râs cu plâns ... de mânz . Eram mânz .

16

Tropăiam țipând : ihuhu ! Ca-n pădure . Tare-mi mai plăcea să fiu mânz .

- Tu , naivo , stai locului .

- Oi fi , dacă domnia ta zici . Halatul vișiniu mi se desfăcuse și apăruseră picioarele bețe . Eram slabă , că nu prea aveam ce păpa acasă .

- Ia spune-mi , ce știi să faci ?

- Ce să știu , nimica , nimicuța .

- Da , și te mai și lauzi ?

- Tocmai , că am o armată pe urmele mele . Eu sunt bibeloul de porțelan al

familiei mele : n-am nici drepturi , dar nici îndatoriri .

- Și te complaci în situația asta ?

- Mă supun , e și o artă a *supunerii* ! Aș fi vrut să-i vorbesc cu haz , dar hazul

și eu .

- Hai s-o tulim pe-afară , vrei ?

Întâiul băiat cu care am mers alături . Şontâc-şontâc , sprijinit de braţul meu ,

îmi oprea Țopăitul . Vântul cu ace fine mă înfiora . Mă înduioşa cu paşii lui asime-trici de obiect ciudat . Era un adolescent însemnat . Lui nu războiul îi pusese semne pe trup , ci viaţa îi dăduse cazne . Privirea lui întoarsă înăuntru şi încruntarea de pe chip îl maturizau . Ne-am aşezat pe o bancă în curtea spitalului , unde zbârnâia un difuzor . El gâfâia penibil pentru un cavaler ieşit la plimbare cu o fată . Fata eram eu . Ce surpriză şi pentru mine .

- Ştii să mă alergi , nu jucărie !

N-alergasem , cum era s-alerg ? Îşi trecuse braţul scheletic peste frunte şi-i văzusem unghiile mâncate . Ochi de vedenie şi-i ţinea închişi . Difuzorul hârâia despre hârni-cia tinerilor , de frigul îndurat cu stoicism , în primăvara cu zăpezi repezite de vânt în munţi . Simţeam un fior , parcă venit de acolo . Tăcerea lui era tristă , cenuşie , cu răsuflet potopit , cu tuse cu flegmă înăbuşită în batistă . Râdea cu sarcasm :

- He , he , vezi cum stau ? Tu poate eşti ultimul om cu care vorbesc înainte

de ... Urmează un consult şi *operaţia* ...

Simţeam că asist la nişte dezvăluiri care mă implică . Eram complicea lui : îi prelu-am testamentul ?

Tăcuse iar . Era undeva unde eu nu puteam să pătrund . Nici nu încercam .

Mă sim-ţeam mică , urâtă , inutilă , parşivă :

- De ce-mi spui mie toate astea ?

Tristeţea lui matură mă intriga . Ce eram eu ? O cutie în care să-şi depună bunurile de preţ ? Voia să-i păstrez amintirea , să nu-l uit ? Adică eu , fătuca slabă şi şleampătă la mers , să fiu aceea , care primeşte un secret , un dar ?

- Crezi că te cureţi ?

Ce cuvânt imposibil . Rostit face un ocol şi strânge de gât pe băiatul stingher şi singur în spaima lui . Chinul lui vizibil cu suflu împuţinat . Braţele lui fantomatice , în înserarea taciturnă , parcă tremurau la nesfârşit . La difu-zor răsuna o melodie hârâită cu ritm de vals lent . Într-o sală de bal , cu candela-bre , perechi cu haine de

gală dansau . Sub pleoape aveam imaginea . Simţeam plăcerea infinită a primului dans cu partener . Până la istovire . Mă frământam ca Isadora Duncan pentru Esenin al ei . Ce plăcere cu durere amestecându-se incitant . Îmi strângeam umerii şi icneam gâfâit , încercând să nu plâng . Cuprinsă de frig şi de frică , alergam cu halatul des-cheiat , ca scăpată dintr-un cutremur .

- Nu mai vreau să te văd , nu mai vreau .

Eram furioasă pe mine , pe eșecurile mele , pe toată nesocotința mea de om în deve-nire.

„El putea fi și nu va mai fi ”, gândeam .

Atât de dureros de clar mi-era acest lucru , încât nici nu mă mai interesa persoana lui concretă . Plângeam sughițând ca la o eliberare de sub tutelă .

Cum să pricep că poate să dispară ? Că nu va mai fi ! Cum ?

3. DANSUL . INVENȚIA UNEI PLUTIRI

Dansez . Schițez gesturi în interioritatea mea : mă prostesc . Dansez . Am starea aceea de lentoare , de invenție a unei plutiri . Partenerul extras din neant , refăcut , existent printre imaginile fanteziei mele ca-n jocuri de copii din bucăți , din fragmente , re-constituirea întregului care a fost . Prea puțin spus ,,

a fost “. S-a interferat cu exis-tența mea și a rămas . Curios . Atâtea au dispărut din mine , s-au topit , s-au dus în subconștient , reziduuri azvârlite , topite , la coș cu ele , dar imaginea *dansului* meu cu el e prezentă . De câte ori rămân singură , cu mine însămi , apare . Nici nu tre-buie să-l chem . El este în zona aceea de semitrezie , când nu mi-l doresc neapărat , de ce l-aș dori : el e prezent ca ceva organic . Blond (eu sunt brună) , subțirel (eu sunt mai plinuță) , timid (și eu sunt timidă , dar când vreau , ehe !) , simpluț desigur (eu nu chiar , cel puțin așa sper) , dansator la o reuniune de oameni maturi , la o școală . Colegi de toate vârstele și de toate neamurile . Venise cu soția , învățătoare . A îndrăznit , timid fiind . Dezinvoltura mea sper încurajatoare , flerul meu (la chefuri) , vioiciunea , dorința de a dansa inofensivă , reală , vizibilă și cu ochiul liber . Am acceptat invitația , fără grimase , fără cochetărie . Dansul , obiect dorit și un partener necesar . Se ivise . Ne găsisem . Și el probabil era din aceeași stirpe a mișcăreților , în ritm , ritmul nostru . În dans trăiam , una din posibilitățile de-a trăi . Făceam pașii precum el și el , precum eu . Nu era nevoie ca unul din noi să conducă . Știam ce pași urmează , știa , intuia armonia , mișcarea următoare . Alcătuiam un tot , fără ca în realitate să fim potriviți , spuneam banalități . Vorbele nu ne exprimau . Noi *dansam* . Niciodată până atunci nu mai întâlnisem o asemenea potriveală . Nu era un dansator teribil (nici eu) . Dar era numai plăcerea sinceră și curată : plăcerea mișcării . Nu mă mai puteam opri . Instituisem o magie ? Nu-l vrăjeam . Mă vrăjeam pe mine . Mă des-copeream cu zonele ascunse din mine . Eu asta eram . Trebuia s-o fac în pofida ce-lorlalți , chiar și a soției lui : greoaie , inexpresivă , posesivă , deșteaptă . Dansam pre-lungind clipa , amplificând-o în mine . Dacă și acum când scriu e atât de prezentă . Devine eternitate (nu exagerez) , este eternitate pentru că *el nu mai trăiește* . După ziua aceea de pomină , pentru mine și el , când descoperisem că există și altceva pe lume : mai adânc , mai deplin , armonia dintre forțele contrarii , cu frumusețea lor înlănțuitoare , el avusese un accident de mașină mortal . Auzisem . Dar eu nu mi-l puteam imagina decât viu . Agățat de-o stâncă , nu mai cădea . Se ținea de mine și *dansam* . Dansul cu un partener expiat , între noapte și zi , mă fixa într-o zonă a tenebrelor (doar eram vie !) , mă transporta nițel dincolo . El putea fi o sursă de alienare , dar nu era . Era numai plăsmuire inofensivă , un mit al omului care putea face ce-și dorea , neîngrădit de legi , de obiceiuri , de obișnuințe . Eram doi , nici mai buni , nici mai răi ca alții și ne mișcam în ritm de dans . Atât . N-aveam alte do-rinți , nu ne iubeam , deși și asta putea fi un fel de iubire . Nu ne căutam . Noi ne aflam astfel : pereche plutitoare dansând . Nu trebuia să fac pașii pentru că el venea . Cu figura lui de atunci , cu cămașa albă descheiată la piept , cu mersul șovăitor , nu era beat , și nici eu . Ne-mbătasem de pașii noștri care ne transportau în spații de

Soția lui când o-ntâlneam îndoliată mă privea muștrător și ironic ,
arătându-mi că știe , dar ...

Ochii lui ca două luminițe tot mai depărtate , mă privesc din moarte.
Dansez cu el încă...

Până când?

4. COLEGA MEA CU CÂRJE

Colega mea cu cârje (Doamne, iart-o!), după ce se aruncase de la etajul trei , la ea acasă . O încurajez să umble , să-și poarte cârjele cu demnitate . Refuzul ei . Iese totuși , când se-ntunecă . Coboară scările cu greu . A exersat în casă primii pași . Afară , o noapte de pomină , cu aer curat , care scaldă fața , trupul ...

- Ce zici , te-ndurii să nu vezi asta ?

Entuziasmul meu voit opresiv - expansiv transmite probabil ceva ființei de alături . Merge șontâc cu o cârjă . Merge . Gâfâie . Nu zice nimic . Se oprește . Iar o ia de la capăt . Firesc . Omeneste . Picioarele nu vor mai fi cum au fost cândva . Și , ce-i cu asta ? Ea umblă . Ea este . Ea este încă . Pentru cât timp ? Seara o acoperă cu haina ei răcoroasă , trezind-o (poate) din nou la viață . E cazul !

E țâfnoasă deodată , n-are chef :

- Hai sus , nu mai vreau , destul .

Se abține să nu strige cu obidă . Simt asta . Nici ochii nu vrea să și-i umezească . Un tremur nelămurit în glas ...

Plec .

Curând voi uita de ea .

Iar ea , colega mea cu cârje se va mai arunca o dată ,

dispărând pentru totdeauna din

V I A Ț

Ă .

5. SORA NOASTRĂ- BOALA

Înaltă , slabă și zăludă , ultimul epitet nu mă onorează , înaltă , slabă , toată-n negru atinge aproape suta , mai are puțin și va fi cel mai vârstnic om din sat .

Slabă ca un chibrit și înaltă ca o mătură cu coadă lungă , n-are nimic ome-nesc în ea . Toată carnea-i numai os , ochii lacrimoși îi sunt căptușiți cu un tighel roșu , zbârciturile sunt dese ca mărarul nerărit . În schimb , are o prezență vie prin voluptatea de a se plânge . De câte ori o vezi , zice :

- Sunt bolnavă , zice credibil , cu o convingere fără egal . Sunt bolnavă , maică ,

sunt bolnavă . Și începe să-ți înșire câteva boli de care suferă concomitent , așa cum nimeni n-a mai suferit . E acolo , lipită de gard , sprijinită în baston .

- Ce mai faceți ? o întreb .

- Sunt bolnavă , nu mai pot , mă dor toate .

Aud refrenul cunoscut . Proferez încurajările necesare , pe ele le așteaptă ?

- O îngrijesc copiii . Dintotdeauna , de la începuturile căsniciei ei cu Mitel , o

îngrijesc copiii , pe rând . Cei nouă copii îngrijesc o mamă și abia reușesc .

Bărbatul i-a murit la șaptezeci și șase de ani . Ea , de când s-a măritat , s-a

plâns de dureri de stomac , de un rinichi căzut și de alte boli .

Nu putea ridica un pai , se-nțelege .

Nu putea face un efort fizic mai important , se-nțelege .

Nu putea participa la muncile câmpului , vai de mine !

Nu - toate interdicțiile . Organismul ei construit cu o hibă , și mai multe

n-avea puterea să reziste agresiunilor exterioare . Și nu erau puține . În primul rând ale soțului . Mitel era sever , pretențios și țâfnos . Cum să-l mulțumești ? Preferi retra-gerea în carapacea proprie . Și-ți iese odată , îți iese a doua oară și devine deprin-dere . Toți îți cântă în strună , mai mult sau mai puțin .

Porți cu tine , tu , țată Silvino , masca bolnavului . Și te prinde : masca devii tu .

Tu , unde ești ? Ești numai mască ?

Mitel – zdravăn , bun de treabă , te suplinește la câmp (până când ?) și acasă

pune la treabă fetele mai mari : Irina , Dina , Lila . Sunt solide , ca tatăl lor .

Mama slabă , înaltă și zăludă zace .

Are un fel de leșin , din senin o apucă , are crize , face și spume la gură . Unii

zic că-i epileptică , alții , că-i apucată de duhuri (să scuipi în sân , nu alta) .
Se face albă-albă , se-mpietrește carnea pe ea și-i rece . Poți s-o pui în sicriu .
O plângi . O plâng fetele , o jelesc și când să zică că-i dusă mama noastră ,
hop că se trezește , hait că n-a murit .

- Io-te-te că-i vie . N-ați-o frântă că ți-am dres-o . Păi , cum ne fu vorba ?
Noi te jelirăm , gata , nu mai era mult și-ți mâncam și coliva . Și tu ?

- Mamă , trăiești ?

Vine parcă de pe altă lume . Se trezește .

- Pe unde ai fost ? Mai știi ceva ?

- Nu , ce să știi ? Ce-i cu voi adunate laolaltă , îmi luați aerul .

22

Vin supele strecurate (așa e obiceiul mamei) . Le cercetează cu atenție .

- Să nu fie urmă de roșii , să nu se afle vreo sămânță . Nici prea caldă ,
nici

prea rece , nici sărată , nici prea dulce , nici prea subțire , nici prea groasă .
N-ați nimerit găluștele . Faceți altele că ăstea-s tari și nu-mi fac bine la
stomac .

Stă în camera din fund , în întunecime , slabă și lungă cât patul . De
când a murit Mitel se poartă toată în negru . Un licăr de dincolo de viață , în
ochii tivți cu roșu , voce slabă ca trupul , abia auzibilă , ușor țipată . Aude
bine , vede bine , recunoaște oamenii , are poftă de mâncare , se plânge :

- Sunt bolnavă ! Rufele mele la uscat le puserăți pe dos ? Întoarceți-le , să
nu se decoloreze .

Fiul ei , Costică țâfnos :

- Nu mai mori odată ? Muri tata . Țăla om , m-a crescut . Tu , ce știi să
faci ?

Toată viața te-ai văitat : „ sunt bolnavă , mor ” , și-ai s-atingi suta . M-am
mutat la ti-ne c-oi moșteni casa , păi , când ? O să mă îngropi și pe mine !

Fiul ei Costică bea și se-nfurie . E bolnav de nervi . E rău . Se uită urât
. Are ficatul în pioaneze . Acuș-acuș se topește .

- Să mă iei tu , Emile , la tine . Costică nu mă-ngrijește .

- Bine , mamă , dar n-am gris .

- Lasă că găsești tu , ești învățător , te descurci .

- Și Maria e ocupată , știi .

- E de datoria ta , te-am crescut . Ești cel mai mare .

Se mută câteva luni la Emil . Apoi la alt fiu . I-a murit o fiică , Irina .

Parali-

zată . Umbla sprijinită de fiu-său .

- Dumnezeu s-o ierte , că de tânără s-a dus , săraca , cât a chinuit .

- O să ne îngropi pe toți , mamă .

- Adevărat , numai pe mine m-a iertat Dumnezeu . O fi uitat de mine sau
ce

are de gând cu mine , mă încearcă ?

- Mai ai zile , mamă , asta-i , zice fata ei Dina .

Și își dădu duhul când nepotul Costi urma să se însoare .

Și-a găsit bine ziua , nu-i așa ?

6. INCENDIUL FIINȚEI

Era o zi din acelea , cum sunt multe în sud , vara : toride , înțepând trupul cu transpirație acidă , distrugând armonia înconjurătoare la ora prânzului , cu moliciuni ce descompun tot ce are structură vie .

Marcel simțea că arde pe dinăuntru . Se rugase de unul care mergea cu căruța la Bechet :

- Ia-mă , nene și pe mine , că ți-oi face vreun bine . Vorbea în rime , c-așa-i ieșea lui . Pe haine , pantalonii de doc și cămașa de in , avea urme de var . Abia terminase de tencuit un saivan . Da-l doborâse febra . Se culcase la pământ . Sta chircit acolo , la lucru , răzimat de-o roabă cu mortar , lângă groapa cu var stins și sita de cernut nisipul .

- Ce faci , măi Marcele , te-ajunse soarele , o să te coci !
Mormăia cu ochii jucându-i în ape neclare , năclăit de transpirație , cu fața boțită de chin .

- Da' tu ești bolnav , zaci ; caută pe cineva să te ducă la raze .
Nu se mișcase atunci , zăcea . Nu mai știa dacă-l doare ceva . Ce să-l doară ? Slab ca ardeii iute , nu prea lung , ca porumbul din vara trecută , nu din vara asta irigat , el , Marcel veșnicul irigat , udat la rădăcină , se umfla în pene , în zilele lui bune , când se ținea copăcel :

- L-auziși pe-al lui Târchină , cum vorbea de-ai lui Pistol - că l-au târnut pe-al
lui Păduche , de l-au făcut grămadă . Șezi cuminte , că vezi tu pe dracu' .
Se ținea de glume , povestea cu haz ce povestea , cine să-i țină minte poveștile ?

Se umplea zilnic cu ce putea , să pară sătul . Băga în burtă câte-o butie de lichid de orice fel (când se găsea) . Nu se oprea până nu termina băutura din casă și mamă-sa îi zicea :

- Măi Marcele , mai oprește-te c-o pați rău , știi ce-a pățit alde ...

Și urma un întreg pomelnic... Vrei să arzi și tu cu chiele cu tot ?

„ Chielea ” lui ardea acum , mamă-sa era prorociță . Vedea ea . Păi , cum să nu ?! Era văduvă de multă vreme și trebuia să vadă . Cum să nu vadă ? Apoi , nu crescuse ea singură doi băieți cât doi salcâmi (pletoși și slabi de mijloc) și o fată măritată nu demult ?

Ăsta , Marcel zăcea . Și după ce-și făcu cheful de zacere , ce chef o fi și ăsta , zisese :

- Gata , mă sculai
și la deal o luai .

Și-n căruța ăluia saltă și mergi , nene , la Bechet , c-or ști și razele alea să arate ceva . Or ști !

- Tu să taci , nu mă critica tu pe mine acuma , că ți-o veni și ție roaga vreo

dată .

Nu mai vorbea în versuri . Asta ce-și înseamnă , că s-ar putea să nu mai fie bun .

24

- E dus , e aproape dus , zicea Neta lui Iubețu .

- Băi Marcele , scoal' la deal că ajunsăram . Hai să te fotografieze razele , poate

s-o vedea ceva acolo .

Se văzu ceva negru pe plămânul stâng , ca o noapte . Ce-o fi căutând acolo ?

- Rămâi la spital ?

- Nu , mărg acasă .

- Păi , eu nu mai mărg până acasă că am treabă la Ostroveni .

- O iau pe jos de-acolo .

- Ești făcut . Mă rog , cum crezi , zisese ăla . Om bun și înțeleghător , ce să-i facă .

Marcel coborâse din căruța la Ostroveni . Sta chircit pe-o piatră la marginea drumu-lui .

- Ce-ai , mă vere ?

- Ce să am , nimica . Se ridicase cu gând că vine seara și el nu mai ajunge , să

nu-l prindă noaptea pe drum . Nu e cale lungă , dar cum îi el beteag ...

- Măi , ca o stafie ești . Cum te mai ții ?

- Mă țin eu . Dă-mi să beau o cană cu apă .

- Dar ce jar ai tu ?
- Cărbuni aprinși , nu alta . Îi ardea de glume . Îi mai ardea de glume .
- Vin nu vrei ?
- Ba așa vrea , da-s prea plin de alcool și cu căldura asta de-afară , mi-e
că iau
foc , iau foc nu alta .
- A , se poate , am mai auzit eu de unul care a ars cu chiele cu tot . S-a
aprins
și a ars , cenușă s-a făcut .
- Eu mai am până acolo ! mândru zice . Cine-l crede ? E sfărmat pe
dinafară și
pe dinăuntru , ca un păier vechi , cu lemne putrezite și ziduri căzute .
- Ruginiși , bă vrei să-ți ungi spițele ? Iar cere apă . La fierare poartă din
sat se
oprește și cere .
- Rece , din fântână .
- Să nu răcești , îi zice nea Titel , știindu-l gingaș , de când i-a lucrat la
casă .
- Ard , nea Titele , ard . Tot trupul îmi arde .
- Spiritul din tine arde , vezi dacă ...
- Acuma-i și alta pe capul meu , nu mai sunt bun aici . Și arată locul
unde-ar
putea fi plămânul .
- Mai poți să ajungi acasă , mai poți ?
- 'oi mai putea , nu știu , dar până la soru-mea 'oi ajunge .
- Se târăște , ca un câine bolnav , se târăște și oftează , tot ca un câine bolnav .
- Unde te duci ? Stăi pe loc , moș Costică are grijă .
- Stăi bă , pe loc , n-auzi , cin' te mână ?
- Arsura din mine . Vrei să mă vezi cum ard ? Fum împrejurul lui .
- El nu se mai vede . Un sul de haine , umblând singure . Soră-sa la poartă :
- Ce-i cu tine ! Se sperie . Îl duce degrabă și-l așează pe pat .
- Pune-mă în tron , gata-s , la tine mor .

- Ce spui ?
- Dă-mi să beau ce-i avea tu . Să mor odată .
- Vin , am vin , de care-ți place ție , de ăla am . Soarbe ca un înecat .
Respiră ca
un ieșit din minți . Îi ies ochii din cap . Îi belește ca un apucat .
- Stai mă , nu muri aici . Am trimes după mama . Vine acuș să te ia .
- Vine altcineva să mă ia , am semne de la aia cu coasa . Varsă – varsă
flăcări
pe nas , pe gură , din trup îi ies flăcări .

- Să nu-mi dai foc la casă .
- Trece ca un corent prin mine . Mă arde .
- Stai să torn apă pe tine .
- Nu , lasă-mă .

Arde , arde frumos ca un martir pe rug , sorbindu-și propria suferință până la ultima picătură de viață . Ars ca electrocutat , până la cenușă .

- Ce-i cu tine , mamă ?!
- Să nu ia foc casa ! strigă-n strada mare soră-sa , ca-ntr-un film italian .

S-adună gălăgioșii satului , ca niște găște șugubețe vociferând . Cor tragic , avântat , auzindu-se până la Dunăre , furtunos :

- Ce e ? Ce e ? Aoleu ! Ce fu ? Ce fuse ? Cine arde ? Ce arde ? La cine arde ?

Apa cu căldările aduse . Pomi ruți (din cei mititei) , fântânile golite . Și broaștele aduse cu burțile pline . Casa arde frumos , cu lemne pâraind .

- Ce lemn bun are , măi !

Cad în admirație , uită că-s pe post de pompieri , acum .

- Ce stai ? Toarnă , n-auzi , arde ?!
- Da' Marcel , unde-i ?
- În focurile Gheenei !
- Adică muri ?
- O fi murit , dacă arse ! Ce să mai rămâie din el : oale și ulcele .
- Să-i gășesc oasele . Unde-or fi oscioarele lui dragi ? copilul meu .
- Lasă-l mamă , să se mai potolească vipia , vrei să arzi și tu ?!
- Arsă c-avea mult spirt în el ! O scânteie și fu de-ajuns .
- Doamne păzește !
- Te păzește , până te nimerește !
- Păi , cum nu ?!
- Tac mă cheamă .
- Cine te cheamă ?
- Mamă , hai acasă , mă trimise tata și zise că dacă mai stai mult , pleacă

nemâncat la Complex .

Flăcări pâlălăi , limbi de foc ocolind ; pe ce casă s-or mai așeza ?

- Bine că veni ră pompierii .
- Taman la sfârșit , maică , să stângă cărbunii .
- Păi da , că vântul ar fi împrăștiat focul , da' așa vezi bine că nu mai e urmă

de foc , numai cenușă .

- Și Marcel nu mai e .
- Cenușă și el , maică .

Mama vrea să plângă , dar din senin un vânt i-ntunecă privirea și aleargă ca „ zăltată ” . Se sperie ca de-o dihanie , frecându-și ochii :

- Ce-ai cu mine ? Ce-ți făcui ? Lasă-mă-n pace . Dă-mi-l pe Marcel . De
ce mi-l
luași ? Ai ?!

Cântam „Decembre”. Aiurea , nu știam melodia , ne prosteam ; nici măcar nu ninge. N-aveam lampa , ceaiul , promoroaca , zăpada care să ne-ngroape . Și nu trăiam o romanță .

Eram trei . Corectam lucrările la treapta întâi . Terminasem porția pentru mâna întâi , cum se zice , și în pauza pentru mâna a doua ne relaxam .

Cântam „Decembre” . Murmuram în extaz :

„Te uită cum ninge , iubito ,
Ce cald e aicea la tine ... ”

Apoi râdeam , vorbind moldovenește :

„ La Bacău , la Bacău , într-o mahala ,
S-a-ntâmplat , s-a-ntâmplat , mari dandana ”

Și dondăneam , precum eroii lui Creangă , fiind balcâze și lălâi .

Deodată , o stare de dincolo de starea prezentă , mă chema c-o nostalgie sfâșietoare . Mă rugam să nu mi se-ntâmple ceva rău , să rămân integră .

Cine-mi fura din viața pe care o aveam ? Cine era agresorul ? De ce agresiunea ? În ochii mei răsători , lacrimi , boabe mari , picând pe obraji .

- Ce ai ? Plângi ? Mă privea cu uimire o colegă subțirică , cu păr lung , castaniu .
- Nu știu . Se-ntâmplă ceva neobișnuit cu mine . Aerul încins al încăperii devine de nesuportat . Tăcere cu fiori și transpirație . Colega mai grăsuță își face

cruce clamând :

- Doamne , apără-ne și păzește !

Într-o liniște a marilor dezvăluiri : cu nări dilatate , respirând greu , cu inima palpând în așteptare .

- Pași pe culoar , grăbiți , tropotiți .Ce emisari din alte lumi sunt gata să intre

pe ușă ?

Ușa aruncată cu zgomot .

- Mamă , vino până afară ! (Ce-o fi?) Un accident de mașină . Mamaie a trecut

strada și ... A zis ticu să nu te sperii . Acel zvâcnet de nestăpânit , când tot echi-librul se distruge .

- Mama , știți , a avut un accident !
- Cum ? Când ? sar cele două colege speriate parcă . Și lumea din jur , tot ce e

viață , se perturbă nițel .

- Cum s-a întâmplat ? repetă cu precipitare .
- Voia să treacă strada de la Electrice la Coferărie și o mașină venea cu mare

viteză și a lovit-o , explică fata .

De ce atâtea vorbe ? Nu-i decât o imagine : a mamei azvârlită pe caldarâm . Cum poate zbura viața ? Așa de simplu ? Aproape întotdeauna e așa .

- Am dus-o cu ticu la spital . E la reanimare .

Deci e posibil să se anime viața din ea , să fie , să mai fie ?!

Alergăm cu un altfel de pas . Eram trei generații . Mai suntem trei ? Din noi , ceva a zburat : o felie de speranță , de bucurie sau ce ? S-a dus . Suntem noi , dar

28

parcă nu mai suntem aceleași . Îngrijorare . Calm . Desigur calm .

- Cum e ?
- E bine . Șoferul băuse . Mamaie a-ncercat să treacă strada . S-a întors când s-a

apropiat mașina și șoferul n-a mai putut frâna , avea viteză .

Soțul explică : tonalitate moale , încurajatoare . Locul înțesat de lume . Un pantof . Urme vagi de sânge .

- I-a curs pe lângă ureche . Pete mici roșietice , pe caldarâm mărgelușe strivite .
- Avea baticul galben pe cap .

Baticul galben , talismanul ei , de astă dată n-a apărut-o . Voalul străveziu , pe fața mică , zbârcită , cu buze subțiri , alburii . Bani pentru înghețată strânși în pumn . Nepoata nu mai mâncase înghețata promisă . Atât . Imagine statică .

- De ce te-ai oprit ? De ce te-ai întors ? De ce n-ai mers înainte ?

Gândul precipitat , suflu năvalnic . Ceasornic neîntors . Cine , ce să mai zică ? La reanimare un trup respirând artificial : tuburi și tubulețe , ca-ntr-o cabină spațială . Cerberul cu păr blond , uns , domnișoară bătrână , cu brazde pe gât , dă dispoziții :

- Nu-i voie să intrați .
- Aveți și dumneasoastră o mamă !
- Și , ce-i cu asta ?

După plecarea domnișoarei doctor intru c-un pachet cu prăjituri pentru asistente și pașii mei , cu papuci de pânză , ca-n muzeu lipăie . Lângă patul mamei strig . Ce strigăt , cu toată ființa mea . Glasul cui l-am preluat :

- Mamă , te lași , ce faci , renunți la viață ? Trezește-te !
Deschide ochii mari , încet . Se trezește din neființă . Simt cum viața-i reintră

în trup . Revine . Unde-i era sufletul ? Pe undeva pe aproape , ca-n întâmplările ace-lea adevărate . Reintră sufletul în trup . Cu bucuria învingătorului mă retrag . Aș cânta din „Aida” , dar cum s-o fac ? Optimismul meu păgubos .

- Gata , am înviat-o , știam eu că nu renunță la viață ...

Ce-i învierea ? O minune ? Mitul biblic se reface cu fiecare om care dorește să mai trăiască ?

O transportă la civili . În curând poate o vor lăsa la vatră . Care vatră : undeva unde-i cald și bine ? În trupul mamei ei . În marea cea lină-plină și întunecoasă ca eternitatea . Va ajunge curând acolo !

Mama nu mai există pentru a întregi spirala devenirii ...

Clopotul răsună . Senzații surprinse vag , care posibil vor crește în adânc , în timp .

Aprind făclia pâlpâitoare pe mormântul cu pământul reavăn . Florile violete nu s-au

ofilit încă . Suflul mamei , energia ei curmată brusc . Aerul îmi pătrunde în piept :

    îl sorb cu dorința de a mă cheltui , de a dărui ceva din mine , cât mai pot ,

        cât mai sunt .

29

8. „ ACELA “ FUSESE BOLNAV

„Acela” fusese bolnav . Știam . Avea un fel de paralizie a gurii strâmbate . Fu-sese operat la cap . Era noaptea de Revelion . Camera aceea , cu perdeaua pusă ana-poda , c-o ladă cu scrisori deschisă părea o arhivă prăfuită . Nu m-atingea . Așa-și propu-sese : cavaler medieval , anacronic . Ceva murise în mine . Mă disprețuiam . Ce cău-tam eu acolo ? Mi-era un fel de milă . Mirosul acela de camfor , de tinctură de iod , de loc al pierzaniei , mă inhiba , mă brutaliza . Viața se scurgea din mine . Aveam o bluză roșie și o fustă neagră .

- Nu-ți spun nimic culorile astea asociate ?
- Ce să-mi spună ?

Era în afara oricărei subtilități , asocieri inedite . Și eu care credeam ... Scrisese un fel de cărți , mai mult adaptări , imitații ...

    Îmi apropiasem răsuflarea curioasă de acea gură inertă , de acel trup abstras , absent . Stătea în expectativă neintenționată . Voiam (ambiții deșarte) să trezesc în el voluptatea senzualității . Nimic nu vibra în trupul lui . Mă cuprinsese totuși pe după umeri cu moliciunea lui fără fantezie . Îl priveam cu vrăjmășie binevoitoare : atât să fi fost ? El se scuza :

- Mă doare capul , să mă-ntind puțin .

    Și cât era de lung se lățise pe patul – canapea , cu halatul desfăcut , cu pieptul păros ca de maimuță . Eram infirmiera lui ? Ce căutam în încăperea aceea stranie , cu păianjeni prin unghere ? Destăinuirile melancoliei cu mângă lor acaparatoare mă fixau de acel spațiu și-mi imprimau , posibil , pe celulele vii însemnele voluptos- de-gradante ale bolii .

PARTEA A TREIA

**„Boala este o activitate , cea mai intensă din câte
poate desfășura un om “**

(Emil Cioran)

MEDICII „MEI“

De –ale bolnavilor

Ce mi-ai pus în creier , direct în celule , domnule doctor ?
Ce mi-ai pus în venele din mine , direct în sânge , domnule doctor ?
Ce-ai vindecat în mine , ce-ai vătămat în mine , domnule doctor ?

De ce m-ai trezit frumos și încep să văd iar și iar
totul sau aproape totul , domnule doctor timp ?

Domnule doctor timp , bonav de neperechea ta ,
heraclitian trecând ,
pățimurile din cuvânt , înviindu-te ,
zămislirile tale , zămislindu-ne ,
acum când

„ însuși glasul gândurilor tace
împlându-ne sara .”

Domnule doctor timp , spirală de forfot impur -
purifică-ne sau lasă-ne cutremurării adumbrite ,
lunecând .

31

1. MEDICUL DE „ DERMATO ”

Medicul de „dermato” : palid , ochi viorii , de blândă pisică ,
mâini moi , trudite , pistruiate , zâmbet absent ,
inofensiv ;
negălăgios , energie nerăzbatătoare , neostentativ ,
lașitate voioasă , sinceritate simplă , neafectată ,
umilință binevoitoare , albul halatului acoperind
o nuditate neagresivă .

- Noi doi *vibrăm* pe aceeași undă , zisese la întâlnirea întâmplătoare din
spital ,
când mersesem să-mi iau faimosul certificat medical , cu și mai faimoasa
stampilă rotundă , în vederea pensionării pe motiv de *boală* . Venise în biroul
, unde așteptam răbdătoare , aproape inexistentă , absentă .

Era o dimineață cețoasă , care punea o tentă de umed - cenușiu încăperii
. A tresărit , zărindu-mă și cu bunăvoința lui nu prea decisă mi s-a adresat :

- Dumneavoastră , aici ? Cu ce ocazie ?
- Păi , un certificat ...
- Aha , desigur ...

Mâna lui moale , abandonată , nezăbovind într-a mea , îndreptându-și cu
stângă
cie căciulița albă (comănacul de preot ?) , înghițind parcă în sec .

Eu , zâmbindu-i strâmb . Cum altfel să ascunzi dantura cu imperfecțiuni
? El , nebănuind ce pot ascunde , simțind cumva stinghereala mea . Clipele

devin propice comunicării . Ceva din mine a ajuns , nu pot să știu cum , înspre suflul lui ușor precipitat . Aerul se încălzește subit , iar obrajii îmi joacă feste . Ard și nu mai sunt tânără . O presiune covârșitoare mă năpădește și nu mai știu ce voiam să-i spun . Suntem cuprinși în aceeași amețală a timizilor . Doar n-am să cad ? Mă sprijin de peretele rece și indiferent .

Glasul lui gătit , îngrijorat :

- Ce este , s-a-ntâmpat ceva ?
- O nu , tensiunea poate .
- Aha !

Ironie caraghioasă în priviri , parcă zeflemisindu-mi vârsta dificilă . Noi doi vibrăm pe aceeași undă . Acceptarea mea tacită . Da , suntem la fel de absenți , de inofensivi , de dornici de interiorizare . Așteptăm parcă mereu , cu răbdurie tenacitate , un *mister* care nu se mai dezvăluie și n-are forța de a-și arăta ascunsa-i față . Așa-i ?!

Ha , ha , ha !

- Ce face fiica dumneavoastră ?
- E la Bistrița .

Oftatul lui e atât de discret încât abia-l ghicesc . Oftez eu pentru el :

- O singură fată și-atât de departe ... ehe ! Un singur copil .

La plecare nu-mi întinde mâna . De fapt trebuia s-o fac eu ; nu știu să mă

despart , parcă aș fi un copil prost crescut . Pleoapele îmi acoperă ochii .
Dormitez

32

în singurătatea mea impusă , continuând să ard într-o amețală , acum numai de mi-ne observată . Halatul alb al medicului de dermato își flutură poalele , acoperind nu-ditatea lui neagresivă .

„Noi doi vibrăm pe aceeași undă ”, undă oscilatorie , perturbând liniștea placi-dă , îmbogățind-o cu ceva dincolo de realul palpabil .

Nimic nu poate fi surprins în realitatea-i ultimă .

Absența medicului mi-l aduce mai aproape , suprapunând peste imaginea lui di-nainte , o alta : prezența mea în spital , la secția unde el era șef . Mă internasem sub pretextul unei alergii . Aveam asemenea alergii : la piersici , puful lor iritant înroșin-du-mi gâtul . Sau la căpșuni , cu efecte asupra brațelor pe care-mi apăreau umflături roșietice , rotunde , după care intram în panică , ajungând uneori la urgență .

Dar prezența mea atunci în spital la secția lui avusese alte rațiuni , neînțelese nici de mine în totalitate . Aveam de verificat o variantă a unui text . Presupuneam că retușurile îmi vor lua câteva zile și nu le aveam . Începea trimestrul al doilea și eu , profesoara dădeam din colț în colț : cum să capăt de la propria-mi viață un ră-gaz atât de necesar ? O claustrare forțată , o călugărire , o evadare în spațiul extra-terestru , o dispariție pe termen scurt , o volatilizare a persoanei mele concrete , după care totul putea intra în normal .

În vacanța de iarnă , în stațiunea Căciulata , înghițisem cărțile găsite la un li-brar dăruit , care-mi vorbea de excursii făcute împreună cu scriitori bucureșteni . Presupun că mă ghicise „pornită” , cu privirea aceea preocupată , răsfoind cărțile , savurându-le ca pe-o savarină autentică . Librarul , mielul gata să se sacrifice , pentru recunoașterea dăruirii sale îmi pusese pe tarabă tot ce avea mai bun în materie de cărți și aștepta verdictul meu (Păi, cum nu ?) Eram ridicol de încrezătoare în puterea de seducție a cărților , așteptând câteva rânduri care să mă subjuge . Febrilitatea cu care căutam rândurile înrobitoare era de-a dreptul caraghioasă . Mi se părea că stau acolo , în văzul lumii , cu naivitatea mea nătângă de adolescentă întârziată . El avea o atenție preventivoare , de far rămas acolo , nemaiavând rolul merit . Anacronic . Uita-se parcă de ceilalți clienți . Seara , în camera mea am încropit un soi de povestire . Scriam acolo despre un librar și iubita lui (cine era?) , iubire din care se iviseră toa-te cărțile din lume . Ei doi erau un fel de Adam și Eva pentru toate generațiile de cărți care s-au perindat în omenire . Exista probabil și o idilă , abia schițată : ceva de domeniul fictivului pur , o fantezie înrobitoare care proiecta totul într-un absolut de neîntâlnit în realitate . Uneori , după acaparantele lecturi , urcam costișa din fața hotelului și-mi continuam reveria , cu aerul rece în nări (era un ianuarie fără excese de zăpadă) . Purtam cu mine stările prin care trecea librarul , dorința lui de a-și ocroti iubita - doar ea era născătoarea de cărți . Vedeam scalda ei în râu spărgând pojghița de ghiață , înmuierea trupului uscat de aerul tare al înălțimilor , crucificarea ei în așteptarea revelației – acolo , înspre arborele vieții .

Mă reazeza în concret îmbrățișarea rece a vântului de iarnă . Spațiul se popula . Alergau sportivi cu pași ritmați , antrenând în aceeași mișcare și trupul meu . Mă rușinam de excesele mele și slăbeam treptat efluviile pasionale ale corpului meu .

Un chip c-o privire de-o senzualitate brutală mă interpela dintr-o mașină „Dacia” cu glas insinuant , barbar , necatolic :

- Urcați , vă rog , domniță !
- Poftim ? Tonul meu rigid , de la înălțimea brazilor , tăios , cu ghimpi . Acela , mai puțin convins :
- Vedeți , cum sunteți ? Și-mi arată locul de lângă el , cu un gest de o politețe

ridicolă.

Rumegam în mine vorbele acelea de nerostit : Hai sic... , dar spontaneitatea mea voioasă dispăruse sub masca rigidă de beton , mutra mea obișnuită când tac închisă ca-ntr-o cutie etanșă . Tac urât , strângând din fălci . Ispitirea din glasul aceluia mă urmărea ca o râmă înnoroiată . Mașina rula lent , incitându-mi fiecare fibră . Simțeam amânarea atacului ca-ntr-o pândă la vânătoare . Eram vânatul sperat ! Neliniștea mea cuprindea în sine un

sentiment complex . Dacă ar îndrăzni mai mult , cum aş reac-ționa ? N-aş fi curioasă ? La ce ?

Zvâcnetul inimii și porunca liniștitoare a glasului interior : nu va-ndrăzni ! O luasem la vale printre crengi uscate , cu pas elastic de sportivă , neglijând voit mașina hurui-toare și trupul aceluia care mă incita cu insistența lui sforăitoare .

În baia fierbinte , la hotel , trupul meu se elibera de incitarea senzuală , împreg-nat în carnea mea vie . Grea terapie !

Apoi toate deveniseră stări indecise , fără intensitatea trăirii în real . Sub pătura ocrotitoare coboram în vis .

Mă internasem sub pretextul unei alergii , cu gând să definitivez un text . Credeam în urgența încheierii lui , deși m-am convins apoi de inutilitatea grabei . Îmi apăruse un roman minuscul cu temă istorică . Mă avântam în cizelarea altuia . Speram că micul răgaz din spital îmi va facilita inspirația : încheierea în trombă . Ceva de domeniul miracolului așteptam să se producă . Medicul „meu” m-a înțeles . Presupun că o asemenea motivație de internare nu mai întâlnește în lunga lui carie-ră . Pentru el , eram eu însămi un mister : o personalitate cu relief , stranie . Avea o bunăvoință specială parcă . Îmi trimisese prin asistenta lui un halat roșcat , pufos , atunci scos din magazia spitalului . Îmi oferise o rezervă . Acolo mi se aducea și mâncarea . Nu-i cunoșteam pe locatarii secției . Asistenta îmi zâmbea complice , ocrotitoare . Ce-mi mai puteam dori ? Între timp mi se făceau și unele testări de formă , pentru a stabili cauzele repetatelor mele alergii . Ce mai ...

Sensibilitatea mea era de o mai mare acuitate în asimilarea sunetelor exteri-oare . Auzeam pașii târșiți ai medicului pe culoar și glasul lui nazalizat , intensificat în apropierea salonului meu , nedorind probabil să mă surprindă . Din concentrata mea atenție întru finalizarea mult-dorită a textului trebuia , într-un timp , record să redevin femeie cu zâmbet și dorință de comunicare cu ceilalți , ceea ce nu era ușor .

Medicul meu : stăpânul meu și în același timp slujitorul îndatoritor . Era o experiență de viață înedită . Primisem credit din partea lui , mi se încredinșase cu partea lui de omenie și eu , cu toate incertitudinile mele , trebuia să corespund și să

fiu ceea ce afirmasem că sunt : un om care definitivează un text .

Intra în salon , comunicând ceva cu volubilitate asistentei . Îmi lăsasem pe

noptieră registrul în care scriam . Între degete frământam pixul roz , încercând să-mi potolesc emoția ivită , gata să mă inunde . Halatul roșcat probabil mă

avantaja . Penumbra din încăperea , deasemenea . Ochii mei , presupun , păstrau febra căutărilor dinainte .

- Cum merge ? Ochii lui viorii transmiteau înțelegere blândă , vag voioasă .
- Fără probleme , ziceam , privindu-l cu aceeași sinceritate simplă , neafectată ,

vibrând cu empatie către ființa care îmi dăruise ceea ce îmi doream : izolarea , fertilă în plan spiritual .

- Aveți nevoie de ceva ?
- Nu , mulțumesc . Doamna asistentă zâmbea , de parcă asista la un complot , nu

se știe de ce natură .

- Atunci , vă las .

Discreția lui măgulitoare mă obliga . Cum să fac să nu-l dezamăgesc ?
Îmi cu

noșteam slăbiciunile , comoditatea , lenea chiar . Știam că situația mea ambiguă mă poate , oricând , pune într-o situație proastă . Posibila apariție a directorului spitalului sau știu eu a cui , mă ținea într-o stare de tensiune . Toată situația era stranie : constituia o deviere de la o realitate cu legi precise . De ce eu să fiu excepția ? Lucram cu asiduitate încercând să profit de privilegiul acordat . Înserarea se așeza degrabă și liniștea se insinua cu forța ei de persuasiune . O muscă stingheră mă bâzâie cu insistență , atrasă de lumina difuză a veiozei răspândită inegal în încăperea . Ceafa-mi pocnea la fiecare mișcare . Aveam senzația unei mâncărimi pe gât , pe omo-plați , pe brațe . Poate se manifesta una din alergiile mele la cine știe ce alimente ingerate în spital . Ochelarii îmi coborau pe șaua nasului . Îi ridicam cu un gest re-flex . Palmele mi se încingeau , iar tot trupul părea cuprins de febră . Capul mi-era limpede . Puțina–multa experiență pe care o aveam , încerca posibil să se insinuieze în text . N-aveam siguranța unei reușite , însă febrilitatea participării îmi dădea oare-cari fiori de încredere . Timpul ședea gol dinaintea mea și eu puteam , uitând de celelalte nevoi , să-l transform în viață furată prin reîntoarcerea la adolescența mea .

Eram într-o barcă pe un lac cu lebede , sub un pod cu inscripții amoroase .

Priviri promițătoare de voluptăți . Iubite părăsite înainte de-a fi iubite .

„Jocul înaripat “ al adolescenței mă fascina . Nu conta atunci , pentru mine , nimic altceva .

Umbrele din colțuri și câinii din vecinătatea spitalului mă incitau .

Vrăbiile ,

bulucindu-și trupurile pe fereastră , mă făceau să tresar . Ușa salonului ne-ncuiată . O așteptare penibilă . Prin ușa întredeschisă , un chip cu plăgi

purulente mă privește , parcă , rânjind . Buzele strâmbate de un rictus dureros mă țintuiesc , de parcă sunt hipnotizată .

35

Papucii și-i târșește pe ciment , cu o lentoare înnebunitoare . Vocile ascuțite , nonșalante ale asistentelor gonesc imaginea monstruoasă . Piei drace ! Îmi fac cruce cu limba-n gură , după obicei . Un cocoș își trâmbițează existența , anunțând probabil miezul nopții .

Reveria mea în semitrezie .

Eram o castelană în așteptarea medicului cu ochelari , cu trusă și halat alb .

Urma să intre în budoarul meu , cu pași ușori de pisică , precum eroul din „Roșu și negru “ , la madam de Rénal . Îi simțeam respirația precipitată în dreptul ușii , în exterior . Îmi imaginam ezitarea lui . Gândul meu insistent transmitea , speram , senzația trăită cu intensitate păgubitoare . Prea plinul vieții imaginat .

Ploaia neagră țârcăia pe pervazul ferestrei . Totul mi se părea umed și fad . Pe undeva liniștea cobora în străfundul sufletului . Așteptam zorile cu aviditate , iar imaginea „medicului meu “ căpăta diferite forme . Îi doream , în același timp , prezența și absența , în acele stări de abandon și de singurătate impuse . Cartea mea avea sau nu de câștigat din această abstragere din realitate , dar eu îmi îmbogățeam trăirile , receptând orice mișcare ca pe un eveniment , ca pe-o premieră în viața mea , sporin-du-mi puterea de sesizare a nuanțelor , cel puțin așa mi se părea .

Stampila rotundă curând se va vălăfăi pe certificatul medical .

Liberă de orice servituți !

2. BUNICA , MEDICUL SATULUI

Bunica Elena (Elena din Troia ?) știa tot felul de leacuri „băbești “ . Era medicul satului , deși nu studiasse medicina . Avea numai liceul eparhial din Chișinău . Administra chinină celor cuprinși de friguri , doza necesară și la momentul potrivit . Durerile de gâlci , cum le zicea , le trata cu cartofi îmbibați cu spirt sau recomanda clasica gargară cu gaz . Punea lipitori pe trup , ca să dispară țârâitul supărător din ceafă . Lua răceala cu mâna aplicând ventuze , cu mâinile ei nespuse de frumoase , după cum povestea cu orgoliu justificat :

- Îmi sărutau mâinile sublocotenenți încartiruiți la noi în primul război mondial

și ziceau : „ Ce mâini frumoase aveți , madam Elena , ce mâini de prințesă ! “

Mâinile ei cu degete prelungi erau albe și la peste nouăzeci de ani ; deși zbâr-cite , aveau unghiile fără cusur .

În fotoliul adus de-acolo , din satul de unde bunicul se stinsese înainte de cel de-al doilea război mondial , lângă soba de teracotă , bunica își frecă picioarele cu o alifie pe bază de sulf , preparată de ea . O văd cum își trece degetele ei fine de pianistă , știa să cânte la pian , peste picioarele subțiate , dar umflate la glezne .

- Ce vrei , ești bătrână , vrei să nu te mai doară nimic ? îi zicea tanti Alexandra.

- Sunt eu bătrână , dar de ce să mă doară ?!

Vorbele astea ale ei , le aud oridecâteori sunt bolnavă :

„ ... dar de ce să mă doară ? “

Acea minte sănătoasă era în corpul ei sănătos . Băga ața în ac fără ochelari și zicea :

- Nu mă dau eu pe voiăștia tineri cu tabieturi și mofturi . Își apleca trupul în

față și ajungea până la podea cu mâinile :

- Voi , fetele mele , puteți să faceți așa ceva ? !

Această vigoare a ei , trecută prin două războaie mondiale , recuperată și voioa

să , oarecum exprimată naiv , îi dădea un nimb al ei , o individualiza , delimitând-o de ceilalți în ochii mei . În timp ce tanti Nina ofta , mâncând nesăbuit slănină rânce-dă , c-o doare ficatul , se-ntindea zile întregi în

patul-canapea , pretextând dureri de mijloc (sciatica ?) , bunica își doza eforturile ca un sportiv bine antrenat și rezista intemperiilor . În primăvara aceea timpurie , nu se simțea prea bine .

- Nu știu ce am , că amețesc . Și n-am lipitorile mele . Dacă le-aș avea , sigur

mi-aș reveni .

A plecat cu autobuzul , singură , la medic . Avea un mers de regină nedetronată încă, fosta „ doctoriță “ de țară . Albul ei păr era ondulat în trepte maiestruase . Privea cu aceiași demnitate cuceritoare ca la balurile din sat , unde bărbatul ei preot asista la jocurile de cărți (preferance ?) iar ea dansa . Era o dansatoare fără egal . Nici boie-roaica satului n-o întrecea . Sic !

Un tânăr sublocotenent se împuscase la un bal și toți ziceau că pentru bunica . Ea avea trei copii pe atunci și mai urmaseră patru .

- Șaisprezece faceri am avut , zicea cu tonul ei de neimitat .

37

Nici îngâmfare , nici modestie exagerată . Și fetele nu îndrăzneau să-i taie elanul declarativ .

Rochia lungă cu crinolină o învăluia cu tandrețe în fotografia de carton gros , din unica încăpere în care locuia după refugiu .

La medic paralizase . Sângele scos cu seringă se răspândise anapoda .

- Ce exemplar de om ! exclamase medicul .

Dar ireparabilul se produsese . Trei zile a mai durat . Frumoșii ei ochi gri , punctați cu roșu , rămăseseră ficși . Nici o vorbă n-a mai scos . Să fi scris ? Mâinile ei de prințesă erau vineții-dizgrațioase . Trupul ei căpătase tone de greutate .

Studentă , fiind , venisem cu primul tren după primirea telegramei , cu bani strânsi de la colege și îmi doream cu ardoare să primesc un mesaj din ochii aceia știutori . Imposibilitatea ei de-a comunica , impenetrabilitatea . Cea mai *dureroasă*

tăcere . Încercam s-o regăsesc : eram în trupul acela inert , veșnicit în nemișcare , din timpul vieții și căutam punți de comunicare . Pricepeam cumva că și *tăcerea* e un mod de-a vorbi ; ea , bunica rămâne cu tot ce-a fost . Ce-mi transmisese ? Ce legături subterane și misterioase existaseră între mine și ea ? Existența ei , cu vigoare expri-mată , răsună în mine ca un clopot ciudat , în nopțile neliniștilor mele .

Ceva se-ntâmplă cu mine : marea durere nu mai are aceeași intensitate . De câte ori mă doare câte ceva , aud un glas vag conturat (e al bunicii ?) , venind de departe , sacadat :

- De ce să te doară ?

Și abia atunci mă simt mai bine .

Crucea îi păstrează numele scris cu litere aurii , pe marmura albă :

„ Elena Dimitriev
născută în 1862 – decedată la 91 ani “

3. NAȘTEREA ÎN SPITAL

Scrâșneam din dinți . Îmi înțepam degetul arătător , cu unghia de la degetul mare de la mâna stângă . Făceam însemnări în jurnal , în intervalul dintre două con-tracții . Mă observam comparându-mă , cu cele citite într-o broșură și aplicam precep-tele însușite din filmul „Nașterea fără dureri “ . O tânără de lângă mine se manifesta anarhic : țipa cât o ținea gura , având parcă o plăcere nebună de a-i șoca pe toți . Stăteam chircită pe-o parte , în pat . Respiram ritmic , încercând să contracarez impul-surile dureroase . În toate fibrele corpului simțeam o dulce și difuză durere . Trebuie să am voința unei expirări victorioase ca-ntr-o bătălie . Mă luptam cu trupul meu îndărătnic ce opunea rezistență . Ca să nu strig , îi povesteam medicului tot ce îmi trecea prin minte , în timp ce el îmi făcea o injecție pentru a-mi ușura expirarea . Povestirea mea era anapoda , nici medicul nu era prea atent , dar , faptul că se afla lângă mine , trebuia fructificat . Captatio benevolente .

Temeritatea mea invizibilă poate pentru ceilalți a prins contur mai ferm : nu voi țipa . Grijă mea expresă . Parcă cineva ar fi scris pentru mine un scenariu și urma să fiu filmată . Voi arăta practic celorlalți că nimic din suferința aducerii pe lume a unui copil nu poate fi greu de suportat . Cât timp durerea ținea numai un minut și timpul de relaxare era mai lung , puteam rezista . În timpul pauzei de dure-re , notam cu sârg să nu pierd senzațiile acute ce mă dominau . Mă dedublăm : o parte din mine suferea iar cealaltă , nota . Suferința era suportabilă . Apoi durerea și starea de relaxare au

început să se succedă într-un ritm amețitor . Aproape că nu mai pridideam să scriu nimic și ... începea durerea . Era gata să uit de marea mea voință și să urlu ca vecina mea de pat , ca altele care se văitau precum vitele la tăiere . Încercam să mă judec cu vorbe aspre : să nu țipi că te sfârtec în bucăți , că te arunc pe fereastră , pe tine care vrei să zici că / au , că/ ai ! , că de ce , nu pot ,

vai ! , vai de capul tău ! ca o țată , de ce țată , ca o cucuvea , de ce cucuvea ? Ce va zice umanitatea asta trecută prin secole de cizelare că în om totul a rămas exploziv ca lava vulcanilor , imprevizibilă ? Transpirație , transpirație abundentă . Subsuoarele calde , fetide , scârnave , ceafa năclăită , perpelindu-se pe perna mototolită , cu pene ieșite în relief . Picioare reci , parcă nu-s ale mele . Ce-i de făcut ? Și țipă-tul , ce-ar rezolva , deșteapto ! Dacă nu-ți mai dă răgaz durerea înseamnă că nu mai e mult . Dar această durere de necurmat , precum „veșnica lui pomenire“ , veșnica lui durere . Te voi pomeni mereu ca un lait-motiv al ființei mele născătoare , nu prin Sfântul Duh sau mai știi ? Bărbatul are ceva dintr-un duh atoa-te-potent care inocu-lează fertilizând .

Respirație învățată , exersată cu o lună înainte de împlinirea sorocului , mă ajuți sau nu prea , au ! Ce bine că am vocea micuță , abia auzibilă , de măt (din cei leși-nați) , fină , pe naiba , au ! Cât se mai poate suporta ? Organismul uman răscolit în toate ungherele de uraganul Gabriel , sfârtecat în sfera mediană , neocrotit decât de voința acerbă . Mă agăț de marginea de fier a patului . Să nu cad (în desuetudine ?) ca un obiect inutil . Mă pregătesc să dau viață , nu să dispar . Dintr-o unică ființă ,

cea care sunt , voi extrage viața depusă în mine printr-un fenomen firesc , precum natura . Dacă mi-o fi să țip , atunci s-o fac acum . N-a , că nu-mi mai vine . M-am învățat cu acest chin răscolitor în camera de travaliu ? E o muncă a muncilor lui Hercules . Aștept cu nerăbdare răbdurie șfârșitul ca-ntr-o moarte : cu transpirația rece , cu stăpânirea de sine zdrențuită , cu coapsele strânse , încercând acea împingere-res-pingere . Care pe care ? Vrăjmașul prunc se rupe de matca binevoitoare a mamei . Albia hrănitore-alinătoare nu-i mai e suficientă . A crescut . Are fărâma de consti-ință care-i strigă în tot corpul : Ieși ! Ieși ! Ieși odată în lume ! E ca o naștere a unui univers , a unei stele ! Va avea lumină proprie , va vedea și lumina celorlalți : lumină din lumină , Dumnezeu adevărat . Astfel a fost o seară . Chinul a durat mii de secunde . Era ca începutul lumii , nenumăratele clipe . Apoi a fost o dimineață . „Și Dumnezeu i-a suflat în nări suflare de viață .“

E al meu țipătul , e al lui ?

S-au unit cele două glasuri :

al meu ostenit , trudit , pe sfârșite , voi pieri , voi mai fi ?

și glasul lui , al pruncului curat , ca întâia dimineață , cristalin ca un plâns triumfător dintr-o prăpastie părăsită .

Gol , izgonit din Edenul mamei , va mânca din pomul cunoștinței binelui și al răului și-și va pecetlui soarta : va ști că moare , negreșit va afla : muritor !

Taina pecetluită a plodului născut cu viață rămâne : oare chiar i-am dat viață , e a mea această ființă de gen feminin care , la rândul ei , acum așteaptă să nască ? Taina tainelor rămâne și ne-nfioară . Oare chiar dăruim viață , vieții ?

Dar toți nenăscuții din noi , ce fac ? Nu vor trăi niciodată ? Câți morți în noi și ce minune e sămânța care viețuiește și crește .

4. NEBUNIE ÎN ROȘU

Operația – o operație adevărată , serioasă , în fine . O simțeam ca iminentă . Știam că va veni ca inspirația îndelung pregătită , elaborată . Unde-și vor găsi loc toxinele ? În care parte a corpului va apare punctul nevralgic , nod de contradicții , de conflicte , precum în efortul vital , consumator de energii al artei .

Voi avea puterea s-o primesc cum se cuvine ? Voi fi în stare să suport toate implicațiile unei operații mari , adevărate , trecând apoi spre o altă mască a mea ?

Nunta fetei mă epuizase cumva : emoțiile , neprevăzutul , starea de încordare , urmare a unor situații conflictuale confuze . Fusesse și o tragedie , care se epuizase brusc , rănind crusta de nepăsare și calm , ca o roată de

căruță trecută peste trup , fără efecte zdrobitoare . Eram la capătul răbdării , de parcă după acest moment –nun-ta – urma o deviere a traiectoriei obișnuite , cu efecte imprevizibile . Probabil ,regene-rarea tonusului vital avea nevoie de mai mult decât de simpla schimbare a direcți-ei , ca la conducerea unui vehicol . Mă cheltuisem atât , încât recuperarea trebuia să se producă pe alte căi . Ceream conștienței mele comunicarea cu subconștientul . Imploram forțelor mele latente , dezvăluirea unei boli care să mă imobilizeze un timp mai îndelung la pat , ca să pot dispune de ființa mea așa cum voiam , nu cum dispuneau evenimentele de mine . O țără de egoism m-ar fi salvat de toxinele din mine , dar ...

Treceam cu mașina printr-o stațiune de munte , soțul pierduse cheile în mod misterios , parcă cineva îi încurcase mințile . Le uitase la Alimentara în care intrase , la Piața pe care-o străbătuse în fugă , la fostul lui coleg de școală , pe la care intra-se puțin ? A refăcut itinerariul parcurs și nicăieri n-a aflat cheile . Deci forțele male-fice interveneau , se hazardau să ne sâcâie . Urma să trecem prin locuri situate la mare înălțime , fără cheie , pe direct . Emoția mea se manifesta cu brio , poate și datorită oboselii acumulate . Rațiunea dădea prea slabe semnale , ca vibrația emotivă să nu-și introducă în tot corpul neliniștea complexă care-mi gătuia respirația . Transpirasem până în vârful limbii , iar senzația de enervare mă-năbușea . Preferam căderea în prăpastie (vorba vine) , decât această tatonare în gol , în golul de sub noi . Nu o astfel de întâmplare chemasem , nu , asta nu ! Țineam pumnii strânși , pentru a-mi potoli emoția nesăbuită . Fantezia mea accentua starea malefică : răul de prăpastie . Simțeam cum din trupul meu se desfăceau fâșii – fâșii . Roșul de vișină putredă mă rupea în bucăți . Mă durea mijlocul îngrozitor și ceva cald și dens își făcea loc în trupul meu .

Ce putea fi ?

Mă pornise o hemoragie abundentă ca o rupere de nori . Sânge închegat , scurs ca dintr-o pasăre sacrificată . Voiam să cred într-o realitate firească a acestei abunden – te , deși nu mi se mai întâmplase așa ceva . Am rezistat astfel trei săptămâni , fără să-mi pun serios întrebarea : ce-i cu mine ? Mă lăsam în voia sorții ca să văd ce s-o alege . Noroc cu fiica mea care a reacționat prompt :

- Mergi neîntârziat la medic !

Îndemnul ei ușor îngrijorat , cu energie exprimat , m-a convins și așa am ajuns în spital . De data asta , nu era un simplu chist sinovial . Se pare că era ceva mai grav . Trebuia ca trupul să-mi fie sfârtecat . Știam asta . Se zicea și de-o altă posibilitate , un tratament . Alesesem calea cea mai scurtă , dar și mai dureroasă , de a scăpa de răul din mine . După o ședere de trei – patru zile în spital ca să mă fami-liarizez cu locul , mă pregăteam pentru operație sau mai

bine zis mă pregăteau . Pentru că e o adevărată procesiune a pregătirii victimei pentru sacrificiu . Se fac tot felul de testări , nu se dă masa de seară , se discută cu anestezistul , pacientul , bine-înțeles , ocupând locul principal în momentele acelea . Mă simțeam ca un actor îna-înte de intrarea în scenă , la repetiția generală . Nu trebuia să am trac . Îmi repetam unele din preceptele însușite dintr-o carte citită în adolescență: „Arta de a suferi ” și care în împrejurări dificile îmi servise mai mult sau mai puțin drept ghid . Deși erau exprimate simplist , mie mi se păreau cât de cât eficiente : „Momentele dificile sunt trecătoare . Orice suferință se transformă apoi , într-o amintire frumoasă .

Repetă-ți când suferi : va trece , va trece .” Cu toată naivitatea lor , le prețuiam poate și pentru că încă din titlul cărții aflatam că există o adevărată artă de a suferi . Dacă și suferința poate fi convertită în artă sau mai ales ea , atunci puteam trece peste momentele grele , căci ele puteau deveni o formă de expresivitate , cu plasma lor difuză , ambiguă . Urma să sufăr . Știam că voi fi anesteziată , deci suferința va fi voalată de procedee terapeutice . Corpul pregătit își va primi singur incizia , fără par-ticiparea conștiinței mele . Dar înainte de asta , cum va fi ? Cum mă voi adapta la clipele dilatate de dinaintea sacrificiului ? Căci era un sacrificiu .

- Dumneavoastră sunteți bărbatul care veți pătrunde cel mai adânc în mine . Găsisem cuvintele . Medicul meu putea fi atras într-un colocviu de binevoitoare con-lucrare . Dar el nu voia asta . El dorea să se afle deasupra - Hyperion strălucitor , vedenie în alb , stăpânind spațiul . Măinile lui dezinfectate , uscându-se cu degete deschise în evantai așteptau armele neucigătoare , tăind în carne vie , amorțită pentru moment .

Întinsă pe tronul orizontal , mă predasem cu trupul meu curat , cu abdomenul cu pielea întinsă , caldă , cu sângele pulsând calm , ritmic , eternizat .

Anestezistul îmi prinsese brațele în curele moi : să nu mișc involuntar , să fiu cuminte .

Unde dispărusem ?

Veneau spre mine lumi multicolore într-o adiere de tandră îmbrățișare .

Trupul meu plutea cu fiori de voluptate pașnic-armonioasă .

Mă treziseam , cu ochii cu pleoape grele , cu gura care nu putea vorbi încă : parcă n-aș fi voit să mă desprind din starea de beatitudine pe care o trăisem .

Glasul și privirea soțului meu mă chemau în real :

-Hai , vino , vino , nu pleca iar ...

Și mă străduiam să-ncheg vorbe , cu regretul părăsirii unui teritoriu fascinant al unor lumi paralele atât de puțin vizitate ...

Pentru scurt timp fusesem acolo !

Îl văzusem la policlinică , în biroul lui patrat , cu figura lui patrată . Privirea lui avea un licăr slab de cenușă fumegoasă , plângăcioasă , cu scânteieri galben-roșietice , schițând un zâmbet pe masca-i temătoare . Degetele patrate , butucănoase , parcă frământau o cocă invizibilă . Asimila vorbele prin nările mișcând avide , prin fruntea impasibilă , aplecată spre umărul drept . Deși prima impresie inducea către forme bine-delimitate , dacă zăboveai în preajma lui , observai că de fapt contururile trupu-lui său se revărsau când spre înainte , ca pentru a-ți sorbi respirația , când spre înapoi , în defensivă ca o minge gata să ricoșeze la fiecă impuls exterior .

Această pendulare a lui pe retina mea are imaginea unui curcan , înfoindu-se gălăgios sau strângându-se în sine mângâios .

Cu biletul de internare și foaia de observație , bat în ușa de la etajul trei . Nu apare nimeni . Apăs pe cleață : ușa nu cedează . Insist , lovind cu degetul făcut câr-lig . Neliniștea inițială se amplifică : sângele buimac pompează .

- Aveți răbdare s-aduc cheia ; glas fără nimic binevoitor în el , de automat și-arată ochii inchizitoriali .

- Vă duc într-o cameră cu două .

Intru și văd trei femei : două slabe , palide , cu zâmbete șterse . Se opresc

brusc dintr-o conversație , așteptând . Cea de a treia , bine legată , brună , cu zâmbet larg , c-o mână care-i tremură , mi se adresează :

- Vă rog să veniți în camera mea , sunt singură . Mi-e frică noaptea . Păcătoasa mea fire : nu mă pot lecu . Acționez conform impulsului exterior .

- Da , bine .

Accept fără entuziasm . Mă trage de mână ca pe un automat . Nu-ntreabă ce boală am , cum nici eu n-o întreb , de altfel . Mă instalez în patul de la geam , „colega” având patul dinspre ușă . Îmi desfac sacoșa cu lucrurile aduse de acasă : șervetul- la capul patului , cana- pe noptieră , biscuiții , lingura , furculița- în sertar (cuțitul nu) , cămașa de noapte –mi-o trag peste furou și mă bag sub pătură . Închid ochii , învâ-luindu-mă într-o călduță atmosferă liniștitoare . Senzația de somnolență mă copleșeș-te . E un loc în care se tace sau cel puțin asta e impresia mea , pentru început . Dormitez ca după o cavalcadă amețitoare . Imagini învârtejite , vuiete interioare , gla-suri felurite mă bântuie . O , nu , tocmai acum . Respir , cum se cuvine , respir , în speranța unei relaxări totale , în timp ce colega , cu state mai vechi își tremură o mână peste pătură ca un pui de potârniche prins în palmă și acest fâlfâit mi se transmite ca o vagă amenințare exterioară .

În cadrul ușii apare un fel de madonă (sixtină ?) rafaeliană , încercănată abundent , cu albastrul ochilor , inundat de tristețe resemnată . Pășește pe vârfuri , ridicân-du-și trupul puținel . Își leagă cu mișcări absente baticul sub bărbie , își așează un șervet alb peste fața de pernă , își scoate din sacoșă șervețele imaculate , pe care le pune cu multă grijă în sertar , își curăță scamele posibile de pe un pulovăr curat ,

ușor uzat .

Mă uit la această ființă deloc intempestivă , umilindu-se voit parcă , prin tăce-rea ei de copil bosumflat .

- Sunt pensionată de boală și trebuie să mă internez în spital , din când în

când .

Aparent totul e în ordine la ea și totuși simți cum plutește în aer neliniștea , strani-etatea .

- Cum se manifestă boala dumneavoastră ? Oricum , trebuie să știu , dacă , cine

știe , doar n-oi fi onorată cu o prezență malefică , dar mai știi ?

- Aud glasuri , nu întotdeauna , câteodată : am o psihoză , e ceva mai grav decât

nevrozele .

Există o mândrie nedisimulată în glasul , care-și cere parcă scuze și ca bolnav , deoarece boala pe care o afișează oferă un loc privilegiat - o psihoză cronicizată , valorând mai mult , decât o nevroză incipientă .

Capul patrat intră punctând cu degetele-i butucănoase :

- Să-i dați sedative , începând din astă seară și de mâine schimbăm tratamentul .

Celelalte întrebări formale n-au ecou . Urechea mea dreaptă are zvâcnituri , nu le anunț .

- Aici ne-am instalat ?

Colega negricioasă își tremură mâna , iar medicul dă explicații cuiva din spate :

- Medicul de la neurologie n-a primit-o , dar e verificabil .

Devine obositor acest dialog la distanță pe un ton convins , ostentativ parcă . Această atoateștiință- explicativă , punctată cu mâinile , cu tot trupul aplecat apasă aerul deformându-l , iar când văd furia albă de tigru , adulmecând victima , mă fac mică și dispar .

Când a plecat ?

Bruna continuă să-și tremure mâna . Nu greșește . O fi chiar așa cum pare ? Aici nu poți fi singur pe nimeni că-I bolnav .

În sala de mese mă lovesc , bineînțeles , de marginea dură . Figurile sunt anos-te , tăcute , cu ochi stranii , privind nicăieri . Cearcănele plutesc în aer , neliniștind . Femeia care pune în farfurii mi-alege o pâine mai mare , deși treaba asta nu-i în avantajul meu . Mănânc ce mi se dă . Nu fac mofturi .

Constat că sunt aceeași : nepretențioasă , supusă , cu indiferența celei nu prea preocupată de partea practică a lucrurilor . După masă înghițim medicamentele

în fața doctoriței șefe : cu ochi negri , fierți în vin roșu , stropiți cu răutate , topită în zâmbet zaharisit-untos , slabă țâr-
Ada Razu – prințesa mofturoasă . Îi zâmbesc pașnic , înghițind pilulele colorate diferit, un adevărat florilegiu . Ce-o fi în stomacul meu ? Ce-mi pasă , medicii hotăresc . M-am lăsat în voia lor . Amândoi alcătuiesc un scrânciob și mă țin cu brațele încru-cișate . Cât de trainic , habar n-am . Închid ochii , plutesc . Aud glasuri de păsări ciu-date , muzici dizarmonice în surdină , un câine lătrând vesel , un pisoi și o pisică se tot hârâie : o fi medicul cu șefa lui . Nu le înțeleg limbajul . Am un lapsus , nu știu de ce nu mai pot să scot o vorbă , nu mai pot să-mi ridic pleoapele , nu știu ce

45

caut în brațele lor , n-am dorinți , n-am nimic .

Starea mea e o stare fără speranțe , fără culoare , fără dureri . E foarte aproape de hotarul neființei . Sunt undeva într-un loc intermediar , o fi Purgatoriul ? Am de spălat păcate , de dres erori , de ținut dreaptă cumpăna vieții ? Am celule lezate , neuroni obosiți , creier supraîncălzit , gânduri răslețite , false impresii , imperfecte asocieri .

Joi la prânz „colega” cu psihoza a primit vizita bărbatului ei (măcelar) , cu fiul și fiica elevi de școală generală .

El solid , cu cărlionți și favoriți , cu buze cărnoase părea grijuliu :

- Ți-am adus supă cu tăieței făcuți de mine . Hai mănâncă , sevește și pe doam-na .

Era ceva care trezea apetitul adormit și el . Sorbeam aerul de fină grăsime , cu tăieței de casă , incredibil de buni .

Apoi , după pupături aeriene , familia ei plecase : copiii aveau ore după-amiaza .

O mâncare servită împreună apropie oamenii , îi aduce la același numitor . Destăinuirile ei , pacientă a medicului „meu” aveau un răsnet pur , de monedă ade-vărată :

- Lucram la neorologie ca infirmieră . Îmi vedeam de serviciul meu . Eram cura-tă . Făceam paturile la bolnavi , măturam , nu lăsam o scamă . Mă iubeau toți . Cum s-a-ntâmplat c-am început s-aud ? Bărbatul meu tăia porci la oameni . Îl chemau mulți . Mai aducea și acasă câte ceva .

Pauza ei în vorbire , slăbirea glasului semnifică dorința de estompare a celor povestite ? O ascult , atât cât pot , căscatul ăsta al meu .

- Știți , el a-nceput să mă mintă . L-am simțit eu că mă mințea . Asta n-am putut să suport : să mă mintă . Lacrimi mărunțele ca fluturi abia ieșiți din găoace , inundă obrazul , se preling pe bărbie , pe gât .

- Seara , când el întârzia am început să aud . Pe scară îl auzeam cum urcă , cum vrea să mă strângă de gât , visam urât sau ce era ? Nu mai știam , când era el cu adevărat sau când era vis . Țipam ... până răgușeam . Veneau copiii la mine ; fata care-i mai mare îmi spunea :

- Mamă , ce ai ? Ce-ai pățit ? Ce să fi pățit ?

O văd ca prin ceață : cum își trage baticul până pe frunte , cum își frământă mâinile cu privirea rătăcită , tremurându-și pleoapele , cum își freacă gâtul cu buricele degete-lor , oftând cu discreție . Îmi vine în minte figura Ilonei din „Pădurea spânzuraților “ în scena prânzului . Are aceeași privire resemnată de femeie simplă și necăjită care știe că un lucru iremediabil s-a produs .

- Mortul de la groapă nu se mai întoarce . Zice reluând : nu se mai întoarce .

E ceva în acest lamento , ceva care convinge , atrage . Ea deține puterea de a scoate din unghere ascunse , profunzimea trăirilor ei , esența lor .

- Dacă nu erau copiii...Tot mergea la una , profesoară . Ce i-o fi trebuit ăleia

bărbatul meu , măcelar ? Avea bărbat profesor . Era scoasă la pensie , cu reumatism .

46

N-am cum participa la suferința ei reală , pipăibilă . Chipul ei cu cearcăne și brațe scurte , tremurătoare , imaginea însăși a suferinței și a neputinței .

- Ce era să-i fac , dacă la atâta îl ducea capul ? Îl rugasem să o lase în pace .

Zicea că , dacă ea nu-l lasă pe el , ce să facă ? Roșea-n obraji de plăcere că-i cu ea și-l știe lumea . M-am dus și la ea . Mi-a zis : „ Dacă nu știi să-l păstrezi ?! “

Imaginea lui : virilitatea porcului la tăiere , senzualitate vizibilă prin buze , păr cârli-onțat . Sigur pe victoriile sale : bățos . Ușor dezorientat cu micuța și spășita lui ne-vastă cu care nu mai avea , în afară de copii , nimic în comun . Amorțea mea din trup mă distanțează de durerea exprimată .

Mă simt ca-ntr-o carapace greu de pătruns . Ea rămâne în cercul ei de suferințe , iar eu mă oglindesc în propria-mi imagine , dedublându-mă , sperând într-o vindecare totală (absurdă dorință !)

Tăcem . Și tăcerea ne eternizează : două entități ale aceleiași specii , fără velei-tăți de stăpânire a Terrei , abia dacă puteam să ne stăpânim nervii .

Somn . Chipul șefei cu țipete neurastenizate :

- Nu te cred că nu poți să iei cuvântul în sedință , nu te cred . Vrei numai să

mă sfidezi !

Fluxul ei de răutate încerca să treacă și prin zidurile acestei clădiri de la cronici . Contrarietatea , legea viului mă închide mai tare în carapacea mea și-mi zice că , pe undeva , ființa care sunt nu se adaptează prea bine la mediu . Venisem aici ca la un lăcaș sfânt , pentru purificare și găsisem tăcerea și somnul . Astea , probabil , erau un mijloc de-a rezista , de-a putea exista .

Scribul din mine n-are puterea să țină con-deiul . În timpul petrecut în spital n-am reușit să notez nimic . Eu , în semitrezie , spiritualizată , departe de cotidienele probleme , vegetam . Mai aveam de învățat încă :

„ taina de-a fi stăpână pe puterea care mă stăpânea “ .

6. O.R.L. -istii

Mă internase un medic un vârstă , pe care-l știam din prima tinerețe , care devenise între timp un ticăit și un măcăit , cu o voce nazalizată , necizelată , cu spate ușor curbat , cu privire de „bou apis” : nu făcea nici bine , nici rău . Asistenta lui pedala convinsă sau dorind să convingă :

- E priceput și domnul doctor , dar așa e el , mai moale .

Nu credeam că e numai moliciune , deși pe undeva bănuiam că puteam să

mă înșel . Nimerisem la el , l-am acceptat , mă încredințasem lui , deși nu cu abandonul necesar unei perfecte colaborări . Mai aveam rezerve . Dar , dacă s-a sclerosat (mai erau asemenea cazuri de medici în spital) , ce mă fac ? Cu bolile mele nepre-cizate , fine nuanțe (doream să cred asta) , de neadaptare , ce să fac ?

Un incompetent mă dezarma , mă anihila , nu mai puteam acționa , îmi întârzia vindecarea . Îl priveam fără simpatia necesară ; un ușor dispreț îmi zbârlea epiderma . Mă disprețuiam pentru nepriceperea mea , pentru faptul că mă abandonasem hazardu-lui , sperând totuși într-o colaborare fertilă .

Îmi zisese totuși ceva care-mi atinsese fibrele atente :

- Glasul vi se alterează , își pierde din claritate pe bază nervoasă .

Păi da , de câte ori mă enervam la clasă sau în alte împrejurări , simțeam că

îmi dispare glasul . Cum mă necăzea cineva în vreo sedință , în vreo dispută colegi-ală , cum simțeam o gătuire (efectivă) și nu mai puteam scoate nici un sunet . Ca un râu gătuit , izbucneam apoi anapoda , dizarmonic , cu glasul scos de pe traiectoria lui firească .

Cu acest medic ticăit mă simțeam în spital simplificată , ca un obiect care ser-vește la demonstrarea unei idei – teze . Nu eram în elementul meu (în sucul meu) , nu mă puteam dezlănțui (nu puteam fi eu însămi) , nu mă simțeam ocrotită , răsfățată , în atenția celorlalți , a personalului : cine îi dădea atenție măcăitului meu medic . Reducerea mea la un obiect oarecare nu-mi convenea , mie , care credeam că spita-lul aduce acea demnitate de neîntâlnit în afara zidurilor lui , ehe ! Și eram gata să dispar , să-l jignesc pe omul meu (nu-l mai numeam medic) pentru nepriceperea lui , deși se purta cu blândețe , pentru lipsa lui de vigoare și glasul neinteresant , blazat , pentru toată persoana lui cu mers de moș , moșneagul meu moșmondit , mârâit , mor-folit , mormăind vorbe mălăiețe în gura mea nătăfleată . Îmi tulbura liniștea , siguran-ța . Trebuia să-l bruftuiesc , să-l trezesc din amorțeala lui . Dar cum ? El nu depindea de mine , cu felul lui bine stabilit de-a fi . Nimerisem prost și asta-i tot . Eram bo-sumflată și nu comunicam . De fapt asta era motivul internării : mă internasem să tac ; vorba , nu numai că zboară , dar este și dovada unei crase superficialități și ne-sincerități . Ce să-i fi spus ? Și așa am început să tac urât , să mă râcăie tăcerea ca un lucru impus de un mediu neprielnic . Presupusa libertate a ființei mele în spital , a devenit o claustrare mai periculoasă : luam medicamente de calmare , făceam injec-ții cu piracetam și așteptam (cu un calm comandat) eliberarea de sub tensiunea înnebunitoare a ticăitului și măcăitului meu vraci . Dimineața , la patul meu , îmi lua mâna și mă învălăua cu privirea de mire părăsit . Ce puteam să-i ofer ? Nu eu trebu-

48

ia să-l tămăduiesc . Ce zâmbet să abordez ? Nu-mi ieșea – tac mă cheamă .

- Dar e blând și se poartă frumos , zicea tușind vecina Magda , cu răgușeală

cronicizată .

- Blând – și ce-i cu asta ? Ce mă interesează pe mine blândețea lui ? Să fie

blând cu nepotul lui .

Zicea că e îngrijorat din pricina lui , că ceva nu-i funcționează . Dacă l-o fi moște-nit pe bunicu-său , are cu cine să semene : energie lipsită și trăire incompletă , ca-n etuvă . Zicea c-ar trebui să plece cu el la Timișoara să-l trateze . Doamne , ajută-mă să scap și eu de pacostea mea blândă ! Cum să plece , când eu , pasărea rară eram în spital cu mutra mea de madonă ? Îi ridicasem cumva cota lui de medic , ca în cotele apelor Dunării și nu voia să mă dezamăgească ? Lumea lui ca doctoraș (aș!) era și în mâinile mele . Și acele ceasornicului merg înainte și probabil , el își făcea iluzii că mai poate citi ora și răspunde prezent . Phii ! Ducă-se învârtindu-se și nu

s-ar mai întoarce ! Nu era ce trebuia și gata , îl catalogasem . Și când nu mai spe-ram , întoarsă cu ochii în pernă și cu nasul în bernă , a zbârăit ușa salonului de-o vibrare zvâcnită și pași tacticoși de bărbat în halat , cu piept de înotător și mutră de câine de rasă , nu frumos , dar vânjos și-a făcut apariția .

- Ehe , lume nouă , lume nouă , v-am preluat pe toate . Haremul lui înmulțit , singurul stăpân .

- Sunt șeful – unicul . M-a părăsit colegul . A plecat la Timișoara , cu nepotul .

Bineînțeles , la greu rămân singur , dar nu-i nimic , ne descurcăm noi .

Asistentele , cățelușe gureșe , marmeladoase (ușor de uns pe pâine) , calde în prezența mentorului , atente la învățăturile prețioase ale cocherului .

Deodată , este un stăpân , un om dispus să existe ca medic , magician ispitind suflete , incitând prezențe , trezind din somnolarea bătoasă , înviorând cu inocularea speranței prin simpla prezență , încercând să fie cât poate , cât se poate . E singur , dar nu însingurat . Asta ar mai lipsi ! Stăpânul de acum e puternic: tare ca piatra . Dar cât poate dura fără fisuri ?

- Vă doare ? convins că marea lui operație , o nară curățată până la fund , e

ceva de domeniul magiei . Vă doare ? repetă cu pieptul lui vânjos de câine solid și bogat ornamentat . Pătrunde în interiorul meu prin fosele nazale . E important , e or-golios , de parcă ar câștiga o mare și importantă bătălie . Va fi scris în istorie ?! Oricum , în istoria vieții mele , îl însemn . Nu vreau să-mi devorez de tot lecuiorul , prin totala mea abandonare . Păstrez o urmă de zâmbet crud (răutăcios) , avidă de adevăruri . Ce-mi poți tu comunica , vraci al meu , ca eu să fiu zguduită din indife-rență , din lenta mea alunecare spre neant ? Cine ești tu , celălaltul meu seniorial, ga-ta de a fi devorat de dorința mea stăpânitoare și totuși sluga , sluga dumitale cla-sică , altfel cum tu , stăpânul ? Privesc c-o luminiscentă doritoare , sperând că inde-cizia , întârzierea gestului afectiv poate seduce . Nici nu respir (abia-abia) . Peste mâi-nile lui harnice explorând , trec tăcerile mele vorbitoare , energia mea dezlănțuită , în-lănțuind . Prostii , gânduri nesăbuite de tinerețe ultragiată . Capotul roșu cu dungi ar-gintii , oglinda mea mincinoasă mă puteau înșela . Seara , cu voltajul ei umbros , mă avantaja . Și mă iluzionam cu aparența mea de zână poznașă care scrie , trăind ficți-

unile : vrute și nevrute , știute și neștiute .

Imaginea aceleia (acelora) pentru care mă aflam în spital , venea cu ghiare

în glas și în priviri . Ziceam : „Piei , drace!” Uitam , în zacerea mea , aroganța , suficiența , meschinăria și dorința de căpătuială . A cui ? A cuiva . Să nu-i rostesc nume-le , să nu le rostesc numele , ca să nu-l (să nu le) personalizez .

Nu există pentru mine , cel puțin în astfel de momente , deși îmi zgârâie timpanul ca ploile de toam-nă dese și țipătoare . Pot să le trimit într-un con de umbră , să le estompez efectele de vătrai amenințător . Pot ? Cum ? Așa .
Tac.

7. ISPITA TĂCERII

Însemnări direct în spital: aprilie '89 .

A fi mut . A trece „cu ochii închiși printre voi” . Tăcere de aur . Aud *Tăcerea*. Trebuie să tac . Aud cu plămâni , cu epiderma feței , cu nările , cu degetele care apa-să pixul , cu fruntea lejer gânditoare , cu ochii care-și închid și deschid pleoapele vi-tregite de somn .

Aud *Tăcerea* .

Aud ca să pot să tac .

Tac ca să aud .

Pași . Uși trase în forță . Râsete de bărbați , vorbe , numai sintagme :

- Hotărât lucru , domnule , hotărât .

Și o voce de copil :

- Mamă !

Ce subțirime peste gravul nevibrator al bărbaților . Lipa , lipa - tot copilul :

- Mamă , dă-mi și mie...Nazalizat , conturul fonetic , ca emiterie insuficient de clar

receptat de mine .

Tavanul : băt , scaun , pași trași , băt în cap , iar băt ! Mai puternic , mai târșit . Câini , cocoși , aceleași zgomote perene , intermitente . Ham – hamul ăla parcă răgușit de căi-ne moș și ham - hamul lătrător – ascuțit , aerisit , de tânăr , câine tânăr .

Seară tăcută , cu lumini sfârtecătoare . Tăcere de puf , de liniști alunecătoare . Mă las lătrată , mă las strigată , fără nume , mă las călcată , nu strivită , călcată cu tălpi grele și pași bătăioși , orgolioși , îngâmfați , ca și cum ei n-ar umbla , ci ar porunci umbletul altora .

Eu tac . Rumez un covrig uscat .

- Nu-i voie , strici efectul tratamentului .

- Nu știam .

Credeam că numai tăcerea e condiția reușitei , când colo și rumezatul e interzis după inhalație , cum zice medicul glumind :

- Taci dumneata . Și dumneata ascultă .

Două tăceri în aceeași încăpere , fac cât o tăcere mai mare , poliformă : o tăcere vidă , o alta expresivă , una cu tuse , alta uscată , fără sunet : tăcere , tăcere .

Dincolo de tăcere nu mai e nimic sau e totul ?

Tăcerea te apără de agresiunea virușilor ?! Chipul Aceluia la televizor , cu țipăt înne-bunitor .

- Ține gura-nchisă . Fosele nazale sunt perfect curățate , așa-i ?! Respiră și pe

nas și pe gură , pe nas mai ales .

Cloranfenicolul are efect . Efect salvator . Solidar cu ființa în suferință , cu orga-nul vătămat . Privesc pe deasupra lucrurilor , un dincolo de ele .

Privesc înspre interiorul meu , parcă asta s-ar putea privi clar ? Privesc și încerc să-l exteriorizez .

La ce bun ? Mi-l arăt . La ce bun ?

Un soi de muzică la fluier , muzică de bălci (?) dispare ca un fluture puțin trăitor .

Țac-pac , închideri de uși , zgomote în creier ca un clic pe un pod peste ape curgă-toare .

Tăcerea fertilizată , vidată ?

De ce cuvântul ? Cuvintele ?

Copiii vorbesc , se strigă :

- Lăcrămioara ! Nume simbolic : lăcrămioara mică . Culesul lacrimii

Lăcrămioarei

mari . Parfum stors din fuga Lăcrămioarei neîmpiedicate . Aleargă , decamdată alear-gă . Pași tropotiți , auzibili , alergizanți n-au puterea de a opri nici cristalinul vorbei , al râsului , nici plutirea savuroasă a goanei , nici țipătul din rumoarea jocului .

- Nu mai zbierați ! Măicuța grijulie atenționează .

Libertatea unui țipăt pur și simplu de copil , care în joacă vrea să se audă , să

se știe că există . Există !

Tăcerea cu vorbe multe , cu urechi de auzit , cu intruziuni și inserții variate ,

cuprinzând diversitatea , încercând s-o pătrundă ...

- Pe tine cum te cheamă ?

O voce răgușită care râcăie pe creier .

- Petronela .

- Și ești la școală sau la grădiniță ?

- La școală , zis lent ca-ntr-un lălăit care nu se mai sfârșește .

Scriu de parcă n-aș scrie . Un fluierat la fereastră . Un vag sforăit alături . Un plâns pe două voci : doi copii plâng deodată sau ce se-ntâmplă ? Cineva se impacientează ?!

- Oa , oa ! chirăială , nu glumă .

Cine-i în același salon , mamă , mamă ! Vai de mama copilului ! O fi copilul cu ochiul tumefiat , cu pleopa pleoștită bine : privirea unui singur ochi , privind lumea . Ochiul și lucrurile . De aici singularul „ ochi “ sau de la sărmanul Dionis (eminesci-anul) , care închidea un ochi ca să vadă lumea mai mică sau se imagina cu mai mulți ochi pentru a putea vedea lumea mai mare ?

Ce bine că tac . Gândesc că tăcerea mea va isca o vorbărie în mine fără sfârșit . Cu atât mai mult : voi scrie , voi gândi negândind . Va fi starea mea de fapt . Voi semăna tot mai mult cu ceea ce mă acaparează : scrisul . Voi fi asemenea ? Voi deveni însuși scrisul ?

- Taci cu mama !

Liniștirea plodului . N-am nici o mamă , care să mă liniștească . Ritmul interior are ruperi , are pauze . A învățat să aibă tăceri , să se asculte tăcând . Iar și iar . Fericiți cei muți că a lor va fi , cine va fi ?

A tace mâlc .
A tace chitic .
A fi tăcut : Tăcerea pietrelor .
Tăcerea grăitoare .
Aș putea spune o poveste despre tăcere . Când s-a petrecut ? De curând .
De ce
taci ? Povestea nu-i simplă .

52

Trebuia să vorbesc undeva – loc însemnat , persoane multe , zi de forfecat vor-be . N-am făcut-o . Lașitatea ? Boala ? Comoditatea ? Spasmul evident al nervilor , al neputinței , indispoziția , ghemul încurcat al coincidențelor nefaste ?! Tocmai atunci eram după o răceală . Nu „Răceala” lui Sorescu . O , nu , nu încă .

Cineva mă rugase ? Nu , nu mă rugase , îmi poruncise prin secretară telefonic : trebuie... este necesar ... pentru că... Trebuia să-l slăvesc pe Acela...

Fonic n-aveam emisie .

Răceala are consecințele ei previzibile , dar mai ales imprevizibile .

- Păi , nu pot .
- Ai să poți . Peste două zile îți va veni glasul .
- Nu cred , comunică celor în drept .
- Da , mda .

Ochiul și tăcerea .

- De ce n-ai fost acolo , ne-ai făcut de râs !
- Am anunțat .
- Nu-i destul . Trebuia să iei legătura cu mine .

Privirea aceleia care biciuie , poruncind . Gura care tremură , țipând . Un șir de nega-ții . Vor distruge ființa cuvântătoare sau nu ?!

Cine ești tu ?

Impuls . Real impuls . Cine-i mai tare , e și mai mare ?!

Peste tot urmele ei . Pași harnici , spornici . Iubitoare de voinicie spurcată , de galaxie furată . Și Acela , cârpaci agasant în nimicnicia activ – distructivă , mă incită la tăcere încrâncenată .

- Lăcrămioara , vino la nani !

Păi da , să taci , să dormi , să...

Bietul Hamlet . Cu interogațiile lui vitalizante . Existența cum ?

Tăcerea e de aur . Un text pe pereții minții viu strălucind . Țiuie în creier : lejeritate , degajând ordine și stabilitate . Niciodată tăcerea nu e vulnerabilă . N-are nici un călcâi al lui Ahile . E netulburată ca o apă stătută și adâncă , nevizitată de pescari și de alți intruși .

Trupul nesfârtecat al mamei .

Ideea plod , proliferând acolo , în adânc . Frământată , crescând precum cozonacii bunicilor .

- Hello , cum te simți acolo la rezervă ?
- Ești mai singur , dar e bine , „și pe râu e numai fum”.
- Aha , faci pe literatul cu mine ?
- Nu , se răzbună livrescul din mine , minorul cod al celor șapte clase primare .
- Deci , datezi de-atunci , ai vechimea Sfinxului ?

Taci , draga mea , dacă vrei să taci . Nici Sfinxul n-a vorbit decât atunci când

a găsit pe cel care să-i dezlege „tainele” . Omul – retoricul om , care se rostește

53

tăcând , fiind . Mirarea și minunea lui a fi , devenind om .

Așa că : am tăcut ,
am văzut ,
am învins ?!

Prostii ! Nimic mai prețios decât tăcerea . Ea (persoana aceea) crapă . I se varsă fierea nu știu unde . Mica mea răzbunare . Tac într-o rezervă . Tac cu o colegă de cameră : tăcem în doi (în două) .

Mai vorbim în șoaptă . Atât avem voie .

- Șu-șu-șu ! ne-a interzis medicul glumind . Dumneata taci , iar dumneata o ascuți pe dânsa cum tace .

E nobil , e frumos . O comandă socială de însănătoșire , de revitalizare a glasului . O necesitate stringentă , altfel poți să pierzi glasul de tot .

Lacătul la gură , inestetic .

Ce simbol e ăsta : mai bine lacătul pur și simplu . Mai e problema cheii . Dacă o pierdem ? Ce facem cu lacătul ?

Tăcerea fără simbol .

Un lucru : tăcerea .

Un trup : tăcerea .

Un glas care nu se aude . N-are putere .

Răgușeala asta supărătoare râcăie urechile preopinenților .

Taci odată ! Parcă bruiezi un post străin , parcă te suprapui lui . Ce adevăr urât rostit ! Mai bine tăcerea . Purificarea gândului . Liniștea . Țipătul copilului care vrea să se audă , și atât .

În rest tăcerea .

E noapte .

7. NEPOTUL MEDIC

Nepotul meu Ion Lucian – medicul psihiatru s-a însurat a treia oară , adică nu chiar însurat , stă cu una blondă , cu două fetițe , divorțată de un medic ginecolog . Îi necăjește pe părinți , le-a distrus nervii , mai ales mamei Didina , dar și tatălui Titel . Trece prin sat cu mașina (în viteză) . Ne-a adus două lubenițe , scuzându-se :

- În anul ăsta nu prea s-au făcut .

Cu el ,blonda cu ochi albaștri , degajând blândețe și suficiență , ținându-l de după umeri , ni-l arată pe fiul lui din a doua căsătorie :

- Ce ziceți de el ? Parcă-l vedem pe Ion Lucian adolescent , degajând farmec ,

cu ochii mai negri decât ai tatălui (de la mama oacheșă ?) și cu o mustăciță incitan-tă .

- Și-a dat treapta .
- Și ?
- A mers .

Fiul are o degajare în atitudine , cu adevărat dezarmantă .

- Ce vrei să te faci ? Te-ai hotărât ?
- Știți , e ceva mai deosebit , unde nu merg mulți .
- Unde ? insist .
- La teologie . A spus-o parcă nevenindu-i nici lui să creadă așa ceva .
- Și , cum ți-a venit ideea ?
- Spune ! insistă Ion Lucian – tatăl , privindu-l cu admirație și nedumerire , chinu

it parcă de necunoscutele care zac în fiul lui neglijat , regăsit în ultima vreme .

- Am fost în spital bolnav de hepatită și-am stat cu un băiat care era la teolo
- gie la Sibiu .
- El l-a convins , i-a tot vorbit de asta , zice tatăl .
  - Aha !
- Strănepotul Lucian , cu zâmbetul lui inocent poate fi convins să urmeze orice ,

numai să fie cineva care să-l convingă de frumusețea profesiei alese . Setea lui de puritate se manifestă poate astfel .

- Am stat destul de mult acolo , împreună .
- Da , spitalul , insulă înzăpezită , cu pereții albi pe care fantezia , cu febră sau fără fe-bră , poate înscrie orice .
- Dar ai voce ?
  - Da , zice cu zâmbet autoironic , nu ca un cântăreț de operă , dar ...
  - Ca tatăl lui , are o voce ... Rădem cu toții .

Nu vorbim de mama lui : subiect tabu , n-o suportă nici bunicii din sat , nici tata .

După ce-au divorțat , din motive foarte complicate , dificil de analizat , fosta nevastă Ina face demersuri să se-mpace , dar și prima – Zina – și-ar dori asta . Cu Zina a avut două fete , iar cu Ina , o fată și-un băiat .

Pentru Ion Lucian (fluture , flacăra ?), nici una din soluții nu-i oferă garanția fericirii . După ce a fost închis (cine știe din ce motive obscure) pe baza mărturiilor unor bișnițari care fuseseră internați de nouă ori la cronici și a unei asistente tine-

rele cu care se avea „bine” , nu mai avea aceeași vervă binecunoscută , ceva parcă se frânsese în el . Și privindu-l astfel , mai neobișnuit în postura asta , nu de june prim , înțelesesem că și peste el viața trecuse și că oricât ar fi vrut el (fiul cel mai mare al celui mai mare frate al soțului meu) procesul acesta firesc , ireversibil , de măcinare , nu-l scutise nici pe el și știam că de acum înainte pe primul plan va fi strănepotul Lucian , în memoria noastră afectivă . Unicul lui fiu , poate , îi va răscum-păra păcatele pentru că ceea ce o generație a stricat drege cealaltă .

În timp ce Ion Lucian îmi întinde mâna , cu aceeași trucață voioșie , mie-mi vine-n minte ginerele lui , de la întâia fată , student la medicină , care după ce-l cunoscuse pe Ion Lucian - tatăl și pe părinții acestuia , afirmase rituos :

- În familia voastră toți sunt niște nebuni ! afirmație bazată , probabil , pe cons
- tarea inconsecvenței caracterului lui Ion Lucian , socrul .

După plecarea lor , Anton – soțul meu – amintește de celelalte două asistente , nu prietena lui de-acum , cu care el forma o trinitate destul de

dubioasă care susci-ta multiple discuții ce au ajuns la urechile cu auz fin ale Inei , răspândite apoi ca povești până la Zina și fetele ei și până în sat la nea Titel și a lui nevastă Didi-na .

Mie-mi vine-n minte asistenta aceea mai în vârstă , cu care venise la noi (cu mașina și cu soțul ei) . Aceasta avea o privire ce trecea pe deasupra tuturor , de parcă cei din jurul ei n-ar fi existat . Privire de profesionistă la cronici , la secția cea mai grea , la godoși . Îmi imaginam de câte ori și-a folosit vânjoasele brațe la imobilizarea unui turbulent . Mă gândeam la ura pe care trebuia să o simtă față de manifestarea umanului în formele cele mai monstruoase : inconștiența crasă și bruta-lă . Trăia în permanență sub amenințarea unei forțe primare , dezlănțuite . Acolo , erau astfel de cazuri irecuperabile : într-adevăr bolnavi sau cu hibe politice .

Ea , asistenta mai în vârstă , i-a salvat viața nepotului Ion Lucian . Într-o zi , acesta privea pe fereastră și un nebun înainta spre el c-o sticlă în mână , cu premeditare unduioasă . Când nebunul ridicase obiectul crimei asupra nepotului , asistenta intrase . Observând primejdia , strigase : „Domnule doctor !” . Șocul pe care l-a trăit atunci Ion Lucian pare prezent și acum în ființa lui temătoare , mărunțită în timp , amintindu-i de închisorile cu substrat politic .

Ion Lucian , vindecătorul , priceputul în ale medicinei , n-are liniște . Viața lui e o pendulare continuă între bine și rău , o autoflagelare .

9. CE CAUȚI P' AICI , FĂTUȚO ?

Sinoe : lac lățit , chehanale , rațe , găște , gunoaie . Vânt fără răgaz . Trupuri îm-pinse , aruncate , zburătăcite ca hârtiile în aer . Spațiu plin de febra vânturată a lacu-lui . Un ochi imens , hidos , rănit , un mister nedezlegat , puturos . Treci cu pași repe-ziți , călcând strâmb , în timp ce gleznele ți se bălăbăne dezechilibrate . Aici ți se re-levă defectul pe care ți-l știi : insuficienta stăpânire a pământului sub tălpi , fragili-tatea mersului din naștere !

Șuierul vântului întâlnit întâia oară , acționând cu o forță ce nu se poate asemăna cu nimic altceva . Loviturile pe față , pe trup , încearcă trăinicia clădirii .

Bici – bici , hibrid de brici , cu atât mai dureros , curelușă unsă , pe deasupra pământului împinsă . Calmul necesar nefiind . Ce să faci , dacă realitatea e atât de barbară ? Pe aici treceau hoardele tătărești . Grecii făceau comerț pe mare , păi nu ?! Histria , cu istoria ei nesofisticată , nemistificativă , e pe undeva pe-aproape . Cetăți apuse în somnul conștiinței . Pojghița de gheață de deasupra lacului pare de sticlă de proastă calitate .

Autobuzul vine și în stație apar oameni bulucindu-se . Trupurile vânjoase te trag , te duc spre interior . Te zdrobesc ca pe-o nucă . Îți auzi carapacea cum scârțâ-ie . Nu te-ai rupt și ai prins și-un loc în față , mare minune ! O fi oprit pentru cine-va ? Te așezi fără prea multe întrebări . Miros de benzină , haine impregnate cu mu-cegai . Șoferul te ametește cu fumul țigării din care trage mereu . Suporti greu fu-mul și frigul , știi asta , dar ce poți să faci ? Ai mâinile reci . Degetele lungi și sub-țiri ți se par mai lungi . S-au alungit de vânt ? Ce vânt ! Intră și prin ferestrele autobuzului . Gerul geruiește genunchii , gâtul . Îți strângi paltonul de blană achiziți-onat de părinți în primul an de facultate , deci după reușită , promisiune îndeplinită . Fără el , cum ți-ar fi fost acum ? Perdelele din fereastră sunt mânjite de muștele de astă - vară , când tu nu erai aici . Pește eșuat la mal , la malul lacului Sinoe . Îl oco-lești cu autobuzul . Exerciții . Manevre . Șoferul și-a terminat o țigară după care își aprinde alta . Tușești . Parcă semnificativ . Degeaba . O altă stație . Aceeași înghesuială de coșmar .

- Unde vreți să vă bag ? E început de săptămână , în alte zile or fi mai puțini .

Un bărbat chel , cu baston , după ce scormonește în buzunarul pufoaicei maronii , scoate câțiva lei și-i pune șoferului pe bord . Acesta-i aruncă cu nonșalanță într-o lădiță fără a-i da bilet .

Ce te interesează pe tine asta ? Șoferul fluieră și apoi fără tranziție se repede agre-siv :

- Eu le spun să lase la bagaje jos , sacoșele cele mari și ei nu pricep .
Unde să

le așezați , ai ? Cum o să mai iau alți pasageri ?

Vorba lui pițigăiată pare de țată tânguitoare , nu convinge . Vorbește , dar nimeni nu ascultă . Vorbărie fără efect . Întoarce capul spre plinul mașinii :

- Gata , pân' la capăt nu mai opresc ! Să-mi scape mașina-n lac , s-o ia pe câmp , să-mi crape roata din față , c-o am slabă .

Un militar aprobă din cap , de parcă i s-ar adresa lui .

Îți simți gâtul înțepenit , nasul îți curge ; așa-i el , cam sensibil , ca al bunicii , pierită într-un accident de mașină , bunica cu care învățai . Bunicii îi plăca să povestească aceleași prăfuite întâmplări , dar tu îi porunceai cu severitate în glas :

- Taci , că am de învățat !
- Bine , bine ! ceda bunica , lucru care nu s-ar fi întâmplat dacă ar fi rugat-o

fiica sau ginerele , dar nepoata ...

Apoi o puneai să te-asculte . Învățați pagini întregi pe de rost și virgulele știa unde se află și toate semnele celelalte . Bunica nu te mai putea urmări , iar tu , nepoata observai asta și-i spuneai :

- Muti , ce faci ? Dormi ?
- Da , da , te urmăresc , dar spui prea repede .

Colaborarea ta cu ea era ca de la șef la subaltern , un fel de colaborare avantajoasă pentru tine , nepoata răsfățată , care nu puteai concepe neexecutarea

- Vezi c-am lăsat hainele pe scaun , să le pui la loc . Să-mi speli fusta pe

care-am pus-o în baie , că-mi trebuie pentru mâine , la practică .

Câte dispoziții scrise și nescrise , răstite sau binevoitoare , vesele sau posace , grăbite sau calme , nerăbdătoare sau sfichiuitoare : ordinul nu se discută , se execută . Dar drumurile bunicii la cofetărie după înghețată :

- Să-mi aduci două înghețate - cu frișcă și cu vanilie .
- Stai , să mă-mbrac . Imediat . Și căpăta o viteză ... parc-o mâna vântul care

biciuie acum în ferestrele autobuzului , șuierând .

Ți se-nfioară derma , epiderma , toată carnea cu nervi și sânge . Când murise bunica , n-ai fost de față , dar ultimele ei zile de chin le-ai privegheat și nu-ți pare rău . Poate că acele zile te-au întărit . Fusesei sănătoasă , numai nasul îi curgea deseori , ca și ție . Ce moștenire ți-a mai lăsat ? Emoțiile la examene , tot de la ea le ai . Din pricina emoțiilor , bunica - învățătoare nu-și luase nici definitivatul . Îi tremura glasul și nu mai știa ce vorbește . Ce-o fi fost cu emoția asta ? Și tu cu ce te lauzi ? Mai dihai te emoționeai : înainte de fiecare examen dădeai ortul popei și pe urmă iar înviai . Nu s-a întâmplat să pierzi nici un examen , iar notele erau destul de ...

Ce-i asta , o hurducare mai ceva ca-n filme : o denivelare neprevăzută ?

- Fir-ar să fie de edili , credeam c-au astupat spărtura .

De fiecare dată ai scăpat cu bine din infernul imaginat al examenului . Oare

ce boală o fi asta ? Las-o pe bunica în mormântul ei liniștită , ea n-are nici o vină . Așa și tu vei lăsa moștenire nepotului niște defecte fără să vrei : asta-i soarta viu-lui . Admiterea ai luat-o de prima dată . Ce emoție la fizică ! Ți-a căzut ce știa mai bine : „Legile termodinamicii” și încă ceva ușor . Bine că nu ți-a dat probleme că

o-ncurcai . Leșinul după cel de al doilea examen : cald în sală , aer închis , transpirație . Căderea , după o victorie a minții . Epuizarea . Somnul după miezul nopții . Dimineața , cu zeci de rânduri scrise .

Autobuzul ăsta imposibil . Senzația de vomă . Mănușa de piele plină ochi . Ce se mai poate face ? Conținutul păstrat . Parcă te simți mai bine , puțin mai bine . Slabă , palidă , fără puteri , ca un obiect uitat . Ce cauți tu în mașina asta , cu oameni nepăsători ? Toți necunoscuții ăștia , care deși vorbesc aceeași limbă , au ceva străin în pronunție , în frazare . Ai adormi cu drumul în ochi . Oamenii balotați pe străzi de energia dezlănțuită a vântului care nu se mai potolește . În urechi uruie vâzno-leala de afară . Ființe grotești îți răsar sub pleoape jucând cu gesturi dezordonate , întinzând unghii imense spre făptura ta fragilă și neîmplinită . Coborâsei din auto-buz . Un alt autobuz nu exista . Pentru a ajunge la destinație , făceai cu mâna mașinilor dar nimeni nu oprea . Vântul obsedant ca un urlat nesfârșit . Când se vor termina toate ? Pustietate . Croncănit de ciori , cer vânat , fără luminișuri , întunecime ca-n beci .

N-ai de ce te agăța . Ești un obiect la dispoziția forțelor oarbe . Două trupuri mătăhăloase , fumurii , urât mirositoare , se apleacă asupra ta ca-ntr-un film cu fante-me :

- Ce cauți tu , fato , p' aici ?

Ce poți să răspunzi când alții constată absurdul situației ? Într-un spațiu din

care nu se poate evada , zburătăcită și gonită , reechilibrată pentru scurt timp , aștepti agresiunea . Când va veni ? Ce exerciții de voință să fi făcut ca să poți suporta

asta ? Uită . Cine-i zice : „Uită!” Ce să uit ? Ar fi prea multe de uitat . Ai încercat să înveți din eșecuri . Ce-ai învățat ? Zonele acelea de absurd din om

- Ce cauți tu , fato , p' aici ?

Slabă , înaltă , ca-ntr-un poem , te proiectezi în ceva ce nu ești . Alții sunt cu versurile . Tu niciodată , numai în copilărie scriai câte ceva despre moș Crăciun și atunci , cu ajutorul mamei . La ce să-ți slujească poezia (poemul) ?

Mama ți-a zis la plecare să deschizi un jurnal aici , la Sinoe . Unde să-l scrii că n-ai nici măcar pe ce scrie rețetele !? Casele mici , din pietre văruițe , nu-s primitive , n-au loc pentru alții . Rețetele le scrii pe genunchi . Ai punctul tău sanitar . Cum să stai acolo ? E un frig ! Cine să-ți taie lemne ? Și dacă le-ar tăia , când s-ar încălzi ? Soba mai scoate și fum , ușa nu se-nchide bine și dă direct afară în-tr-un fel de curte cu gunoaie de-ale țiganilor zilieri . N-ai pe nimeni la punctul tău sanitar . Trebuia să fie o asistentă pediatră , dar nu e . Stai la școală , în cancelarie . Vorba vine . Ce cancelarie o fi asta ? O sală îngustă , cu o masă lungă , ce ocupă aproape toată încăperea și un goden care scoate fum . În pauză vin cadrele didactice (patru) și-și pun mâinile în dreptul sobei . Una este mai în vârstă , iar trei sunt mai tinere ; una

-i zâmbăreață , brună , cu față de turcoaică , iar alta-i anostă , grasă , cu două rânduri de gușă , cu păr alb lănos ...

N-ai ce face , n-ai ce discuta , nu poți . Acea timiditate a ta nu-ți dă pace . Nu te poți desfășura , n-ai condiții prielnice pentru felul tău de a fi . Personalitatea ta zace , dacă există . Trebuie să crezi în tine . Ușor de zis , mai greu de realizat .

59

- Ce cauți tu aici , fato ?
- Am venit după soț , inginer stagiar .

Explicații s-ar putea da multe . Dar , în fond , chiar , cum ai ajuns aici ?
În lo-

cul ăsta unde și-a întărcat dracul copiii , cum se zice . Doar primisei un post și încă bun ? Ce-i cu dorința asta de a te umili , de a-ți micșora dimensiunile reale , de a porni de undeva , de unde abia exiști ? Ce meserie practici tu aici ? Elevii de școală îți prezintă cavitățile lor bucale . Au febră , le tratezi cu antibiotice . Bătrânele reu-matice , mai au și câte o cardiopatie ischemică . Copiii până la un an n-au voie să moară , așa e legea ! Faci tot ce trebuie pentru asta , te implici , dar șuietul ăsta e înnebunitor . Când o să te-nveți cu el ? Și distanța de ai tăi , de cei care ți-au dat viață , e prea mare . Cum s-o micșorez i? Asta nu se poate . Unde sunt telefoanele dinaintea fiecărui examen date tatălui :

- Nu știu nimic .
- Ba știi , așa zici tu înainte și pe urmă n-ai probleme . Curaj . Îți ținem pumnii.

Baftă!

Unde-s despățirile de fiecare dată în gară , cu lacrimi ? Ce legătură strânsă era între voi . Nu concepeai să pleci de-acasă , ți se părea lucrul cel mai greu de suportat . Și acum ? Aici ești la capătul pământului , un loc mai îndepărtat nu putea fi .

Mâinile tale reci , frigul , dubla ta navetă , în plină iarnă . Vântul te smulge , te alungă , te-mpiedici . Ai piciorul plat . De câte ori n-ai schimbat ghetetele cu talpă specială , fără efect vizibil . Nu plângi . Abia acum poți să-ți dovedești ce înseamnă să ai curaj . Timizii sunt cei mai curajoși . Dar e drept , de aici să-ncepi ? Ți-ai părăsit postul bun , călduț , alături de părinți : era mica-marea ta izbândă . Ți-ai dorit medi-cina . Ai reușit din primul an și asta-I tot ? Te-ai despărțit de colegii tăi de breaslă din satul ardelenesc unde ai fost repartizată . Dar de ce tocmai aici ? Soțul ? Puteai opta pentru o detașare . Fără să deliberezi prea mult , te-ai decis : plec . Era așa , ca un fel de chemare

implacabilă . Parcă doreai să uiți ce lăsați în urmă . Să fiți sin-guri , independenți . Numai astfel puteați exista . Numai astfel ?

Oprește , în fine , o mașină „Dacia” neagră . Te azvârli în ea cu graba îneca
tului . Bucuria ta e un soi de disperare , brusc potolită .
- Bine c-ați oprit . Nu știu ce mă făceam ?!
- Ești nouă pe aici ?
- Da .
- Ce cauți pe aici , fetițo !
Privire disprețuitoare , de parcă aici ar fi doar locul bărbaților . Trebuia să fii

Penelopa , să țeși pânza așteptării ?

- Te-ai sacrificat . Soțul ?
- Da , inginer stagiar .
- Cred că ai făcut o prostie , dar ...

Prostie-neprostitie poate că este un temei în toate astea . Oare chiar atât de slabă

ești încât trebuie să treci prin asemenea încercări ? Tinerețea cu dorul ei de eșecuri,

60

care înnobilează ființa umană . La naiba cu asemenea înnobilări , blazoane ! Of , nasul ăsta , veșnic curgător , precaritatea sănătății tale învingătoare . Unde-i preceptul cu ca-re te mândreai în timpul liceului : „De câte ori un lucru te-nspăimântă , fă-l !” Bucata aceea de carton pe care-l scrisesei , era pusă la vedere pe birou . Cum ridi-cai ochii în timpul travaliului tău de om studios , cum îți sărea în ochi textul : „ De câte ori un lucru te-nspăimântă , fă-l !” Nu știai unde l-ai citit , de unde l-ai cules și l-ai notat , dar ți s-a părut atât de în-curajator , ca-ntr-o tragedie , un monolog esențial : „ To by or not to by “ . Acel cu-tremur al întregii ființe putea veni din subconștient și te putea ajuta în momente dificile . Cu toată fragilitatea ta , paradoxal , ești , posibil , o ființă puternică . Încer-cările care ți-au fost date , le poți duce . Reziști ca un catâr . Reziști ? Că ești mai tăcută și asta poate fi , așa , numai o impresie de suprafață . Oricât te-ai analiza , n-ai putea spune cum ești . Sunt zonele acelea de nepătruns . Atâtea lucruri confuze te străbat ! E nevoie de-o limpezire a gândurilor tale .

- Dumneata ai dorit să fii medic , nu ? Și ai reușit . Câți o doresc și nu le iese .

Uite , de pildă , fiica mea . A dat de trei ori admitere și n-a reușit . Ne mai prezen-tăm și la anul .

- Fumați cam mult . Și soțul meu o face . E o obișnuință dăunătoare , dar ... asta e !

Omul din mașina mică se substituie pentru moment tatălui absent , atât de departe ...

- Am ajuns , mulțumesc , ce datorii am...
- Nici una . Mi-a făcut plăcere și ...curaj !

Punctul „tău” sanitar , înecat în gunoaie , sub cerul încetșosat pare o jucărie stricată a unui copil trist care zâmbește stingher peisajului ...

10. IUBIREA CA IUBIRE

În existența mea de semi-invalidă se ștergea linia de demarcație dintre real și imaginar . Eram un automat – jucărie . Întoarsă la cheie , făceam efortul . Fiece mișcare însemna o victorie . N-aveam dureri , nu sufeream , dar nu puteam , efectiv nu puteam , n-aveam suflu : mușchii tăiați , dislocați nu mă ajutau . Nu mi-aș fi putut imagina așa ceva . Să fiu ca cel abia născut . Nici atât , ca cel de dinainte de naște-re , undeva , într-o găoace de unde trebuia să ies . Spărtura era prea mică ? N-aveam nici curajul . Dacă se rupe ceva în mine ? Cine știe ce nu-i bine cusut ? Stări confu-ze , alambicate , mă derutau . N-aveam ritmul meu firesc . Eram o altă ființă , necu-noscută mie . Mă pipăiam : asta-i bazinul meu , astea-s picioarele mele ? Totul sau aproape totul era străin în mine . Trebuia să se refacă . Se dezintegrase ? Nu știam cum să-mi adun mai degrabă celulele răspândite în spațiu . Unde se aflau ? Cineva necunoscut gândea în mine ? Vorbe aveam , dar n-aveam trupul . Dedublarea mea în parte materială și parte spirituală avea ceva straniu , ca după moarte .

Trupul încerca să fie , să renască , iar spiritul se minuna , zâmbind cu ironie tristă , așezat undeva în încăperea , în afara trupului , gata să zboare pe fereastră , dar cum ? Pașii auziți pe cu-loar anunțau de fiecare dată o prezență concretă și eram uimită de intensitatea cu care răsunau în mine . Tresăream uluită ca de ceva imposibil . Mersul tropotit al cui-va de deasupra de la etajul doi , mă inhiba în încercarea mea de a umbla . Voi mai putea să tropotesc astfel ? Am umblat vreodată ? Toate cele de dinainte erau absen-te . Tăiate . Punte lipsă . Atunci fusese o anume existență , acum era alta , cu totul alta , aproape fără legătură cu cealaltă . Nu puteam unifica trecutul cu prezentul : conta numai prezentul . Voința cu care mă lăudam nu-și făcea simțită prezența . Toate trebuiau învățate din nou . Iată – spatele îndreptat . Mă ridicasem la spital singură și-mi zisese asistenta „bine” ; mă sprijinise în drumul spre ieșirea din came-ră . Putusem . Dar acolo era spitalul . Aici e camera : rece , neprimitoare . Camera de oaspeți . Nu aici dormeam de obicei . Eram un oaspete în încăperea asta cu candela-bru cu cinci brațe , sofisticat candelabru . Amețeam privindu-l . Unde-i becul meu simplu , din camera lunguiață , cu veioza luminând bucăți din spațiu , umbre verzi . Albul spitalului parcă avea mai multă realitate , căldură . Aveam siguranță acolo , erau și altele ca mine . Puteam să mă arăt voinică , să par veselă , să fiu chiar ast-fel . Aici sunt acum singură . Cu pleoape umflate de nesomn . Plapuma asta de mătase , cu două fețe : roză și vișinie , mă inhibă . Parcă aș fi o intrusă în propria mea casă . Cearceaful cu broderie filigramată e prea fin pentru a deveni familiar și , chiar dacă ar fi altfel , tot singură aș fi . N-am dormit noaptea , cu tot hidroxizinel prescriș de medic . Degeaba . Patul e rece . Ce cald era în spital ! Mijlocul dureros , frânt parcă de-un obiect dur , care-l sfârtecă . Pun perna , o îndes la spate , mă aco-păr bine . Starea de așteptare creează neliniște , vagă ancorare în realitate . Voința dusă , absentă din câmpul conștiinței . Becurile luminează intens . Inchid ochii , mă liniștesc astfel și totuși pașii care urcă s-ar putea să fie ai soțului . Nu-s . Au urcat mai sus . Un copil plânge , cineva lovește pereții , parcă ar omorî muște cu paleta specială . N-am nici o muscă în încăperea . Pot să stau : obiect fără întrebuințare ,

inutil . Dormitez , gata să intru de-a binelea în lumea somnului . Am scăpat de-o belea , dau de altele . Cineva , alteineava , lovește cu ciocane în bucăți de tablă . Zgomotul ăsta sugerează pătrunderea în viscere , dislocarea lor fără a fi tăiate , nu-mai nițel deviate . Pleoapele care-mi cad (efectiv) și capul care se apleacă nevolnic mă fac neputincioasă . Apare o sfârșeală inexplicabilă , explicabilă până la un punct : am pierdut mult sânge , trebuie să-l refac . Dacă l-aș putea produce la comandă ?! Of , orgoliul celor operați , de care vorbește Cioran ! De ce n-ar fi orgolioși ? Operați : o adevărată bătălie cu corpul . Va mai fi ? Și dacă mai e , rămâne c-o neputință . Mușchii au fost sfârtecați . Cusături urâte pe piele , de cârpaci . Cum de nu i-a reușit estetica cusăturii ?

Privirea medicului după operație . Observa că pielea tăiată nu se va suda perfect . Tocmai cu mine să i se-ntâmplesse asta ? Părea nemulțumit . Cu toată mutra zâmbitoare , l-am ghicit . Mi-a lăsat o amintire de toată frumusețea : două gâl-me sau , cum să le zici (?). Tuburile puse cu grijă să curgă sângele . N-a curs , dar gâlmele au rămas . Toate tăieturile lasă urme . Unele dispar . Nu vreau să dorm . A început să funcționeze voința sau dorința de supraviețuire ? Nu mai sunt bolnavă . Prin extirpare , m-am purificat ca la cuminecătură la botez sau la alte ritualuri , de tot ce era putreziciune în mine . De tot ?

Spatele își are coloana cu scârțâieturi . Cum mișc gâtul , cum scârț . Oasele se bat și se aud la articulațiile neunse . Ce se-ntâmplă ? Nu mai pot suporta tăcerea încăperii . E un gol atât de nefiresc . Sunt invalidă . Am nevoie de brațul cuiva să pot merge . Nu încerc singură . Dacă îmi pică stomacul sau cine știe ce ? Naivitatea mea dezarmantă la locul ei , neoperată . Desuetă . Rămasă în urmă . Nu cu un pas , cu zece , c-o mie , cu-n milion de pași . Cine să calculeze ? Nu asta mă-ngrijorează , doar lipsa apetitului . Viața , în trupul meu , inexpresivă , fără adevărurile ei . Sunt o entitate generalizată , nedistinctă de alte entități . Paradoxul meu de om de sine stătător . Sunt și nu sunt , în același timp . Un soare gângav se străvede prin perdeaua albăstrie în acest întunecat april . Rece pe brațul stâng , o impresie de tăiere ca la operație . Nu cunosc cele mai simple tratamente ale organelor mele lezate . Aș putea încerca o autosugestie pozitivă : sunt sănătoasă . Dar , cum să zic : „ Pot să umblu ! “ , când ceva din mine nu mă lasă să fac asta . Pot să umblu . Pot să umblu . Îmi simt vorbele în cavitatea bucală , lovind cu forță cerul gurii . Pot să umblu ! Strig în mine , dar nu fac nici un gest în concret . Am un fel de teamă , asociată cu lipsa de energie . Greța sartriană . Unde-i sisiful din mine , gata să care pietroiul fără să se sperie ? Degetele de la picioare își fac jocul să se dezmoștească . Nimeni nu-mi deschide ușa . Nu mai am chef . Nu mai am speranțe . Aiurea . Nu mă complac eu astfel . Tot eșafodajul disperării trebuie să cadă . Viul trebuie demonstrat prin mișca-re . Nu numai prin mișcarea de idei , ci și prin mișcarea propriu – zisă . Să mă mișc . Ușor de zis , dar... Mi-am așezat picioarele pe podea . Senzația podelei pe talpă transmisă în tot corpul . Dorința de echilibrare . Sângele curge normal . Și-a reluat periplul lui : cu el începe totul , cu el se termină totul . El moare ultimul . Adică de ce să stau și să nu circul pe traiectorii permise ? Mai întâi să fac trei pași . E masa aproape . Mă aplec spre ea , gata . Aiurea , nu m-am mișcat . Mi-am imaginat doar această posibilitate . Sunt voinică și mușchii mei ar trebui să reacționeze prompt , la

comandă . Văd strada cu florile candelabre ale castanilor din apropiere . Privind , parcă dispare și șubrezenia mea . Ah , era să cad ? Am o amorțeață în picioare , cârcei ? Și o amorțeață în cap , slăbiciune ? Cine mă pune să mă ridic ? Nu voi mai încerca singură . Să mă liniștesc . Să stau într-o așteptare bearcă , fără finalitate ime-diată . Sunt la dispoziția altora . Până când ? Revolta . E mai bine astfel . Sunt obiect în încăperea cu obiecte . Iată salatierea asta : s-o

pun mai la marginea patului . Poc! S-a spart în bucăți . Era din sticlă albă , cu hexagoane și flori . S-a terminat cu ea . Nu pot să strâng resturile . Să-ncerc . Au ! M-am tăiat , bineînțeles . Fac lucruri care nu se fac în situația mea . Noroc cu miezul de pâine așezat lângă mine pe o tavă inox . Noroc cu norocul meu , cu operația pe care mi-am dorit-o , după emoția cu nunta fetei , că pot să stau cât vreau , ce noroc ! Imobilizarea asta de semi-invalidă a-nceput să mă calce pe nervi . Ceva zbârnâie în cap . Nu-s năroadă , cum se zice, nici bolundă nu-s , cum zic ardelenii . Îs cum îs , cum mi-am dorit-o . Asta ai vrut , acum bolește . Te-ai sugestionat , până ai pățit-o . Ai o voință , ce să zic , malefică . Și acum e un gol în tine , un minus care va trebui să dea un plus . Când ? Eu soco-tesc în felul meu , aritmetica mea n-are cifre . Eu fără ceva pot deveni eu cu ceva mai bun , chiar fără sau tocmai de aceea .

Ușa de la intrare capătă viață : are un ritm al ei , vioi . Pași siguri , tropotiți

și un glas cu inflexiuni optimiste :

- Am venit , gata , sunt aici ! Cum te simți ? Gentilețea din zodia câinelui , grija

de celălalt , apropiatul , dorința de comuniune , de restabilire a cuplului existent în plan real .

- Ce faci ? Pupătura pe buze și-un aer proaspăt de primăvară , din îmbrățișarea

Înviorătoare .

- Am scăpat salatierea , nu știu cum s-a întâmplat .

- Nu-i nimic , ăsta să fie necazul . Dar tu , cum te simți ?

- N-am putut să umblu : așa , ca o amețelă m-a cuprins .

- Dacă nu ești cuminte . Cine te pune să te dai jos din pat ? Spune-mi ce vrei

să mănânci ? Am adus roșii proaspete de seră , salată verde , ouă ! M-au învățat cole-gele cum să fac o salată vitaminizată . Ai nevoie de vitamine ca să capeți energie .

Reacționez ca un obiect . Sunt cuminte . Mai concesivă ca oricând . El , soțul meu poate fi infirmierul , medicul , sfătuitoarea și celele multe altele . Solicitudinea lui pare una firească , exersată în ani de străduință dăruitoare . N-aș vrea să-l obo-sesc , dar asta-i situația .

- Nu mi-e foame , mai stai puțin .

- Trebuie să le fac acum , să nu-și piardă din calitate .

Iar sunt singură . Soțul e dincolo , la bucătărie . Îl aud trebăluind . Apa la chiu

vetă și-aruncă jetul cu forță . Lovituri ritmice pe masă . Liniște apoi . Închid ochii . Nici gânduri nu mai am . O liniște de vată . El a venit : totul e mai sigur , mai fără probleme . Pot să cer ce vreau , dar nu vreau nimic . Spatele cu durerea amorțită , gâtul care scârțâie nu mă incomodează prea mult , absențele din trup nu dor , n-au cum . Dormitez ...

- A ieșit ceva , un deliciu . Ai să vezi . Se linge pe buze și își freacă mâinile

Încurajator .

- Să-ți aduc aici sau mai bine să-ncercăm să mergi dincolo .
- Îhî , să-ncercăm . Mă prind de marginea patului .
- Hai , vino până la mine .

Parcă-s copilul care nu știe umbla . Am un fel de emoție de-nceput .
Miracol : reînvăț mersul . Cu limba scoasă între dinți , gâfâi și ... Mă pregătesc pentru întâia călătorie . Acolo , numai la câțiva pași , mă așteaptă el , privindu-mă ca pe un copil , privindu-mă . Voi ajunge ? Trebuie s-ajung , cum altfel ? Suntem doi . Beneficiez și de forța lui .

- Hai , vino , vino !

Primul pas . Lumea e mai mare . E deodată mult mai mare , mai rotundă și eu sunt în ea . Al doilea pas mic lângă celălalt . Stau în poziție verticală , ce realizare epocală . Pe fereastră văd pomul întreg și cerul care-l încadrează și

...

- Ce e , ți-e rău ?
- Stai puțin , să mă învăț din nou cu poziția asta .
În tot corpul e un freamăt dureros , de parcă copacul a intrat în încăpere și

mă strivește cu realitatea lui plină de forță de neevitat .

Dacă nu mă operam , puteam fi solidară cu toți operații lumii ?

11. ISPITA UMBRELOR

Primăvara își arăta colții verzi : mă sfâșia . Pielea mi se descuama de pe frunte și nas , iar pe gât și pe bărbie aveam niște mâncărimi de nesuportat . Respiram greu , absurd de greu , parcă purtam după mine tone de greutate . Amețeam , când mă ridicam dimineța din pat și transpiram , fără un motiv aparent , așa , ca după o răceală puternică , deși semne de răceală n-avusesem . Rătăceam prin casă într-o stare de năuceală și o reverie flămândă .

Îmi vâjâiau urechile , oftam din adâncul răunchilor , fără nici un chef , viețu iam . Cea mai mică perturbare a programului mă înnebunea . Vizita unui consătean al soțului , la o oră nepotrivită – oră de odihnă , mă făcea să simt că-mi crapă ca-pul . Îmi suna pe creier glasul lui țipător . Fusesem de dimineță să procur un tele-vizor nou , alb-negru . Figuram pe o listă , foarte democratic ! Când am ajuns cu el acasă , n-a-ți-o frântă că ți-am dres-o : televizorul nu mergea . După vreo cinci minu-te de sucire a butoanelor , nervi peste nervi . La reprezentanță nu răspundeau la tele-fon .

Urma un meci fulminant : România – Danemarca , pentru calificarea la campio-natul mondial și ...nimic , imagine-ioc . Ciudă , lacrimi , dureri de cap . Ia să ne inter-năm noi frumușel . Să scăpăm de dureri de toate felurile . Medicul meu (proprietate personală ?) urma să plece din localitate vreo două – trei zile . Totuși , am insistat . M-a internat . Senzația bolnavilor fără medicul lor era ca a elevilor fără profesor . „Cronicii” erau cu adevărat veseli , veseli-ca niște oameni sănătoși , prea viguroși , care nu știau ce să facă cu sănătatea lor , încarcerată între patru ziduri .

O țipă albă , frumoasă , ochi albaștri brumați , capot negru cu flori roșii , pere-che de cameră cu alta : negricioasă , buhăită , butucănoasă , pleoape uscate , pleoștite , împiedicată . Buhăita –butucănoasă , noaptea cu brațele întinse , bâjbâie la patul fru-moasei .

Frumoasa țipă .

Adormita bâjbâie în continuare , perseverând .

- Ce vrei ? Ochi albaștri furioși , trup subțirel , se apără cum poate de agresiu
- ne . Somnambula se minunează calm , răgușită fiind :
- Ce să vreau , ce spui ? Subțirica țipă fără oprire :
  - Săriți , că nebuna mă omoară ! Săriți...

Doi bărbați , din salonul vecin se reped la somnambulă s-o imobilizeze . Urâta , cu pleoape căzute își incolăcește brațele groase , moi , de gâtul subțire al „colegei” de cameră .

- Ce strigi așa ? Taci ! Și-o strânge încet ca un șarpe , o strânge surâzând . Ah ,
ce surâs !

- Taci ! Taci cu mama !

Și frumoasa abia mai respiră . Sora de serviciu vine cu seringă plină și o înfinge în fesele grase ale buhăitei , care oftează amar , cu răgușeală accentuată :

- Ce-am făcut , ce , nu-s cuminte ? Ce-am făcut ?

Frumoasa albă pierită , cu lacrimi mici sughite suflându-și nasul oropsită :

66

- Ce era să pat , Doamne feri , ce era să pat !

Un tip „șmecheros” , cu cârlionți , rotunjel , vesel , ce-o fi căutând aici ?

Misterul se destramă : „șu-șu-șu” cu una în baie : fac duș . Aceea îl spală pe spate . Ei și ?! Sunt cumiți și teferi , nu-s luceferi ! Uzi și fericiți ! Ea cântă și râde . El spune anecdote piperate . Între ei doi se iscă o poveste de dragoste sau cum să-i zici ? Ea este sâsâită , cu buze groase și alte grosimi . Când iese din baie e mai roșie . Din pricina aburilor calzi ? El fluieră de răsună tot holul .

- De ce n-ai mers la femei ? întrebare adresată ei de o curioasă internată

- Nu curge dușul așa de bine .

- De ce te-ai bălăcit împreună cu aia , că doar ai nevastă ? întrebare adresată lui

de aceeași curioasă .

- M-a spălat pe spinare , c-așa mă spală și nevasta !

Nevasta i-aduce pachet cu brânză , iaurt , cozonac , tot felul de bunătăți făcute în casă .

- Dragule , zice ea pe bancă-n curte , stând alături , ți-o fi foame , ți-o fi frig ,
cum îți este ? Rabdă , că nu mai ai mult !

- Mi-e bine , dragă , mânc tot ce-mi dă și mă-ncălzesc și eu cum pot .

- Aha , ei , atunci , sănătate !

- Meri’ cu bine și dacă oi auzi ceva , să nu te iei după vorbe , că io-s tot ăla
pe care-l știi .

El , tipul „nost” cârlionțat ne-a invitat să păpăm : pe mine , pe alba-subțirică , pe una căreia-i murise sora geamănă și era tare afectată , pe alta înaltă , o lady roșcată care zicea la toată lumea : scumpi , suflețel , și pe doi tipi tăcuți , storși , stingheri , locuitori pașnici ai încăperii fericitului

posesor al bunătăților . Ca desert apăruse în cameră și tipa cu buze groase , clipind din pleoapa stângă .

- Știți , eu nu prea , că vedeți sunt destul de...Politicoasă , sâsăită , cu grijă pen

tru siluetă . Eu cum să nu mănânc ? Mâncam . Tipa roșcată s-a abținut . Dacă tipul ne-a chemat să ne otrăvească , crezând că-l vom spune la nevastă pentru aventura

lui ? O fi otravă cu efecte întârziate ? Doamne , dacă stai cu nebuni , poți să-nnebu-nești și dacă nu stai ...

- E bun iaurtul ?
- Da . Mănânc hulpav , observându-mi reacțiile organismului : rece în stomac dar

nici măcar o râgâială .

Cozonacul cu nucă se lipește de cerul gurii . El , tipul soarbe dintr-o palincă . Băutură la nevrotici ? Dacă nu-i medicul nostru prezent .

- Hai la fumoar , scumpi !
- Nu veniți , doamna (adică eu) ?
- Nu , nu , că a fost ... (hâc !) Uite c-a venit o râgâială . Merg să mă întind

puțin .

- Vă simțiți rău ? el , grijuliu .
- O , nu , nu încă , sper că nu .
- Mă bucur .

Poate că intențiile lui criminale nu s-au materializat . Dar , pe undeva , o ușoară neliniște persistă . El pare nevinovat , neajutorat , nesupravegheat . Poate că nici nu

s-a-ntâmplat nimic în baie .

Pe sală „fata generalului ” mătură .

- Se poate , asta nu-i de tine , zice femeia de serviciu , lasă-mă pe mine .
- Și ce , dacă-s fata generalului , nu pot să mătur ? Zis cu demnitate , păi nu ?!

Ia mătura de coadă și-o trage după ea lăsând dâre .

- Fata cărui general ești ? o întreb .
- A unui general , ce mă-ntrebi . Sunt „fata generalului”, cu bunăvoință ușor

zburlită și la propriu și la figurat .

Vine dubița să le ducă la „plimbare” pe „fata generalului” și pe împiedicata urâtă , cu vorbele ei rugătoare :

- N-am nimic cu nimenea . Nu fac rău la nimenea . Bineînțele . Numai ție .

Glasul cui l-aud în mine ?

Dezinfectante pe săli , în salon .

Somn ? Relaxare ? Poate una a veșniciei . Ghem desfăcut , pufos , alungit . Apariția unui chip de fată mă trezește din toropeală . Senzația singurătății ca monturile dureroase .

- Era singură-n salon . A zis domnul doctor s-o aducem aici cu dumneavoastră ,

zice asistenta care o însoțește .

Fata-i subțirea- nepământească : obraji pistruiți , palizi , ochi încercănați , cu ape ne-clare , pâlpâitoare . Dusă de pe lume . Adolescența vulnerabilă are ceva care atrage ca un viciu , ca o insuficiență vizibilă . Nu e eternul feminin . E poate aceea delicate-țe tristă , fără relief . O tinerețe care nu-și are drepturile și nici nu imploră . Întinsă-n pat ascultă parcă propriile sale gânduri . Are o respirație de iedut abandonat visului .

Dialogul cu ea începe firesc :

- Pot s-aprind lumina ?
- O , da . Placidă , ca un copil prea cuminte , mișcând a lehamite mâinile pe

pătură .

- Dar fereastra pot s-o închid ? Știi , curentul ...
- Da , puteți închide .

Nu-i morocănoasă , e numai obosită , fără vlagă . Nu-i ghicesc boala . Nici nu mă pri-cep . Cu ea îmi voi petrece câteva zile . O companie care nu mă sperie și ca orice schimbare chiar mă atrage . Ea dormitează , făcând abstracție de mine . Eu , care-s mai vie (sper) , nu pot face abstracție de ea . Îmi așez pe noptieră „Romanul scriiturii” , carte zdrențuită de atâta lectură care devine acum o posibilitate de respirare a unui aer mai pur , adică libertatea de a citi în voie , de a scăpa de cotidiană impli-care . Mi se-mplinește , cât de cât , acest viciu (deseori ascuns) al lecturii . Deschid cartea la-ntâmplare și citesc: „A scrie înseamnă a trăi... A scrie și nu a publica e țelul operei...” Mă obosește efortul de a urmări logica rândurilor scrise , înlănțuirea frazelor , argumentația ideilor . Sunt în afara acelei rigori clasice .

Dar nici alte rigori nu-mi aflu . Încerc o detașare , dar și o implicare în același timp . Să mă regăsesc , să fiu eu , în acest tumult interior . Nu-mi permit pasivitatea ,

deși chiar pe ea o practic , chiar o savurez . Prea multe momente de relache îmi permit , de abstragere din real .

Somnul rațiunii... Monștrii mei , cum să mă detașez de ei ?

„Diavoliada” în viața cotidiană . Am luat apărarea celor tineri în ședință .

Am

suferit apoi . Directoarea nu suporta acest afront . Firea mea directă : nu puteam renunța în a rosti adevăruri , deși știam că totul va ricoșa apoi spre mine .

Dimineața , partenera de salon mă privea iscoditor . Ce mirare pe mine ! Era mai înviorată , parcă . Trupul ei încerca să respire firesc : mă respira . Simțeam cum e ga-ta să-mi întindă o mână .

- Ce faceți ? Ce scrieți ?
- Eh , mai nimic . Eu , veselă deodată , antrenată în discuție , cu un regret pe un

deva că nu voi mai putea nota .

- Aveți un jurnal ?
- Un fel de jurnal .
- Sunteți profesoară ?!
- Da , cum ai ghicit ?
- Mi-a spus o asistentă .

E un oarecare interes în glasul ei . Combinațiile astea ale asistentelor : au și ele experiența lor . Cum știu să potrivească , ce este de potrivit , pentru ca atmosfera să fie oarecum respirabilă .

- Nu-mă-ntrebați cum am ajuns aici ?
- Nu... totuși de ce ? Zic moale , inexpresiv . Ea , adolescenta e fără vină , e vic-

tima . O simt astfel . Nu mai știu zilele . Amețită de medicamente . De ce refuz sănă-tatea ? Și ea , fata asta e bolnavă . Stă cu o mână la falcă , precum bătrânele . Ochii ei arzători îi dau un aer de stranietate .

- Știți , n-am reușit la facultate . Se mai întâmplă .

Deci nu-i asta buba . E și asta , dar nu-i numai asta .

- De aici a pornit totul . El , prietenul meu nu mă mai striga la geam ca înain

te . El reușise . Era vară . Stam singură în casă . Mă uitam pe după perdele . El , care înainte venea în fiecare dimineață , care avea nevoie de prezența mea și dorea să știe că exist , acum , nu dădea nici un semn de viață . Cred că-și schimbase și tra-seul . Mi-era dor să-l aud . Mi-era un dor nebun . Înghițeam în mine . Înghițeam la-crimi . Nu știam ce să cred . Mă făceam vinovată pe mine . Dacă n-am fost în stare , n-am știut cum să ... Zile aglomerate , meditații cu profesori , n-avusesem nici dumi-nici , nici plimbări , doar rareori - cu el , un an întreg , pentru că uitasem să vă spun că ăsta era al doilea an . El intrase și acum venise din armată . Fusesem colegi de serie , nu în aceeași clasă , înțelegeți .

- Înțeleg ... Parcă asta era important . Gândeam că era singură , că se simțea

singură .

- Știți , părăsirea asta a fost cumplită . Exagerează . Simt că exagerează .
- De ce-mi povestești ? Te obosești . Lasă ...

- O , nu , nu , vă rog să m-ascultați . Trebuie să spun . Acum pot să spun .

Poate așteaptă o clarificare , o purificare . Dacă ea dorește o purificare , atunci , cine-i curat ? Atunci curățenia nu mai există !

- Aveam ce-mi trebuie . Mama lucrează la alimentara . Dar asta nu-i totul , să ai

ce mânca ! Examenul ei de conștiință acum începe : în fața mea . Ea pare că ar vrea o torturare a mea . Nervii mei sunt mai tari ? Ea știe asta , că boala ei e boală , iar boala mea e altceva . E și ea boală , dar nu chiar . Am nevoie de mărturisirea ei

pentru a mă înțelege pe mine .

- Știți , mâncam , rumegam , și mă uitam după perdele , dorind să mă strige , atât,

să știu că exist , să mă regăsesc prin el . Nu venea .

În ochii ei se strevăd lacrimi tremurând . Devine mai palidă .

- Nu trebuie , asta , vezi bine , nu trebuie !

Sunt incoerentă . Ea are coerența mărturisirii . Lacrimile ei se retrag repede , ca inexistente . Poate e nițel mai obosită . Dar nu . Ea e acolo , în camera ei , după per-dele . Are o privire maturizată : indiferentă , melancolizată . Pe ce să te sprijini ?

N-are un dincolo . E acolo după perdele . Nu-și mișcă trupul . Abia respiră . Iar va recade în somn , în neființă ?

- Și ?

Mi-e teamă de abandonările ei . Nu pot s-o văd , astfel . Eu sunt o intrusă aici . Am numai neliniști . Sunt o impoastă . Pe unde mă duc , nu sunt cea deplină . Aban-donul ei e total . Ea e tragica . Fără mască . Oricum , o mască atât de străvezie . Ca pânza de păianjen perfectă . De unde-i vine puterea ? Ea poate totul , neputând ni-mic . N-am cum să fiu ea , poate doar în adolescența mea îndepărtată-prezentă

acum , oarecum prezentă . Ea mă simte aproape-departe . Ea vorbește cu ea însăși .

- Știți , nu mă mai puteam concentra să-nvăț . Nu mai aveam chef . Toată ziua

stam întinsă-n pat și dormitam . Mama venea , mă-ntreba ce fac . Aveam cartea lângă mine . Tresăream , dar după plecările ei : avea treburi , eu dormitam . Era o toropeală din care nu mai puteam ieși . Trebuia s-o umplu cu ceva și nu puteam . N-aveam cu ce . Cu cine ?

Are acele clasice cearcăne . Sunt ale ei . E atâta abandon în destăinirea ei . Liniște de vată împrejur . Glasuri dinafară , atât de vagi , parcă chemătoare , dar neliniștea tronează , cu liniștea aparenței .

- La medicamente !

Glasul răsunător al asistentei destramă atmosfera de confesiune reală , adevărară . Se adună din toate saloanele : capoatele negre , albăstrii , înflorate . Se văd cămășile de noapte mai lungi decât capoatele . Ființe încercănate cu priviri febrile , slabe sau grase , placide cu cărnuri căzute , flasce . În sala mare ne-nșirăm . În cana cu care am venit din cameră ne luăm apă de la chiuveță . Se spun numerele : fiecare aveam un număr . Asistenta de azi are ceva absent în privire și niște buze strânse , acre . O cred în stare de orice .

Doctorița brună și slabă (șefa) privește de pe scaunul ei , la această absurdă procesiune .

70

Sunt atât de mulți , tot mai mulți . Un tânăr cu păr lung de călugăr expiră ceva animalic : A , hm ! A , gha ! Și râde încet , gâlgâit , în timp ce doctorița se repede , nu știu de ce , se repede strigând :

- Înghițiți aici medicamentele , înghițiți tot ! I le prezint ostentativ : iată le în
ghit , înghit orice , numai lăsați-mă în pace !

Am acea dorință de sfidare din ultima vreme pe care nu știu cum s-o nu-mesc . Boală ? Am tendința unei sfidări oridecâteori ceva din aspectul de turmă mă izbește . Buca albă se lăfăie : pe ea sunt presărate semne-semne de la injecții . Să uit figura Aceluia , seară de seară la televizor ! Să uit prezența unora ce se insinuiază cu brutalitate în viața mea . Înghit cu greu . De mică nu pot înghiți . Trebuie să bag două degete în fundul gurii ; simt că mă înec , că-mi vine să vomit , că voi icăi aco-lo , că nu voi fi matura . Doctorița privește cu un fel de răutate . Toată nebunia pasi-vă din jur i se transmite ? *E o nebunie a tăcuților . Turma asta disciplinată .*

- Ce număr aveți ?

- 78-bis , parcă . Dar suntem două , un pat e liber . Aer mai respirabil și o absență , sugerând o posibilă prezență .

Noi două : potolite , călcând fără aroganță , încecăm să ne strecurăm pe lângă ceilalți , să nu-i deranjăm , să nu-i bruscăm . Sunt vulnerabili , sunt oameni . Sunt poate mai oameni ca alții . Suferința , slăbiciunile : atâtea tinere au un aer de demni-tate ostracizată . Sunt altfel .

- Doamna profesoară , ce mai faceți ? Mă mai știți , am fost eleva dumneavoastră .

Sunt mândră că m-a recunoscut , deși să te recunoască cineva aici ...

- Da , parcă te știu .

O întreb de boala ei . Aici oamenii nu se prea întrebă de diagnostic . Ne observăm vulnerabilitatea care ne asemuie . Abia aici , la modul cel mai direct vedem că suntem , fiind oarecum diferiți de ceilalți , suntem .

- Nu mai pot să rezist în trei schimburi , am și copil mic , ne ține și câte

șaișpe ore la confecții să așteptăm material și tot nu ne plătește ...

Știu asta de la elevele mele de la seral , dar întâlnind-o aici parcă văd însăși întruparea unei atari situații absurde și evidența că așa nu se mai poate trăi . Ea e verde de slabă , cu ceva de nenumit în ființa ei de om năpăstuit .

- Îmi pare bine că ne-am văzut .

Tinerețea ei ultragiată pune celorlalți un semn al întrebării . Ea singură-și apără sta-tutul , neostentativ .

Fibra aceea care lipsește la fabrica de tricotaje este aici prezentă în fibră omenească : e rezistentă , cu toată boala sau tocmai de aceea . Simțăminte vagi , abia percepute , depozitate în mine pentru mai târziu . Imagini , nuanțe , esențe , detalii , bucăți mișcătoare-stactice .

Să uit , ce să uit , exterioritatea . Să păstrez , ce să păstrez interioritatea : cu tot con-glomeratul ăsta de oameni cu răni . Psihicul are răni atât de felurite , de insesizabile.

71

- Pe mine mă doare . Cine zice asta ?
- Pe mine mă doare aici . Cine zice asta ?
- Pe mine mă doare capul . N-aveți ceva de cap ? Își lovește capul de perete :

am ceva aici .

- E nebună , zice șmecherosul , cu firimituri pe mustață .
- E nebună , ha , ha , ha ! repetă tipa cu buze groase , clipind din pleoapa stângă.
- Nu mergeți , doamna profesoară , la fumoar ? zice fosta mea elevă , prelungă precum un stâlp .
- Nu , nu fumez .

Pereții de pe hol au dăre de noroi , cu tot văruiul proaspăt .

- Nu știu ce să fac , își pun picioarele pe pereți , zice femeia de serviciu , mică și zbârcită .

Halatul ei are găuri , parcă-ar fi mâncat de șobolani . Cârpa înnegrită stropește pereții cu picături soioase . În salon , fata își continuă povestea . Cred că are un fel de voluptate a autodistrugerii . Oare este o voluptate mai mare decât asta ?

- Știți , zice băgându-se sub pătură înfrigurată , strânsă-n ea , eu aud și văd

chipuri ! La mine a venit odată și vine de câte ori vreau eu , formația „Holograf” . I-am văzut pe scenă o singură dată , la noi în oraș . Erau extraordinari : atâta viață ! Febrilitatea ei , privirea aprinsă , scoțând scânteii , o arată cu adevărul ei . Atâta boală- stranietate într-un trup tânăr !

- Îi vedeam , puteam pune mâna pe ei . Îmi cântau . Nu mai eram atât de sin gură . Ei erau cu mine , ei erau cu mine , cu mine . Strigă ca-ntr-o eliberare de toxi-ne :

- Erau cu mine ! Asist neputincioasă la o tragedie . N-am vorbe . Mă las furată

de imaginile ei . Doamne , am să-nnebunesc și eu ?!

- Taci , te rog taci !

- Dar vedeam , îi auzeam și –i vedeam . Mă credeți , nu-i așa ? Mama nu mă crede . Nimeni nu mă crede . Am vrut să-i povestesc doctorului și nu m-a ascultat , a zis să pun totul pe hârtie ; i-am scris ceva , dar nu-i același lucru . Nu mi-a dat atenție , n-a spus nimic . Parcă-i dus de pe lume .

Tremur fără să vreau , îmi tresar mușchii brațelor , mă doare ceafa , în timp ce ea strigă :

- Dar ei vin când îi chem , vin de-adevăratelea . Răspund la chemarea mea

și-mi zic să am răbdare că vor veni odată de tot la mine și că ei mă iubesc .

Plânge , respirând sacadat , cu îndărătnicie , cu ciudă înrăită :

- Ei mă iubesc !

Iubirea , ca un vis cenzurat , absurd concretizat . Nevoia de dragoste atât de adânc exprimată trezește în mine un fel de revoltă pentru singurătate , pentru imposibilitatea de a fi solidari . Prea plinul împrășcă nervii ultragiați . Trebuie să ies din cameră . Destăinuirea ei mă urmărește . Nu pot scăpa de ea . E ca o umbră . Îmi capăt și eu umbra astfel ? O undă de solidaritate se poate naște (ce patetică sunt!) aici în spital . Nu sunt lângă ea dar , probabil , ea simte cu antenele bolnavului că am înțeles-o și îi e destul .

72

Pentru moment îi e destul . Poate asta va fi un sprijin pentru însănătoșirea ei . Pentru însănătoșirea mea astfel . Va fi norocul meu ? Ea e irecuperabilă ? Mă gră-besc să reintru în cameră . Ea doarme frumos . Somnul în spital . Cu atâta liniște , cu atâta abandonare . Medicamentele ? Trebuie să dorm și eu . Pleoapele sunt gata să-mi acopere vederea . Împăienjenire , confuzie . Nu mai pot ține pixul . Abia . Abia . Simt cum în mine totul amorteste , ca după o injecție înainte de extragerea unei măsele .

Noaptea venise în patul meu :

- Nu pot s-adorm . Mi-e frică . Mă lăsați cu dumneavoastră ?

O lăsasem . Nu mișcam : îi ascultam respirația ușoară de copil . Avea o puritate pe care n-o mai întâlnisem . Poate doar la fiica mea . Era o puritate care te-ndemna s-o iei în brațe , s-o legeni , să-i spui vorbe tandre . Nu le-am mai spus nici fiicei mele , cam de mult timp . Încrederea ei , dorința ei de ocrotire . Somnul ei fără vise . Zisese mai devreme :

- Mama nu mă-nțelege , mă crede nebună , poate .

Dacă asta poate fi numită nebunie ?! Mi-e frică de revenirea ei la ceea ce se cheamă normalitate . Abia atunci mi s-ar părea nefirească . Liniștea ei în somn . Nu știi când doarme și când nu doarme . E somnul acela vegetal , cu nervurile vii , alimentate din adânc , printr-un proces firesc al naturii .

Trecerea a doua oară pe la psihiatrie , ca și călătoria prin Infern pentru sufletul lui Dante : oțelire pentru sufletul meu ?

73

Partea a patra

**„Boala este moartea de dinaintea morții“
(Emil Cioran)**

V I C Ă   L A   F I N A L

1. Intru la Leana în curte și pe peretele casei , chiar la marginea de sus , lângă pânza neagră îmi sare în ochi luminat de tub de neon , fotografia mărită , înrămată a celui care a fost Vică (Iosif) Stănică , bărbatul ei .

Întorc capul , mă fac că nu-l văd , dar Leana nu mă lasă , mă oprește în loc și insistă :

- Uite-te la el , parcă privește la noi ; din orice parte te-ai uita , ca la portretul

ăla al Giocondei , cum zicea fiul meu Luci .

Uimitor , așa e ! Cadrul în care e plasat îi dă viață . Parcă ar comunica o poveste despre sine , care s-ar cere decriptată , immortalizată . Din figura lui nu se rețin detaliile deosebitoare : un păr lins , tuns scurt , o frunte brăzdată de linii orizontale , întrerupte , nasul drept cu nări obișnuite , buze rotunjite armonios , degajând o oarecare tandrețe severă , potrivită cu privirea cenușie – ironică , parcă sfidând nucul din fața sa , cu frunzar bogat .

- Nucul ăsta ține numai umbră : e sterp , o să-l tai ! zice Leana urmărind privirea mea .

Deci va mai fi o dispariție . Atunci poate Vică va fi mai singur , mai vizibil .

- Nucul ăstălalt dinspre uliță face niște nuci bune .

Nucul ăsta va trăi , deci legea viului se va respecta : cine face roade , merită să trăiască .

Dar Vică ? Va mai rămâne mult timp în acest spațiu ?

El care nu mai e și totuși e ! Cât timp va mai dori jumătatea lui rămasă în viață , probabil .

- Parc-ar fi viu , zice Leana , și-mi transmite emoția ei de dincolo de cuvinte .

- Parc-ar fi viu , repetă .

Imaginea lui dintr-o poză care-l învie și inexistența lui de fapt . Timpul parcă nu-și mai are curgere . Totul pare înghețat , într-un luciul de ger sufletesc . Privirea lui sfredelește , precum sfredelea el scândura ca meseriaș . Ce aparență înșelătoare ,

stranie . Portretul luminat și pânza neagră alătura , viața și moartea laolaltă ? Portretul – imagine / chip parcă dezvăluind ceva , dar în același timp esențialul rămâne ascuns . Unde e suflul aceluia ce știa că moare ? A rămas numai fotografia ? Cât poate ea reînvia dintr-o ființă umană dispărută ?

Numai ochiul celuilalt rămas în viață o poate percepe , intui . Dar oare el , cel care a fost nu se insinuează , de parcă ar mai fi ?

- Parcă-l aștept să vină de undeva . Leana exprimă gândul ei , starea ei de

așteptare . El încă n-a plecat din preajma ei . Nu putea să se prefacă în nimic . Dar

dacă ?

- Știu eu că nu mai poate fi , că nimeni n-a mai venit de-acolo .

Lamentoul

conștient , lucid , fără briz-brizuri patetice . Tragicul sublimat în concluzii logice , captat prin experiență milenară .

- Nimeni n-a mai venit de-acolo . În fine , o umezire a globulilor oculari ,
o

boală de lacrimă rostogolindu-se . Ochii devin mai vii . Tresărirea asta îi înnobilează . Contrastează cu hainele cernite , cu baticul de mătase , cu bluza cu nasturi lucitori și fusta cu buzunare pline de tămâie .

- În fiecare dimineață merg la tămâiat și pe urmă la complex .

Oala de ceramică arsă e lângă zid , cenușie și ciobită .

- De ce-l tămâiezi ?

- Așa se cuvine , așa-i obiceiul .

Explicațiile de bună seamă ar sărăci conținutul faptului în sine , l-ar limita ca pe un simplu și banal procedeu . Toate semnificațiile rămân posibile . O apropiere a ce-lor pieriți , gonirea unor duhuri rele , un urcuș lent spre sferile înalte sau pur și simplu împrăștierea mirosurilor fetide , care ar putea răzbate din locul îngropării sale . Tămâiatul , pomenile – umbra omniprezentă a morții , trecerea celestului în terestru ...

- Așa-i obiceiul . Concluzia cade decisă , fără puțință de contrazicere .

Totul e

astfel dat : darul înaintașilor către urmași . Vică tămâiat , înconjurat de un halou de lumină albă , mirositoare , transmițând cutremurarea existentului devenit altceva , integrat universalului .

Expresia lui Vică din tablou – indescrivibilă , de nepătruns .

El a aflat acum . Știe .

2. Pe patul îngust , lipit de sobă , cu reșoul în priză , cu plapuma până sub
bărbie , Vică dârdâia .

- Tu , Leano , unde pleci ? Șezi lângă mine .

- Curgeau pe el broboane , așa curgeau . Îi schimbam cămășile , îl treceau frigurile morții , povestește țața Stana , mama lui Leana .

- Îi săpam groapa sângur . Ce-am mai săpat . Îmi pare rău că nu i-am zâs .

Trebuia să-i fi zâs ca să știe , zice nea Lisandru , tatăl Lenei .

Nu murise în spital :

- N-am vrut să moară în spital , deși nu mai vroia să șadă acasă . Voi nu vreți

să mă duceți la spital . Voi îmi sunteți dușmani , zicea . De ce nu mă duceți la spital ?!

- L-am dus în mașână la Mărin , frate-miu . Acolo , zicea :

„Ce te tot uiți la mine ? “ Era slab , de-abia se mai ținea , nu mâncase mai nimic de vo' săptămână , numa' câte-o roșâie , câte-o căpșună . Se umfla la burtă , avea apă . Îl cântăream în fiecare zi . Câte medicamente am prăpădit pe el , numa' câți lei m-a costat ; în spital doctorul voia să-l ducă la reanimare . Când am văzut , am zâs că-l iau acasă să nu moară acolo . Doctorul a zâs că să mai aștept . Peste două zile pleca în conced' . L-am luat și-am plecat , de ce să moară prin străini , că e mai bine omul să moară la casa lui .

- Tu Leano , de ce mă duci acasă ?

Înțelesese că dacă-l duc , nu mai e nici o speranță de-ndreptare .

- Așa , că pleacă doctorul în conced' . Ce să faci tu pe-aici ? i-am zâs .

- Leano , eu mor ! zâcea și parcă-i pierise glasul de tot și ochii îi erau duși în

fundul capului .

- Nu mori !

- Tu nu mă crezi , Leano .

- Fugi de-aci , că nu mori !

- Niciodată n-ai vrut să mă crezi că mor , că mă duc .

suportabilă decât în doi , zicea cineva glumind . Unul se recunoaște greu fără altul . Prin altul cunoașterea se adeverește . Nu e bine ca omul să fie singur , zice preceptul popular . Omul , după un somn adânc și-a cedat o parte din trup , o coastă , și astfel făcătorul de vietăți (Tatăl) ,, a făcut o femeie și a adus-o la om ” – deci femeia este os și carne din trupul bărbatului . Bărbatul a numit-o femeie , s-a lipit de ea , formând un trup . Și deodată femeia rămâne singură . Ce dreptate e asta ? Ce adevăr ? Cine răspunde de ciuntirea unei legi a vieții ? Jumătate de om rămâne femeia . Nici atât , o coastă . El , bărbatul a putut trăi fără o coastă , dar ea , femeia cum să poată trăi fără jumătate din trupul ei ? Cum să dezlipești , ceea ce era lipit ? Despărțirea nu-i o simplă despărțire (divorț) . Este ceva care atinge esența ființei umane . Umanul vulnerabil devine dur (vrând – nevrând) pentru a suplini absența . Își îmbracă haine cernite (bărbatul n-are decât o dungă neagră – coasta dăruită femeii) , precum Victoria Lipan își ia în spinare și treburile gospodărești ale bărbatului .

- Ghetul Vică , așa bolnav cum era , m-ajuta : da la păsări , la porc , dădea cu

mătura , cum putea . Acu' trebuie să fac sânzură toate alea . Mai ședeam cu el de taină . Nu-mi era urât ca acuma , când viu acasă . Nu știu pe ce să pui mâna mai întâi . Și parcă nici nu-mi mai vine să fac nimic . La ce ? Până se liberează băieții din armată n-am nici un rost .

Încăperea de pe lângă vatră , unde se chinuia “ ghietul Vică “ e neaerisită și plină de lucruri alandala ca după dezastru . Nimic nu s-alege . Un ciorap rupt , negru , lângă o bluză roșie , pe masă formează un contrast izbitor – doliul și viul laolaltă . Niște perne cu fețe verzi , alături de fața de masă alburie , cu flori

galbene , strânsă ghem , mototolită . Lucrurile transmit acea stare de derută și de dezechilibrare . Vechile relații și-ar dori stabilitatea . Cum să le repui în drepturi ? Atâția ani de viață împreună . Fiecare obiect din jur poartă amprenta lui Vică .

- Venea la el puhoi de oameni să-l vadă , să se despartă de el . Știau că va muri : îl privegheau .

Repeta , se tânguia :

„Tu , nu mă crezi că mor , Leano ! ” Cum era să-i spun că moare ? Nu mă lăsa să plec . Mă striga să stau lângă el . Dacă nu veneau oamenii din sat , n-aș fi putut să rezist . Ajutorul dat de sat , femeii . Tot satul prezent , prevenitor , la răspântia dintre viață și moarte . El pleca la drum greu și lung , ea-i pregătea lumânările și hainele .

„ Vezi , Leano , să pui covorul de iută peste ăl persian , să nu-l pice lumânările .

Unde vezi tu lumânări ? ” îi ziceam .

Știa el că după moarte îl vor duce în camera „ a bună ” de la drum , după

obicei . Își prefigurase scenariul morții sale ?

Tot nu gândea c-o să moară . Numai după ce a auzit c-a murit prietenul lui , Stan Condea , de inimă . Nu se aștepta . Atunci și-a pierdut tot corajul . Era o zi cu ploaie deasă , ce nu s-a pomenit ! L-a dus frate-meu Mărin să vadă . Sta în mașină .

Nu s-a lăsat până nu l-a dus să privească . Veniseră cu goarneau și-i cântau , de și se

77

rupea inima de jale și lui așa-i curgeau lacrimile ... Stan Condea era maestrul , meșterul . A văzut și Vică , a văzut că poate muri . Altfel nu credea . Acum a văzut că poate și el muri . Atunci și-a luat rămas bun de la Stan Condea , cel mai bun prieten al lui . Acolo a stat . A privit și a plâns . Și era o ploaie ...Și el , în mașină , cu șiroaiele ca apele , plângea “.

Asista la propria lui moarte . O vedea și o deplângea .

Veneau oamenii din sat să-și ia rămas bun . Toată seara au venit ! Și noaptea !

4. Sta pe pat primenit , cu lumânare , așa cum se cuvine .Mândria celui care se

pregătește să părăsească lumea asta . O alta : o fi , n-o fi !? El e interesat de lumea asta . Să plece din ea cu demnitatea omenescului . Nu strigă , nu oftează . Stă întins , parcă așteptând comanda de pornire a navei cosmice . Emoțiile sunt cumva estom-pate . Toată mulțimea aceea care se perindă prin fața lui ca-ntr-o defilare . El asistă impasibil ca un rege adevărat . Respiră cu greutate aerul îmbâcsit cu miros de lumânări , de trupuri încinse , năclăite de transpirație , cu miros de naftalină din camera cea bună , de la covoarele de zestre ale băieților .

- Leano , deschide fereastra !

Un colț de lună și de stele l-apropie de lumea cea mare . Va porni spre ea . Când ? Toți așteaptă să vadă minunea . Unii pleacă . Și mamă-sa . N-au răbdarea necesară . Rămân doar cei ce vor să pătrundă tainele .

- Nu ne zici nimic ?! îl descoase mama Lenei .

Despărțirea nu poate fi numai asta . Chiar nimic n-are de transmis un om , după o viață trăită între ai săi ?

- Leano , au venit băieții ? De aia plângi ?

Nici un răspuns . O mare neliniște . Un gol . Cel mai mare gol din sufletul lui liniștit în așteptarea băieților . Pentru ei s-a zbatut . Pentru ei a adunat . Pentru ei a extins casa asta .

Pentru ei a făcut grădina ?

Pentru ei rămâne via ?

Pentru ei – fântâna cu pompa electrică ?

Pentru ei .

- Leano , au venit băieții ?

Nici un răspuns . Un vânt stârnit din senin : o mică furtună ridică hârtii , frunze , bețișoare , cenușă , pene , în dreptul ferestrei . Realitatea devine acaparatoare .

Cum să mai aștepti nemurirea ?!

Își mișca privirea de la fereastră la lume . Nu îndrăznește să le zică să plece . Prea păreau stranii toți . Și cum îl priveau . Parcă erau speriați , ciudați ,

din altă lume . El singur era conștient și calm . Viață în el mai era . Câtă ?
Cine poate ști ? În el era viața . Ceilalți priveau pieriți . Sau cel puțin lui
așa-i pare .

5. A doua zi după înmormântare trei femei ocolesc mormântul cu vată
aprinsă cu spirt .

Nu scoate nici una nici un cuvânt .

Tac . Tăcerea e răsuflăt , e vânt .

Tac . Pasul lor e ușor . Abia ating țărâna răscolită .

Ele , femeile tac . Ce-or gândi ? Și gândul lor e dus de-acasă (din casa
minții

lor) .

Ele tac , fără gând , fără simțire .

N-au lacrimi , n-au simțăminte .

Tac atât de expresiv , de parcă tăcerea ar exprima totul .

Îl pârllesc pe Vică , îl conservă , îl dezinfectează , îl îmbălsămează . De
ce-l

pârllesc ? Așa-i obiceiul . Nici una nu poate da altă explicație .

După cele trei femei urmează a patra , care stinge cu apă vata încinsă ,
tot în

tăcere .

Apoi , pun câte-o boabă de usturoi la fiecare colț al mormântului și
deasupra –

câte un fus .

-De ce ?

-C-așa-i obiceiul .

„ Mă duc murind ” , putea să spună Vică , precum eroul din „ Muncile
lui Persiles ” de Cervantes . Mă duc murind .

6. Înainte de a cădea la pat , Vică a mai făcut un drum : la casa bătrânească

din sat .

Era “ zlab ” , piele și os . Se ținea c-o mână de gard , dar a vrut să vadă . Fără

asta nu putea muri ...

Fiii lui – la armată amândoi .

El , aici în sud , cu verdele ăsta înnebunitor de frumos . Nu s-aștepta să-l năpădească astfel . Îl învia , îl integra aproape pașnic în tot . Iarba crescuse deasă și sănătoasă , necălcată de picior de om . Merii în floare chemau privirea amețind-o . Vițele urcătoare își așezaseră tulpinițele până sus , sub strașina casei . Nucii , cei trei nuci bătrâni priveau din clasica lor maiestate , primitivitate , cu crengi , unele uscate – gata de putreziciune , altele – lăstare noi , izbucnind cu tupeul tinereții , gata să-l orbească cu strălucirea lor proaspătă și nouă .

Ultimele imagini cu care a mers dincolo .

Niște porumbei se pripășiseră prin pod . Le-a pus apă și grâu .

Oricum , ar fi găsit de mâncare : începuse treieratul orzului la câmp .

*****

În creier vârtej difuz , incantație : „, bâzâit ca de albine “ . Toate momentele creării acestei cărți mă inundă : spitalul , medicii „, mei “ , bolile , truda pe text , piedicile , nu puține , oboseala , primăvara cu internările succesive , ieșirea din boală , dorința de a-mi depăși limitele , insistentele lecturi : Cioran , Borges , Jung , Barthes cu discursul lui amoros ...

Scrisul ca boală și medicul – tratamentul , tot scrisul .

Viața – o fugă neterminată , un incendiu al ființei , o ispită a umbrelor , o interminabilă cădere , o cavalcadă istovitoare , un bici suierător , o strălucire de haos , un năvod inflexibil , o sumă de răspântii , fiori și voluptăți , un grăunte de mister , o fântână a tristeților , dar și un triumf al iubirii , încheiată cu o iresponsabilitate încântătoare . Toate acestea încearcă să viețuiască în carte .

*****

CUPRINS

Partea întâi

WISE CU NĂDUF

1	.....	Pag. 4
2	.....	
6		
3	.....	
7		
4	.....	
8		
5	.....	
9		
6	.....	
10		

Partea a doua

FIORI ȘI VOLUPTĂȚI

1.	Operația	dorită
.....		11

2. Tânăru pe ducă
..... 16
3. Dansul . Invenția unei plutiri
..... 19
4. Colega mea cu cârje
..... 21
5. Sora noastră , boala
..... 22
6. Incendiul ființei
..... 24
7. Accidentul
..... 28
8. „ Acela “ fusese bolnav
..... 30

Partea a treia

- D-ale bolnavilor
..... 31

MEDICII „MEI“

1. Medicul de „dermato“
..... 32

2. Bunica , medicul satului	
37	
3. Nașterea în spital	
.....	39
4. Nebunie în roșu	
.....	41
5. Medicul psihiatru	
.....	44
6. O.R.L.- iștii	
.....	48
7. Ispita tăcerii	
.....	51
8. Nepotul medic	
.....	55
9. Ce cați p-aici , fătuo ?	
.....	57
10. Iubirea ca iubire	
.....	62
11. Ispita umbrelor	
.....	66

Partea a patra

VICĂ LA FINAL

1

.....

74

2

.....

76

3

.....

77

4

.....

79

5

.....

80

6

.....

81